

projekt
zmiany studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego
miasta Rybnika

luty 2023

Prognoza oddziaływania na środowisko

Zawartość prognozy

Tekst - spis treści:

1. Wprowadzenie	1
1.1. Przedmiot i cel sporządzenia prognozy.....	1
1.2. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy.....	2
1.3. Ogólna charakterystyka obszarów objętych zmianą studium.....	4
2. Zawartość i główne cele projektu zmiany studium. Powiązania z innymi dokumentami.....	5
2.1. Zawartość i główne cele projektu zmiany studium.....	5
2.2. Powiązania z innymi dokumentami.....	7
2.3. Ustalenia studium i planów miejscowych w obszarach zmiany studium.....	9
3. Ocena istniejącego stanu środowiska. Problemy ochrony środowiska. Potencjalne zmiany środowiska w wyniku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	11
3.1. Budowa geologiczna. Udokumentowane złoża kopalin.....	11
3.2. Rzeźba terenu. Warunki gruntowo-budowlane.....	14
3.3. Wody podziemne.....	15
3.4. Wody powierzchniowe.....	16
3.5. Gleby. Gospodarka odpadami.....	16
3.6. Warunki klimatyczne.....	17
3.7. Jakość powietrza atmosferycznego.....	18
3.8. Zagrożenia i uciążliwości środowiskowe.....	19
3.9. Przyroda ożywiona.....	20
3.9.1. Zasoby przyrodnicze.....	20
3.9.2. Ostoje przyrody i korytarze ekologiczne. Obiekty i obszary chronione; inne obszary cenne przyrodniczo.....	22
3.10. Krajobraz i walory krajobrazu. Zabytki.....	24
3.11. Problemy ochrony środowiska.....	25
3.12. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	27
4. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i krajowym, istotne z punktu widzenia studium i jego zmiany oraz sposób ich uwzględnienia	28
5. Prognozowane znaczące oddziaływania na środowisko skutków realizacji projektu zmiany studium.....	36
5.1. Ocena istotnych, z punktu widzenia oddziaływania na środowisko, kierunków zmian w przeznaczeniu terenów.....	36
5.2. Oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000.....	41
5.3. Oddziaływanie na rośliny i zwierzęta oraz na różnorodność biologiczną.....	42
5.3.1. Wpływ na rośliny i zwierzęta oraz na różnorodność biologiczną.....	42
5.3.2. Wpływ na obiekty i obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody oraz na inne obszary cenne przyrodniczo	42
5.3.3. Wpływ na korytarze ekologiczne.....	43
5.4. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi i glebę oraz na zasoby naturalne.....	43
5.5. Oddziaływanie na wody podziemne i powierzchniowe.....	44

5.6.	Oddziaływanie na klimat i powietrze.....	45
5.7.	Oddziaływanie na krajobraz i zabytki oraz na dobra materialne.....	46
5.8.	Oddziaływanie na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi.....	47
5.9.	Syntetyczna ocena wpływu projektu zmiany studium na środowisko.....	49
6.	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.....	53
7.	Metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu.....	55
8.	Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.....	56
9.	Streszczenie.....	56
10.	Materiały źródłowe. Literatura.....	60
	Załączniki graficzne	62

Elementy prognozy, o których mowa w art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f i g ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

Załącznik: mapa prognozy oddziaływania na środowisko, skala 1:10 000

1. Wprowadzenie

1.1. Przedmiot i cel sporządzenia prognozy

Przedmiotem prognozy oddziaływania na środowisko jest projekt (drugiej) zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika, (opracowany w związku z uchwałą Nr 890/LII/2022 Rady Miasta Rybnika z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika [przyjętego uchwałą nr 370/XXIII/2016 Rady Miasta Rybnika z dnia 30 czerwca 2016 r., ze zmianą wprowadzoną uchwałą nr 730/XLIV/2021 z dnia 21 października 2021 r.]). Podstawą prawną zmiany studium jest ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 503, z późn. zm.).

Zakres zmiany studium obejmuje: [1] wprowadzenie pojedynczych zmian (w zakresie kierunków przeznaczenia terenów) w pięciu obszarach (o łącznej pow. 65,3 ha [0,4% pow. całego miasta]), położonych w dzielnicach: Stodoły (obszar zmiany studium nr 2.1 [pow. 0,27 ha]), Niedobczyce (obszar zmiany studium nr 2.2 [pow. 2,85 ha]), Popielów / Niedobczyce (obszar zmiany studium nr 2.3 [pow. 20,6 ha]), Zamysłów (obszar zmiany studium nr 2.4 [pow. 7,34 ha]) i Boguszwice Stare / Gotartowice (obszar zmiany studium nr 2.5 [pow. 34,2 ha]) oraz [2] dostosowanie dotychczasowych ustaleń dotyczących odnawialnych źródeł energii do aktualnych przepisów art. 10 ust. 2a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Projekt zmiany studium, zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, z późn. zm.), należy do dokumentów wymagających przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji dokumentu. Obejmuje ono w szczególności: uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie, sporządzenie prognozy, uzyskanie wymaganych opinii oraz zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Zasady i cel sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko reguluje rozdział 2 w dziale IV ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku (...) - Prognoza oddziaływania na środowisko. Bezpośrednią podstawę prawną sporządzenia prognozy stanowi art. 51 ust. 1 cyt. ustawy. Celem prognozy jest w szczególności, zgodnie z art. 51 ust. 2 przywołanej ustawy:

- ocena istniejącego stanu środowiska oraz określenie potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektu zmiany studium;
- określenie problemów i celów środowiska istotnych z punktu widzenia projektu zmiany studium;
- określenie przewidywanych znaczących oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 i integralność tych obszarów oraz na środowisko: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami i między oddziaływaniami na te elementy;
- przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, a także rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie dokumentu lub wyjaśnienie braku takich rozwiązań;
- określenie proponowanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu zmiany studium oraz częstotliwości jej przeprowadzania.

Zgodnie z art. 53 w związku z art. 57 ust. 1 pkt 2 i art. 58 ust. 1 pkt 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku (...), zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach (pismo

WOOŚ.411.119.2022.PB z dnia 20 czerwca 2022 r.) oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Rybniku (pismo ONS-ZNS.9027.1.14.2022 z dnia 5 lipca 2022 r.).

Zgodnie z ww. pismem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, „prognoza powinna obejmować wszystkie elementy, o których mowa w art. 51 ust. 2 (z uwzględnieniem wymagań art. 52 ust. 1 i 2) ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku (...) - przeanalizowane i ocenione w stopniu i w zakresie adekwatnym do charakterystyki obszaru zmiany studium oraz proponowanych rozwiązań planistycznych, stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny”. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska wskazał, że prognoza powinna w szczególności analizować, oceniać i uwzględniać:

- możliwość wystąpienia negatywnych oddziaływań na środowisko (w tym na formy ochrony przyrody zlokalizowane na obszarach zmiany studium oraz w ich bliskim sąsiedztwie, w szczególności na teren parku krajobrazowego), mogących być rezultatem ewentualnej zmiany dotychczasowych kierunków zagospodarowania przedmiotowych terenów;
- wpływ planowanych kierunków zagospodarowania na obszary sąsiednie, w szczególności na tereny podlegające ochronie akustycznej;
- oddziaływanie na lokalne ostoje przyrody istotne dla zachowania różnorodności biologicznej, w tym: tereny leśne, zadrzewienia, płaty roślinności nieleśnej, ciek, doliny rzeczne;
- wpływ realizacji zapisów zmiany studium na funkcjonowanie korytarzy ekologicznych określonych w Opracowaniu ekofizjograficznym do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego (2015);
- propozycje dotyczące zapobiegania, minimalizowania i ograniczenia przewidywanych skutków realizacji ustaleń zmiany studium na środowisko przyrodnicze i krajobraz.

Ponadto: - „prognoza powinna dostarczać informacji o występowaniu, lub jego braku, chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz siedlisk objętych ochroną, występujących na obszarze zmiany studium lub w jego bliskim sąsiedztwie, ich szacunkowej liczebności, rozmieszczeniu i stanie ochrony, a także analizę zagrożeń dla populacji tych gatunków, a w przypadku negatywnego oddziaływania - propozycję jego ograniczenia” oraz - „wskazywać dopuszczalne zagospodarowanie obszaru zmiany w aktualnie obowiązujących gminnych dokumentach planistycznych, szczególnie dla terenów, w których projektowany dokument wprowadzał będzie istotne zmiany w kierunkach zagospodarowania”.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny stwierdził m.in., że w prognozie należy uwzględnić „wzajemne oddziaływanie na siebie terenów objętych zmianą studium i innych terenów znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie, a także współoddziaływanie na siebie poszczególnych terenów o różnym przeznaczeniu; dla terenów chronionych należy przewidzieć sposoby ich ochrony przed oddziaływaniem generowanym przez tereny objęte zmianą studium oraz przed lokalizowaniem inwestycji o charakterze uciążliwym”.

1.2. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Prognoza została dostosowana do stopnia szczegółowości projektu zmiany studium oraz do etapu jego przyjęcia w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych ze studium.

Zgodnie z art. 52 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku (...), prognozę oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium sporządzono z uwzględnieniem informacji zawartych w prognozach dotyczących dokumentów powiązanych z tym projektem: wzięto pod uwagę prognozy oddziaływań na środowisko sporządzone do już przyjętych dokumentów planistycznych, w tym - prognozę sporządzoną do projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika z 2016 r., oraz do przyjętych dokumentów programowych (planów i programów, w tym odnoszących się do działań w zakresie środowiska).

Prognoza w pierwszej części obejmuje, oprócz charakterystyki obszarów zmiany studium oraz ocenianego dokumentu i jego powiązań z innymi dokumentami (rozdz. 2. Zawartość i główne cele projektu zmiany studium oraz jego powiązania z innymi dokumentami), opis i ocenę stanu

środowiska (w podziale na jego główne komponenty) w obszarach zmiany studium oraz w ich otoczeniu, a w uzasadnionych przypadkach z uwzględnieniem (lub odniesieniem do) całego obszaru miasta (m.in. klimat i powietrze), a także, w rozdz. 3 - identyfikację podstawowych problemów ochrony środowiska na obszarach zmiany studium oraz potencjalnych zmian stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu zmiany studium, przy uwzględnieniu skutków ustaleń obowiązujących dokumentów planistycznych (dotychczasowego studium i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego).

Ocenę i opis stanu środowiska (charakterystyka głównych komponentów środowiska, przy uwzględnieniu wielkości i jakości zasobów oraz tendencji zmian w środowisku) sporządzono na podstawie aktualnych danych, materiałów i opracowań oraz z uwzględnieniem stanu prawnego dotyczącego zagadnień ochrony środowiska. W przypadku komponentów środowiska Rybnika, w których w okresie od przyjęcia studium w 2016 r. nastąpiły istotne zmiany (złoża kopalin, obszary i tereny górnicze, pomniki przyrody), informacje w tym zakresie odnoszą się do całego obszaru miasta, z wyróżnieniem elementów położonych w obszarach objętych zmianą studium.

W części prognostycznej opracowania zawarto ocenę projektowanych ustaleń zmiany studium z punktu widzenia ochrony i kształtowania środowiska, z odniesieniami w uzasadnionych przypadkach do ustaleń studium z 2016 r., które nie uległy zmianie w projektowanym dokumencie.

Zidentyfikowano ustalenia projektu zmiany studium istotne ze względu na zapewnienie warunków utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalnej gospodarki zasobami środowiska, w tym – w zakresie dotyczącym istotnych zmian w kierunkach przeznaczeniu terenu. Zidentyfikowano tereny, których zagospodarowanie może ulec zmianie w następstwie realizacji ustaleń projektu zmiany studium oraz możliwe skutki wynikające ze zmiany zagospodarowania terenu; określono i oceniono wpływ tych zmian, przeanalizowano wpływy otoczenia na obszary objęte projektem zmiany studium oraz wpływ projektowanych zmian na obszary sąsiednie. Określono zalecenia minimalizujące skutki negatywne.

Ocena skutków realizacji projektowanego dokumentu obejmuje określenie przewidywanych oddziaływań na środowisko i na jego poszczególne elementy, przy wzięciu pod uwagę rodzaju, skali i lokalizacji istotnych zmian w zagospodarowaniu w ujęciu: przestrzennym - na podstawie zidentyfikowanych głównych zmian w kierunkach przeznaczenia terenów, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu na obszary ochronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody, korytarze ekologiczne i obszary podlegające ochronie akustycznej oraz w ujęciu rodzajowym - obejmującym ocenę potencjalnego wpływu na główne komponenty środowiska: rośliny, zwierzęta i różnorodność biologiczną, powierzchnię ziemi i gleby, zasoby naturalne, wody, powietrze i klimat, zabytki, krajobraz i dobra materialne oraz na zdrowie ludzi.

W zakresie oddziaływań na rośliny, zwierzęta i różnorodność biologiczną oceniono wpływ projektowanego dokumentu na drożność i funkcjonowanie regionalnych i ponadlokalnych korytarzy ekologicznych oraz na stan i ochronę obszarów podlegających ochronie prawnej. Uwzględniono zależności pomiędzy poszczególnymi komponentami środowiska i między oddziaływaniami na te komponenty, biorąc pod uwagę możliwe oddziaływania skumulowane.

Istotność oddziaływań skutków realizacji projektowanego dokumentu na poszczególne elementy środowiska określono z zastosowaniem różnych metod, adekwatnych do specyfiki poszczególnych komponentów środowiska lub ich elementów składowych, z wykorzystaniem parametrów jakościowych i ilościowych. W przypadku oceny wpływu ustaleń projektu zmiany studium na obszary podlegające ochronie prawnej i korytarze ekologiczne oraz na tereny podlegające ochronie akustycznej zastosowano metody analizy przestrzennej przy użyciu GIS. W wyniku przeprowadzonych analiz i ocen zidentyfikowano tereny objęte znaczącymi oddziaływaniami. Metody zastosowane przy ocenie wpływu projektu zmiany studium na te tereny i skalę ocen omówiono w rozdz. 5.

Określono dostępne metody analizy skutków realizacji projektowanej zmiany studium; dla zidentyfikowanych negatywnych oddziaływań na środowisko określono sposoby ich eliminacji lub ograniczenia - wskazano na konieczność ustalenia w planach miejscowych określonych rozwiązań przestrzennych oraz parametrów i wskaźników urbanistycznych, a także na zasadność przeprowadzenia określonych, pogłębionych analiz w opracowaniu ekofizjograficznym sporządzanym na

potrzeby planu miejscowego - mając na uwadze, że realizacja projektowanego dokumentu następuje poprzez sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ze względu na niewielki zakres projektowanych zmian, cele i zadania określone w wybranych dokumentach strategicznych rangi międzynarodowej i krajowej skonfrontowano z rozwiązaniami przyjętymi w obowiązującym studium, z uwzględnieniem modyfikacji tych rozwiązań, wprowadzanych przez oceniany projekt dokumentu.

Prognoza zawiera załączniki graficzne przedstawiające obszary zmiany studium (w skali 1:5 000 - 1:6 500) oraz mapę wielkoformatową (odrębny załącznik do prognozy), której skala odpowiada skali ujednoliconego rysunku studium (1:10 000) - obrazującą syntetyczną ocenę znaczących oddziaływań na środowisko, na tle istotnych elementów środowiska i ustaleń studium.

1.3. Ogólna charakterystyka obszarów objętych zmianą studium

Zmiana studium, dotycząca kierunków przeznaczenia terenów, obejmuje pięć oddzielnych przestrzennie obszarów (nr 2.1 – 2.5), położonych w różnych częściach miasta (w północnej - Stodoły [nr 2.1] oraz w części południowej: Niedobczyce [nr 2.2], Popielów / Niedobczyce [nr 2.3], Zamysłów [nr 2.4] i Boguszowice Stare / Gotartowice [nr 2.5]), o łącznej pow. 65,3 ha.

Obszary objęte zmianą studium są w różnym stopniu zagospodarowane (zainwestowane). W obszarach nr 2.1 i 2.2 znajdują się dawne obiekty oświatowe o znaczeniu dzielnicowym, ponadto w obszarze nr 2.2 zlokalizowana jest sala gimnastyczna w zarządzie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Rybniku. Pozostałe obszary zmiany studium są dotychczas niezagospodarowane, z wyjątkiem południowo-zachodniego skraju obszaru nr 2.3, gdzie istnieją obiekty dawnych magazynów, pełniące obecnie funkcję lokali socjalnych. Obszary te, w większości (obszar 2.3) lub w części (obszary nr 2.4 i 2.5) są terenami pogórnymi (tereny, na których składowano odpady pogórnictwa).

W obszarach nr 2.1 i 2.2 przeważają grunty zabudowane (tereny usługowe i mieszkaniowe), w pozostałych - użytki rolne niskich klas bonitacyjnych i nieużytki; w obszarze nr 2.5 występują ponadto grunty leśne, głównie grunty zadrzewione i zakrzewione.

W obszarach nr 2.1 i 2.2 istnieją różnego rodzaju obiekty: wzmiankowane zabytkowe budynki dawnych szkół i sala gimnastyczna, ponadto w obszarze nr 2.2 - budynki mieszkalne jednorodzinne z towarzyszącymi garażami i budynkami gospodarczymi. W obszarze nr 2.3, przy ul. Żwirowej, większość dawnych obiektów magazynowych (baraki) przeznaczono na lokale socjalne. Na północno-zachodnim skraju obszaru nr 2.5. w sąsiedztwie węzła Gotartowicka, znajdują się pozostałości po zlikwidowanej zabudowie mieszkaniowej (budynki gospodarcze).

Budynki dawnych szkół cechują się relatywnie znacznymi gabarytami, zwłaszcza dawna szkoła w obszarze nr 2.2 (3 kondygnacje) wraz z dobudowaną w 2000 r. salą gimnastyczną. Pozostałe obiekty są niskie (budynki jednorodzinne – 2. kondygnacyjne, inne - głównie parterowe), o z reguły niewielkich gabarytach.

Przez południowo-zachodni skraj obszaru nr 2.2 biegnie napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV. W północno-zachodniej części obszaru nr 2.5 istnieją słupy linii elektroenergetycznych średniego napięcia, a także krzyż przydrożny na rozstaju dróg śródpolnych.

Obszary nr 2.4 i 2.5 przylegają do Drogi Regionalnej w rejonie węzłów Gotartowicka i Śródmiejska, a obszar nr 2.4 – również do Drogi Śródmiejskiej. Obszar nr 2.3 leży w sąsiedztwie drogi krajowej nr 78 (ul. Wodzisławska) i terenów kolejowych (z licznymi liniami kolejowymi); obszar nr 2.1 znajduje się przy drodze wojewódzkiej (ul. Rudzka), natomiast obszar nr 2.2 – przy drodze powiatowej (ul. Górnośląska). Obszary zmiany studium są w różnym stopniu wyposażone w sieci i urządzenia infrastruktury technicznej.

2. Zawartość i główne cele projektu zmiany studium. Powiązania z innymi dokumentami

2.1. Zawartość i główne cele projektu zmiany studium

Cel, zasady i tryb sporządzenia studium, a także zmiany tego dokumentu oraz jego zakres merytoryczny określają w szczególności art. 9 – 13 i art. 27 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (w tym art. 9 ust. 3a: „zmiana studium dla części obszaru gminy wymaga dokonania, zarówno w części tekstowej jak i graficznej studium, zmian w odniesieniu do wszystkich treści, które w wyniku wprowadzonej zmiany przestają być aktualne, w szczególności zmian w zakresie określonym w art. 10 ust. 1) oraz rozporządzenie w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. [Dz. U. z 2021 r. poz. 2405], zastępujące dotychczasowe przepisy w tej sprawie [Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r., Dz. U. z 2004 r. Nr 118, poz. 1233]).

Wymagania dotyczące zawartości studium (wartości merytoryczne dokumentu) określają także inne ustawy, w szczególności: ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, z późn. zm.), ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916, z późn. zm.), ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2625, z późn. zm.), ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1072, z późn. zm.), ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840) oraz ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2028, z późn. zm.).

Zgodnie z § 8 rozporządzenia w sprawie zakresu projektu studium (...), przepisy dotyczące projektu studium stosuje się również do projektu zmiany dokumentu w zakresie objętym tą zmianą (projekt zmiany studium polegającej na uzupełnieniu studium o pojedyncze ustalenia sporządza się w formie ujednoliconego projektu studium z wyróżnieniem projektowanej zmiany). Jednocześnie, wymogi prawne nakazują ograniczenie zmian w studium jedynie do obszarów objętych zmianą studium (określonych w uchwale rady gminy), również wówczas, gdy dotyczą one uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, studium określa politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego. Polityka przestrzenna powinna służyć zapewnieniu zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego, uwzględniając jego wymagania (w tym urbanistyki i architektury), walory architektoniczne i krajobrazowe, wymagania ochrony środowiska, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, a także potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami, walory ekonomiczne przestrzeni, prawo własności, potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa oraz potrzeby interesu publicznego, a także potrzeby w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej, w szczególności sieci szerokopasmowych oraz zapewnienia odpowiedniej ilości i jakości wody do celów zaopatrzenia ludności – przy zapewnieniu udziału społeczeństwa w pracach nad studium oraz przy zachowaniu jawności i przejrzystości procedur planistycznych (art. 1 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Studium ma charakter kierunkowy i nie jest aktem prawa miejscowego (art. 9 ust. 5 cyt. ustawy), jednak jego ustalenia, w szczególności określające kierunki zagospodarowania przestrzennego, są wiążące przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (art. 9 ust. 4 ustawy). Projekt planu miejscowego opracowuje się zgodnie z zapisami studium odnoszącymi się do obszaru objętego planem (art. 15 ust. 1), zaś uchwalenie planu miejscowego wymaga stwierdzenia przez radę gminy, że nie narusza on ustaleń studium (art. 20 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Celem zmiany studium jest umożliwienie dokonania - na następnym etapie postępowania (w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego) - zmiany przeznaczenia terenów w celu realizacji ważnych zamierzeń inwestycyjnych w mieście, a także stworzenie większych możliwości wykorzystywania odnawialnych źródeł energii (OZE) - poprzez dostosowanie dotychczasowych ustaleń studium do aktualnych przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w zakresie odnawialnych źródeł energii.

W obszarach nr 2.1 i 2.2 zmiana studium ma umożliwić realizację planowanego nadania nowej funkcji (mieszkaniowej [wielorodzinnej]) dawnym, od dłuższego czasu nieużytkowanym, zabytkowym obiektom oświatowym w Stodołach i Niedobczycach.

Zmiana polityki przestrzennej dla obszarów nr 2.3 i 2.5 jest podyktowana koniecznością stworzenia większych możliwości przestrzennych dla rozwoju funkcji produkcyjno-magazynowych (w miejsce dotychczasowych funkcji głównie usługowych, w tym handlu wielkopowierzchniowego).

Obszar nr 2.4, w części pogórnicy (zdegradowany składowaniem odpadów pogórnicych), dotychczas przeznaczony pod zieleń nieurządzoną, nieskomunikowaną, leżący w dolinie Nacyny), po realizacji Drogi Regionalnej z węzłem Śródmiejska i Drogi Śródmiejskiej (stanowiącej zachodnią granicę obszaru), łączącej Drogę Regionalną z Obwiednią Południową, zyskał na znaczeniu jako atrakcyjnie położony obszar w strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta, co uzasadnia zamiar przeznaczenia terenów w jego obrębie na cele usługowe. Szczegółowy zakres zmian w poszczególnych obszarach zmiany studium omówiono w rozdz. 5.1.

Zmiana studium dotycząca kierunków zagospodarowania przestrzennego polega głównie na zmianie na rysunku studium granic obszarów o różnych funkcjach (kierunkach przeznaczenia terenów). Zmiana ustaleń studium w obszarze nr 2.2 obejmuje również usunięcie oznaczenia graficznego „terenów usług publicznych i społecznych wymagających uwzględnienia w planach miejscowych”, jako bezprzedmiotowego w związku z planowaną zmianą funkcji zabudowy z usługowej na mieszkaniową. W przypadku zmian wprowadzonych w obszarach nr 2.3 i 2.5, wymagały one również modyfikacji części graficznej, a także tekstowej studium, dotyczącej obszarów, na których mogą być sytuowane obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Zmiana polegająca na dostosowaniu ustaleń studium w zakresie odnawialnych źródeł energii do aktualnych przepisów art. 10 ust. 2a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wymagała zmian w części tekstowej studium w rozdz. II.5.4.4. (Odnawialne źródła energii), a dla zachowania wewnętrznej spójności tekstu studium – również w rozdz. II.1.3.3 (Kierunki przeznaczenia terenów dla obszarów o różnych funkcjach), a także - w związku z nowymi przepisami wykonawczymi do ustawy (Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie zakresu projektu studium [...]) - wprowadzenia dodatkowych oznaczeń na rysunku studium, nie zmieniających jednak dotychczasowych ustaleń studium w zakresie rodzajów obszarów, na których możliwe jest rozmieszczanie urządzeń (obiektów) wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o określonej mocy zainstalowanej.

Zmiana studium obejmuje również modyfikacje części graficznej i tekstowej dokumentu w zakresie wynikającym ze zmienionych uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego w obrębie obszarów zmiany studium oraz z konieczności uwzględnienia w studium dodatkowych uwarunkowań, zgodnie z aktualnymi przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Ograniczony zakres zmian nie spowodował konieczności zmiany dotychczasowego układu treści studium. Ujednoliconą formą studium, z wyróżnieniem wprowadzonych zmian, zawiera część tekstową i część graficzną (mapy przedstawiające uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego i rysunek studium).

Ujednoliconą formą projektu zmiany studium obejmuje:

- część I – określającą uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, przedstawioną w formie tekstowej i graficznej w postaci rysunków w tekście studium i map wielkoskalowych (odrębne opracowania kartograficzne), zaktualizowane w odniesieniu do treści, które w wyniku wprowadzonej zmiany są nieaktualne, zwłaszcza dotyczących uwarunkowań wynikających z potrzeb i możliwości

rozwoju gminy, w tym bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę (nowy rozdz. I.13.4 [Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę – druga zmiana studium]); ponadto, rozdział I.14 (Aneks), uzupełniono o uwarunkowania wynikające z diagnozy strategicznej przygotowanej na potrzeby opracowania strategii rozwoju gminy oraz o uwarunkowania wynikające z zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,

oraz część IA – określającą uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego dla obszarów objętych drugą zmianą studium;

- część II – zawierającą ustalenia określające kierunki zagospodarowania przestrzennego oraz rysunek studium w skali 1:10 000, przedstawiający te ustalenia w formie graficznej, a także, m.in. dodaną w wyniku zmiany studium **część IIIB** (Uzasadnienie przyjętych kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w drugiej zmianie studium).

Ustalenia ujednoliconego projektu studium obejmują zagadnienia określone w art. 10 ust. 2, 2a i 3a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, z wyróżnieniem zmian wprowadzonych przez zmianę studium, przedstawione, tak jak dotychczas, w następujących rozdziałach: kierunki zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów; kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów; obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody oraz krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego; obszary oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej; kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej (w tym rozdz. poświęcony odnawialnym źródłom energii); obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego oraz obszary miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Projekt ujednoliconego rysunku studium, przedstawiający w formie graficznej ustalenia określające kierunki zagospodarowania przestrzennego, sporządzony w skali 1:10 000, zawiera granice obszarów objętych zmianą studium, z wyróżnieniem wprowadzonych zmian.

2.2. Powiązania z innymi dokumentami

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, studium oraz zmianę tego dokumentu sporządza się przy uwzględnieniu ustaleń określonych w strategii rozwoju województwa i planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz m.in. strategii rozwoju gminy. W stosunku do okresu, w którym sporządzono zmianę studium przyjętą w 2021 r., nie zmieniły się ustalenia strategii rozwoju województwa (Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”) i planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego (Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego "Plan 2020+”).

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” *Zielone Śląskie* (Uchwała Nr VI/24/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 19 października 2020 r.) określa następujące cele strategiczne i operacyjne: [województwo śląskie] - regionem transformacji gospodarczej (konkurencyjna gospodarka, innowacyjna gospodarka, silna lokalna przedsiębiorczość); - regionem przyjaznym dla mieszkańca (wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych, aktywny mieszkaniowy, atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki); - regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni (wysoka jakość środowiska, efektywna infrastruktura, atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu); - regionem sprawnie zarządzanym (zrównoważony rozwój terytorialny, aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu, nowoczesna administracja publiczna).

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego Plan 2020+ (Uchwała Nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r.) określa następujące cele i (niektóre, wybrane) kierunki działań, odnoszące się m.in. do Rybnika: „Nowoczesna gospodarka - promocja gospodarczego wzrostu i innowacji”, „Relacje z otoczeniem – infrastrukturalne powiązania regionu” oraz „Przestrzeń - zrównoważone wykorzystywanie zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego”. Rybnik znajduje się w obszarach funkcjonalnych (m.in.): obszar narażony na niebezpieczeństwo powodzi, obszar cenny przyrodniczo, obszar ochrony krajobrazów kulturowych, obszar ochrony i kształtowania zasobów wodnych i obszar udokumentowanych złóż kopalin. Ponadto,

obszar miasta znajduje się w strefie ochronnej radaru meteorologicznego.

W obrębie obszarów objętych zmianą studium nie występują inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, ujęte w planie zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego. Obszary nr 2.3, 2.4 i 2.5 graniczą z terenami, na których zlokalizowano inwestycje celu publicznego (inwestycje drogowe i kolejowe): „Budowa i przebudowa drogi wojewódzkiej 935” [Budowa Regionalnej Drogi Racibórz - Pszczyna na odcinku przebiegającym przez Miasto Rybnik] (obszary nr 2.4 i 2.5) oraz „Modernizacja i rewitalizacja linii kolejowych”: prace na liniach kolejowych nr 140 (...) na odcinku (...) Rybnik - Nędza / Turze, polepszenie jakości usług przewozowych poprzez poprawę stanu technicznego linii kolejowych nr 140, 158, rewitalizacja linii kolejowej nr 140 Katowice Ligota – Nędza na odcinku Rybnik Towarowy – Sumina (obszar nr 2.3).

Zmianie uległa natomiast strategia rozwoju gminy - w 2021 r. przyjęto (nową) **Strategię rozwoju miasta Rybnika "Rybnik 2030". Pierwszy krok transformacji** (Uchwała nr 772/XLVI/2021 Rady Miasta Rybnika z dnia 16 grudnia 2021 r.). W dokumencie określono pięć strategicznych celów rozwoju miasta: [miasto] - zrównoważone, - partycypacyjne, - nowoczesne, - lider i - szans oraz m.in. wyznaczono lokalne obszary strategicznej interwencji: transformacji społecznej i gospodarczej (obszar całego miasta), rozwoju sportu i rekreacji, aktywizacji gospodarczej / inwestycyjnej, rewitalizacji i obszar centrum miasta.

Strategia zawiera następujące, istotne dla spraw związanych z polityką przestrzenną i ochroną środowiska cele operacyjne i kierunki interwencji:

- korzystne warunki zamieszkania oparte na czystym środowisku przyrodniczym, szczególnie wysokiej jakości powietrza (rozwój proekologicznej infrastruktury wytwarzania, magazynowania i przesyłu energii elektrycznej oraz ciepła, w tym rozwój OZE, w szczególności fotowoltaiki; rozwój „zielonej” i „niebieskiej” infrastruktury, szczególnie na obszarach intensywnej zabudowy mieszkaniowej; niwelowanie skutków działalności przemysłowej, w tym górniczej, na środowisko);
- zrównoważony transport integrujący miasto i zapewniający dostępność do usług i udogodnień w otoczeniu (rozwój systemu infrastruktury transportu zrównoważonego i mobilności zeroemisyjnej – infrastruktura rowerowa, piesza, infrastruktura elektromobilności);
- przyjazna przestrzeń (poprawa estetyki i funkcjonalności oraz dostępności przestrzeni publicznych, w tym wdrażanie projektowania uniwersalnego, kreowanie infrastruktury aktywnego spędzania czasu w przestrzeniach publicznych, rozwój terenów zieleni miejskiej oraz większe nasycenie przestrzeni publicznych w zieleń, ochrona zasobów przyrody oraz różnorodności biologicznej i georóżnorodności);
- drugie życie przemysłowego dziedzictwa miasta (rekultywacja terenów poprzemysłowych, rewitalizacja terenów i obiektów poprzemysłowych na cele gospodarcze, społeczne, rekreacyjne i przyrodnicze, zachowanie walorów kulturowych związanych z obiektami poprzemysłowymi);
- transformacja sektorów tradycyjnych (wykorzystanie obszarów pogórnich i poprzemysłowych na cele gospodarcze, w tym strefy inwestycyjne);
- nowe specjalizacje gospodarcze Rybnika (warunki do powstawania nowych firm opartych na innowacyjności i kreatywności, tworzenie warunków dla rozwoju oferty powierzchni biurowych);
- Rybnik przyjazny dla biznesu (kreowanie stref inwestycyjnych, kompleksowo uzbrojonych i dobrze skomunikowanych, tworzenie przestrzeni handlu i usług w dzielnicach miasta);
- wzorzec ekorozwoju w regionie (wsparcie dla wytwarzania i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, wdrażanie zasad rozwoju zrównoważonego w gospodarowaniu przestrzenią);
- oferta usług o znaczeniu ponadlokalnym i centrum obszaru funkcjonalnego Aglomeracji Rybnickiej (ośrodek wyspecjalizowanych usług akademickich i edukacyjnych, rozwój specjalistycznych usług zdrowotnych, węzłowa pozycja w kreowaniu oferty kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej i turystycznej obszaru funkcjonalnego);
- miasto szans (poprawa oferty i dostępności do usług opiekuńczych dla dzieci, w tym przedszkoli, rozwój infrastruktury i wspieranie oferty sportowej, rozwój usług dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami);
- mieszkanie w Rybniku (przygotowanie terenów zabudowy mieszkaniowej z zachowaniem zasad rozwoju zrównoważonego, kształtowanie polityki przestrzennej ograniczającej zjawisko suburbanizacji).

2.3. Ustalenia studium i planów miejscowych w obszarach zmiany studium

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Politykę przestrzenną miasta określa studium uchwalone w 2016 r., ze zmianą wprowadzoną w 2021 r. W studium przyjęto cele polityki przestrzennej miasta: „zwartość miasta”, „wewnętrzna spójność miasta, jakość życia”, „regionalna ranga miasta” oraz „wszechstronny rozwój, potencjał inwestycyjny”; celom tym podporządkowano dalsze ustalenia dokumentu, w tym w zakresie głównych kierunków zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów.

Według dotychczasowych ustaleń studium, w obszarach objętych zmianą dokumentu dominują zurbanizowane obszary funkcjonalne (obszary o określonych kierunkach przeznaczenia terenów): zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (obszary nr 2.1 i 2.2) i obszary usługowe (obszary nr 2.3 i 2.5), jedynie obszar nr 2.4 i część obszaru nr 2.3 (2,7 ha, 13% ogólnej pow. obszaru) znajduje się w zasięgu terenów otwartych (wyłączonych spod zabudowy [obszar rolniczy, zieleni i wód]).

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. W obrębie obszarów zmiany studium przeznaczenie terenów określa osiem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (Tabela 1):

Tabela 1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w obszarach zmiany studium

Nr obszaru	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
2.1	MPZP 26 (Uchwała nr 492/XXXI/2017 Rady Miasta Rybnika z dnia 16 lutego 2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej pięć terenów w rejonie ulic Wrębowej, Górnośląskiej, Frontowej, Rudzkiej i Sportowej (MPZP 26) [Dz. Urz. Woj. Śl. z 2017 r. poz. 1168]), pow. 0,25 ha (93% pow. obszaru)
	MPZP 54-11 (Uchwała nr 286/XVIII/2020 Rady Miasta Rybnika z dnia 30 stycznia 2020 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej obszar w rejonie ulicy Rudzkiej (MPZP 54-11) [Dz. Urz. Woj. Śl. z 2020 r. poz. 1404]), pow. 0,02 ha (7% pow. obszaru)
2.2	MPZP 26, pow. 2,67 ha (94% pow. obszaru)
	MPZP Rybnik 2005 (Uchwała nr 545/XXXV/2005 Rady Miasta Rybnika z dnia 25 maja 2005 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika [Dz. Urz. Woj. Śl. z 2005 r. Nr 79, poz. 2145]), pow. 0,18 ha (6% pow. obszaru)
2.3	MPZP Zachód 11 (Uchwała nr 78/VII/2011 r. Rady Miasta Rybnika z dnia 23 lutego 2011 r. w sprawie uchwalenia zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika dla określonych terenów [Dz. Urz. Woj. Śl. z 2011 r. Nr 91, poz. 1693]), pow. 19,14 ha (93% pow. obszaru)
	MPZP 54-32 (Uchwała nr 954/LIV/2022 Rady Miasta Rybnika z dnia 28 lipca 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej sześć obszarów w rejonie ulic Rozstajnej, Kazimierza Wielkiego, Stefana Batorego, Górnośląskiej, Żwirowej i Ignacego Daszyńskiego (MPZP 54-32) [Dz. Urz. Woj. Śl. z 2022 r. poz. 5170], pow. 1,46 ha (7% pow. obszaru)
2.4	MPZP 29-2 (Uchwała nr 549/XXXII/2021 Rady Miasta Rybnika z dnia 11 lutego 2021 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej obszar dzielnicy Zamysłów (MPZP 29-2) [Dz. Urz. Woj. Śl. z 2021 r. poz. 1353])
2.5	MPZP1 2012 (Uchwała nr 304/XXII/2012 Rady Miasta Rybnika z dnia 23 maja 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej obszary oznaczone symbolem MPZP 1 [Dz. Urz. Woj. Śl. z 2012 r. poz. 2787]), pow. 33,41 ha (98% pow. obszaru)
	MPZP Wschód 2014 (Uchwała Nr 706/XLVI/2014 Rady Miasta Rybnika z dnia 28 maja 2014 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika dla określonych terenów, w obszarze na wschód od ulicy Wodzisławskiej do ulicy Mikołowskiej [Dz. Urz. Woj. Śl. z 2014 r. poz. 3679]), pow. 0,79 ha (2% pow. obszaru)

źródło: opracowanie własne

Obszary nr 2.1, 2.2 i 2.4 objęte są w całości lub w przeważającej części planami miejscowymi

sporządzonymi zgodnie ze studium z 2016 r., obszary nr 2.3 i 2.5 – w całości lub w większości pokrywają plany miejscowe sporządzone na podstawie studium z lat 2002 - 2012, jednak ich ustalenia również w większości odpowiadają aktualnej polityce przestrzennej miasta.

Ustalenia planów miejscowych (przeznaczenie terenów oraz parametry i wskaźniki urbanistyczne w planach miejscowych w poszczególnych obszarach zmiany studium):

Obszar nr 2.1
tereny zurbanizowane: 0,27 ha (100% pow. obszaru), w tym przeznaczone pod zabudowę (tereny usług) - 0,25 ha, drobną część obszaru (pow. 0,02 ha) zajmują tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
teren zabudowy usługowej [U] , (pow. 0,23 ha) przeznaczenie podstawowe: zabudowa usługowa (usługi oświatowo-wychowawcze, opieki społecznej i socjalnej, zdrowia [z wyjątkiem szpitali], pielęgnacyjne, kultury, gastronomia i rozrywka, biura, łączność i telekomunikacja); przeznaczenie dopuszczalne: handel detaliczny (pow. sprzedaży do 100 m ²), usługi sportu i rekreacji (z wyjątkiem stadionów, hal sportowych, pól golfowych i torów wyścigowych); parametry i wskaźniki urbanistyczne: PZ – 50%, IZ – 1,0, PBC – 30%, WZ – 12 m; dopuszczalny poziom hałasu: jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży
Obszar nr 2.2
tereny zurbanizowane: 2,77 ha (97% pow. obszaru), w tym przeznaczone pod zabudowę: (tereny usług i zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej) - 2,64 ha (93% pow. obszaru); drobną, skrajną część obszaru (pow. 0,08 ha, 3% pow. obszaru) zajmują tereny zieleni nieurządzonej (ZNU)
teren zabudowy usługowej [U] , (pow. 1,39 ha, 49% pow. obszaru) przeznaczenie podstawowe: zabudowa usługowa (usługi opieki społecznej i socjalnej, zdrowia [z wyjątkiem szpitali], pielęgnacyjne, biura, gastronomia i rozrywka [stołówki]); przeznaczenie uzupełniające: usługi oświatowo-wychowawcze oraz sportu i rekreacji (z wyjątkiem stadionów, hal sportowych, pól golfowych i torów wyścigowych); parametry i wskaźniki urbanistyczne: PZ – 40%, IZ – 1,0, PBC – 40%, WZ – 12 m; dopuszczalny poziom hałasu: jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży; tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej [MN] (pow. 1,25 ha, 44% pow. obszaru) przeznaczenie podstawowe: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (wolno stojąca i bliźniacza); przeznaczenie dopuszczalne: wydzielenie w budynku mieszkalnym lokalu użytkowego o funkcji usługowej (biura, handel detaliczny, usługi zdrowia [gabinety lekarskie], pielęgnacyjne, naprawcze [z wyjątkiem naprawy i diagnostyki pojazdów], rzemiosło [z wyjątkiem ślusarstwa i stolarstwa]); parametry i wskaźniki urbanistyczne: PZ – 40%, IZ – 0,7 (0,3), PBC – 45% (60%), WZ – 10 m
Obszar nr 2.3
tereny zurbanizowane: 17,81 ha (86% pow. obszaru), w tym tereny przeznaczone pod zabudowę (tereny usług): 17,20 ha (83% pow. obszaru); tereny otwarte (przyrodnicze): 2,79 ha (14% pow. obszaru)
tereny pod budowę obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m ² [UC] (pow. 15,88 ha, 77% pow. obszaru) przeznaczenie podstawowe: wielkopowierzchniowe obiekty handlowe; przeznaczenie dopuszczalne: zabudowa usługowa, stacje paliw; parametry i wskaźniki urbanistyczne: PZ – 80%, PBC – 10%, WZ – 16 m; teren zabudowy usługowej [U] (pow. 1,32 ha, 6% pow. obszaru) przeznaczenie podstawowe: zabudowa usługowa (z wyjątkiem stacji paliw oraz handlu węglem i sypkimi materiałami budowlanymi), drobne działalności produkcyjne; parametry i wskaźniki urbanistyczne: PZ – 50%, IZ – 1,6, PBC – 20%, WZ – 12 m; tereny otwarte (wyłączone spod zabudowy): ZP - zieleni urządzonej, WS - wód powierzchniowych (w obrębie korytarza ekologicznego), pow. 2,79 ha (14% pow. obszaru)
Obszar nr 2.4
tereny otwarte (przyrodnicze): 7,11 ha (97% pow. obszaru); w drobnej części (0,23 ha, 3% pow. obszaru) - tereny zurbanizowane, w tym tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (pow. 0,11 ha, 1% pow. obszaru)
tereny zieleni nieurządzonej [ZN] dopuszcza się: stawy, budowle hydrotechniczne (ochrona przeciwpowodziowa, regulacja wód), obiekty inżynierskie (ruch pieszych i komunikacja), infrastruktura telekomunikacyjna (o wysokości do 25 m); minimalna powierzchnia biologicznie czynna: 80%

Obszar nr 2.5

tereny zurbanizowane: 34,20 ha (100% pow. obszaru), w tym tereny przeznaczone pod zabudowę (tereny produkcji i / lub usług): 33,60 ha (98% pow. obszaru)

tereny zabudowy techniczno - produkcyjnej (obiektów produkcyjnych, składów i magazynów) z równoważną zabudową usługową [P/U] (pow. 30,16 ha, 88% pow. obszaru)

parametry i wskaźniki urbanistyczne: PZ – 70%, PBC – 20% (w strefie koncentracji powierzchni biologicznie czynnej [pow. 8,95 ha, 26% pow. obszaru] – 50%), WZ – 30 m (dominanty – 50 m);

tereny zabudowy usługowej [U] (pow. 3,44 ha, 10% pow. obszaru)

przeznaczenie podstawowe: zabudowa usług nieuciążliwych (z wykluczeniem usług związanych ze składowaniem i przetwarzaniem odpadów, handlu hurtowego, warsztatów samochodowych i myjni samochodowych);

przeznaczenie dopuszczalne - w przypadku terenów zabudowy usługowej ustalonych w planie MPZP Wschód 2014 (pow. 0,46 ha (1% pow. obszaru): mieszkania funkcyjne (wydzielona część budynku lub wolnostojący budynek o funkcji mieszkaniowej związanej z obsługą funkcji przeznaczenia podstawowego terenu);

parametry i wskaźniki urbanistyczne: PZ – 60%, PBC – 30%, WZ – 12 m (w planie MPZP Wschód 2014 dodatkowo IZ – 1,2, WZ – 36 m

Objaśnienia:

tereny zurbanizowane obejmują, oprócz terenów przeznaczonych pod zabudowę, tereny dróg, a w przypadku obszaru nr 2.3 – także tereny zamknięte (kolejowe);

parametry i wskaźniki urbanistyczne: PZ – dopuszczalny maksymalny udział powierzchni zabudowy w pow. działki budowlanej, PBC – wymagany minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w pow. działki budowlanej, IZ – dopuszczalny maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy (pow. zabudowy x liczba kondygnacji) odniesiony do pow. działki budowlanej

Jak wynika z powyższego zestawienia, obszary nr 2.1, 2.2 i 2.5 obejmują wyłącznie (lub niemal wyłącznie [97% pow. obszaru) tereny zurbanizowane (przede wszystkim przeznaczone pod zabudowę). Również w przypadku obszaru nr 2.3 dominują tereny zurbanizowane (przeznaczone pod budowę obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz tereny innej zabudowy usługowej); wyjątek stanowią tereny otwarte wzdłuż koryta Nacyny (tereny zieleni urządzonej i wód powierzchniowych, wyłączone spod zabudowy [14% pow. obszaru]), znajdujące się według dotychczasowego studium w obszarze rolniczym, zieleni i wód [ZR], dla którego nie wprowadza się istotnych modyfikacji w planowanej zmianie studium.

Jedynie w przypadku obszaru nr 2.4, niemal całą jego powierzchnię zajmują tereny otwarte, wyłączone spod zabudowy, przeznaczone w planie miejscowym pod zielenie nieurządzoną (zgodnie z dotychczasowym sposobem użytkowania terenów [z wyjątkiem drobnego fragmentu obszaru, obejmującego teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i dróg]).

W ogólnym podziale na tereny zurbanizowane (głównie zabudowane lub przeznaczone pod zabudowę) i tereny otwarte (przyrodnicze, wyłączone spod zabudowy), ustalenia planów miejscowych, również tych uchwalonych przed przyjęciem studium w 2016 r., są w pełni zgodne z dotychczasową polityką przestrzenną. Z tego punktu widzenia (podziału na obszary [tereny] zurbanizowane i otwarte), projektowany dokument wprowadza zmianę tylko w odniesieniu do obszaru nr 2.4 (pow. 7,34 ha).

3. Ocena istniejącego stanu środowiska. Problemy ochrony środowiska. Potencjalne zmiany środowiska w wyniku braku realizacji projektowanego dokumentu

3.1. Budowa geologiczna. Udokumentowane złoża kopalin

Budowa geologiczna. Podłoże skalne obszaru Rybnika stanowią, zalegające na fundamencie prekambryjskim, utwory karbonu górnego, neogenu i czwartorzędu.

Karbon reprezentują głównie osady serii paralicznej (namur A): piaskowce, łupki ilaste, mułowcowe i piaskowcowe oraz piaskowce z pokładami węgla. Utwory neogeńskie (morskie iły margliste i piaski z serią osadów pochodzenia chemicznego) cechują się różną miąższością, do około

300 – 400 m w północno - zachodniej części miasta.

Na utworach neogeńskich zalega pokrywa zróżnicowanych osadów czwartorzędowych (osady stokowe [gliny i gliny pylaste] oraz osady aluwialne [piaszczyste i mady]). Miąższość osadów czwartorzędowych jest bardzo zmienna – od niespełna metra przy wychodniach utworów starszych do ponad 100 m w obrębie rynny kopalnej doliny pra-Rudy; najczęściej zawiera się w przedziale do 20 m.

Najstarszymi osadami czwartorzędowymi są plejstocenyjskie piaski i żwiry wodnolodowcowe. Osady wodnolodowcowe przykryte są przeważnie warstwą gliny zwałowej, stanowiącej wierzchnią warstwę skalną przeważającą części wierzchołków w północnej części obszaru miasta. W tym rejonie często zalegają płaty piasków i żwirów wodnolodowcowych.

W obszarach zmiany studium występują zróżnicowane osady czwartorzędowe: w obszarze nr 2.1 - plejstocenyjskie piaski i żwiry wodnolodowcowe dolne z wkładkami mułków piaszczystych w spągu (złodowacenie odry), w obszarze nr 2.2 dominują lessy i utwory lessopodobne (złodowacenie wisły), w zachodnim fragmencie obszaru występują piaski i namuły rzeczne den dolinnych; największą część obszaru nr 2.3 zajmują piaski i namuły rzeczne den dolinnych, w obrębie tego obszaru występują także piaski i żwiry wodnolodowcowe dolne z wkładkami mułków piaszczystych w spągu oraz piaski i żwiry wodnolodowcowe górne, natomiast niemal cały obszar nr 2.4 pokrywają piaski i namuły rzeczne den dolinnych (drobną część obszaru wypełniają piaski i żwiry wodnolodowcowe górne). W obszarze nr 2.5 występują głównie plejstocenyjskie piaski i żwiry wodnolodowcowe górne, a w części północnej - także gliny zwałowe lub zwietrzeliny gliny zwałowej; fragment północnej części tego obszaru zajmują ponadto holocenyjskie piaski i namuły rzeczne den dolinnych.

Osady te na niemal całym obszarze nr 2.3 oraz w części obszarów nr 2.4 i 2.5 przykryte są warstwą odpadów pogórnich (grunty antropogeniczne zajmują w obszarze nr 2.3 około 20 ha - niemal całą pow. obszaru, w obszarze nr 2.4 - blisko 35%, natomiast w obszarze nr 2.5 – 9% ogólnej powierzchni obszaru).

Udokumentowane złoża kopalin. Pod obszarem Rybnika zalega w całości lub w części 31 udokumentowanych złóż różnych kopalin (Tabela 2).

Pod obszarami zmiany studium zalega łącznie siedem złóż kopalin, w tym sześć objętych prawem własności górniczej: pod obszarem nr 2.1 – złożo węgla kamiennego Jejkowice, rozpoznane wstępnie, pod obszarem nr 2.2 – złożo węgla kamiennego Rydułtowy (zaniechane) oraz złożo węgla kamiennego (i metanu pokładów węgla jako kopalina towarzysząca) Marcel 1 (eksploatowane), pod obszarem nr 2.3 - złożo węgla kamiennego Rymer (zaniechane), z kolei pod obszarem nr 2.4 zalegają złożo węgla kamiennego Rymer i Chwałowice (zaniechane) oraz złożo węgla kamiennego (i metanu pokładów węgla [kopalina towarzysząca]) Chwałowice 1 (eksploatowane). Ponadto, około trzecią, południowo-wschodnią, część obszaru nr 2.5 zajmuje zaniechane złożo piasków podsadzgowych Boguszowice (Pole II).

Tabela 2. Rybnik - udokumentowane złoża kopalin

Złożo	Pow. (ha) ^a	Kopalina	Stan zagospodarowania	Zasoby geologiczne bilansowe ^b
ZŁOŻA KOPALIN OBJĘTE PRAWEM WŁASNOŚCI GÓRNICZEJ				
Chwałowice	2353	węgiel kamienny	zaniechane	tylko pozabilans.
Chwałowice 1	2 353	węgiel kamienny	eksploatowane	1 210 856 tys. t
		metan pokładów węgla ^c	eksploatowane	1 022,86 mln m ³
Dębieńsko	37	węgiel kamienny	zaniechane	tylko pozabilans.
Dębieńsko 1	32	węgiel kamienny	kopalnia w budowie	813 288 tys. t
		metan pokładów węgla	rozpoznane szczegółowo	5 794,00 mln m ³
Jankowice	643	węgiel kamienny	eksploatowane	762 227 tys. t
		metan pokładów węgla	eksploatowane	710,43 mln m ³

Złoże	Pow. (ha) ^a	Kopalina	Stan zagospodarowania	Zasoby geologiczne bilansowe ^b
Jankowice-Wschód	107	metan pokładów węgla	eksploatowane	13,23 mln m ³
Jejkowice	4 401	węgiel kamienny	rozpoznane wstępnie	166 245 tys. t
Marcel 1	484	węgiel kamienny	eksploatowane	241 525 tys. t
		metan pokładów węgla	eksploatowane	223,31 mln m
Paruszowiec	1 752	węgiel kamienny	rozpoznane szczegółowo	486 337 tys. t
Pilchowice	520	węgiel kamienny	rozpoznane wstępnie	150 900 tys. t
Rybnik-Żory-Orzesze	843	sól kamienna	rozpoznane wstępnie	2 098 600 tys. t
Rydułtowy	1 076	węgiel kamienny	zaniechane	15 698 tys. t
Rydułtowy 1	1 076	węgiel kamienny	eksploatowane	1 149 365 tys. t
		metan pokładów węgla	eksploatowane	499,08 mln m ³
Rymer	1 909	węgiel kamienny	zaniechane	44 863 tys. t
Sumina	55	węgiel kamienny	rozpoznane wstępnie	300 000 tys. t
Żory	19	węgiel kamienny	zaniechane	153 256 tys. t
		metan pokładów węgla	rozpoznane wstępnie	1 319,54 mln m ³
Żory 1	28	metan pokładów węgla	eksploatowane	114,47 mln m ³
ZŁOŻA KOPALIN OBJĘTE PRAWEM WŁASNOŚCI NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWEJ				
Boguszowice ^d	200	piaski podsadzkowe	zaniechane	123 416 tys. m ³
Boguszowice-K	3	piaski i żwiry	rozpoznane szczegółowo	309 tys. t
Chwałowice	0,6	piaski i żwiry	rozpoznane szczegółowo	716 tys. t
Gotartowice-Żory ^d	17	piaski i żwiry	rozpoznane wstępnie	20 886 tys. t
Lipowa	3	piaski i żwiry	rozpoznane szczegółowo	514 tys. t
Markłowice ^d	89	piaski podsadzkowe	zaniechane	19 526,14 tys. m ³
Niewiadom	4	piaski i żwiry	zaniechane	22 tys. t
Rej. Wielopola ^d	68	piaski i żwiry	rozpoznane szczegółowo	3 537 tys. t
Rzędówka	3	surowce ilaste ceramiki budowlanej	zaniechane	235 tys. t
Rybnik	2	piaski i żwiry	zaniechane	10 tys. t
Tkoczów	12,5	piaski i żwiry	rozpoznane szczegółowo	2 613 tys. t
Wielopole 1 (d. Z-6)	5	surowce ilaste ceramiki budowlanej	zaniechane	399 tys. t
Wielopole-2 (d. Z-4)	2	surowce ilaste ceramiki budowlanej	zaniechane	104 tys. t
Zebrzydowice ^d	29	piaski podsadzkowe	rozpoznane wstępnie	2 815 tys. t

Wyróżniono złoża położone w obszarach zmiany studium

Złoże węgla kamiennego Jejkowice należy do „złóż niezagospodarowanych o znaczeniu ogólnokrajowym, które powinny podlegać szczególniejszej ochronie” - według „wykazu złóż wymagających szczególnej ochrony opracowanego na podstawie oceny ich znaczenia dla zabezpieczenia potrzeb i bezpieczeństwa surowcowego kraju oraz możliwości rozwoju gospodarczego i zrównoważonego rozwoju w skali regionalnej” (wykaz opracowany przez Głównego Geologa Kraju, 2017 r.).

źródło: opracowanie własne na podstawie Bilansu zasobów kopaliny w Polsce wg stanu na 31 XII 2021 r., Państwowa Służba Geologiczna, Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2022

Objaśnienia: ^a Powierzchnia rzutu poziomego granic złoża na powierzchnię terenu w obrębie Rybnika. ^b Zasoby całych złóż. ^c Metan pokładów węgla (MPW) - jako kopalina towarzysząca w złożach Chwałowice 1, Dębieńsko 1, Jankowice, Marcel 1, Rydułtowy 1 i Żory. ^d Złoże Boguszowice występuje w dwóch oddzielnych polach - Pole I i Pole II (obszar nr 2.5), złoże Gotartowice-Żory - w dwóch polach (na terenie Rybnika - Pole A), złoże Markłowice - na terenie Rybnika - pole N, złoże Rej. Wielopola - w trzech oddzielnych polach: Pole Wzgórze IV (Wielopole), Pole Wzgórze IV (Rybnicka Kuźnia) i Pole Wzgórze IX (Golejów), złoże Zebrzydowice - w dwóch oddzielnych polach: Pole A i Pole B.

Obszary górnicze i tereny górnicze. W Rybniku znajdują się cztery złoża węgla kamiennego z metanem jako kopaliną towarzyszącą oraz dwa złoża metanu pokładów węgla, dla których udzielono koncesji na wydobywanie kopaliny, wyznaczających obszary i tereny górnicze.

Spośród obszarów objętych zmianą studium, w obrębie obszaru i terenu górniczego leży obszar nr 2.2 (do stycznia 2019 r. - w OG i TG Rydułtowy I, aktualnie – w OG i TG Radlin II [obszar górniczy utworzony na obszarze Rybnika z OG Niedobczyce II i części OG Rydułtowy I]). W obszarze górniczym Radlin II eksploatację węgla kamiennego (i metanu pokładów węgla [odmetanowanie wyrobisk]) ze złoża Marcel 1 prowadzi PGG S.A. Oddział KWK ROW Ruch Marcel (na podstawie koncesji nr 7/2018, udzielonej w 2018 r. przez Ministra Środowiska z datą ważności do 31.12.2046 r.).

Pozostałe obszary zmiany studium leżą poza obszarami górniczymi, jednak fragmenty obszarów nr 2.3, 2.4 i 2.5 znajdują się w zasięgu terenów górniczych: zachodnia część obszaru nr 2.3 (13,67 ha, 66% pow. obszaru) leży w terenie górniczym Radlin II (do 2019 r. obszar ten znajdował się poza terenami górniczymi), południowa część obszaru nr 2.4 (3,30 ha, 45% pow. obszaru) - w terenie górniczym Chwałowice 1, natomiast wschodni, drobny fragment obszaru nr 2.5 (1,42 ha, 4% pow. obszaru) - w terenie górniczym Jankowice (zob. objaśnienie pod Tabelą 3).

Tabela 3. Obszary górnicze i tereny górnicze; koncesje na wydobywanie kopaliny

Złoże	Obszar górniczy	Teren górniczy	Data ważności koncesji	Koncesjonariusz
Chwałowice 1	Chwałowice 1	Chwałowice 1	31.12.2040	Polska Grupa Górnicza S.A.
Jankowice	Jankowice	Jankowice	31.01.2019	Polska Grupa Górnicza S.A.
	Jankowice 1	Jankowice 1	31.12.2049	Polska Grupa Górnicza S.A.
Jankowice - Wschód	Jankowice - Wschód	Jankowice - Wschód	14.03.2031	GAZKOP -1 Sp. z o.o.
Marcel 1	Radlin II	Radlin II	31.12.2046	Polska Grupa Górnicza S.A.
Rydułtowy 1	Rydułtowy II	Rydułtowy II	31.12.2043	Polska Grupa Górnicza S.A.
Żory 1	Żory 1	Żory 1	30.10.2031	GAZKOP -1 Sp. z o.o.

Wyróżniono obszar górniczy i tereny górnicze położone w obszarach zmiany studium

źródło: opracowanie własne na podstawie serwisu MIDAS (geoportal.pgi.gov.pl); w Bazie MIDAS figuruje o statusie „aktualny” obszar górniczy i teren górniczy Janowice, dla którego przewidywany termin ważności upłynął 31.01.2019 r. Decyzją Ministra Klimatu i Środowiska (znak Z1:DGK-WK-II.761.9.2022.MK.5) z dnia 9.01.2023 r. zniesiono obszar i teren górniczy Dębieńsko 1.

Nie przewiduje się wpływów działalności górniczej w obszarach nr 2.4 i 2.5. Oddziaływania takie mogą występować w obszarze nr 2.2, a także w zachodniej części obszaru nr 2.3 - w terenie górniczym Radlin II. Prognozy długoterminowe (wg studium z 2016 r.) przewidywały w rejonie obszaru nr 2.2 wpływy od I do II kategorii szkód górniczych, przy osiadaniach terenu od 1 do 2 m.

3.2. Rzeźba terenu. Warunki gruntowo-budowlane

Rzeźba terenu. Według podziału fizyczno-geograficznego Polski, obszar nr 2.1 leży w mezoregionie Kotliny Raciborskiej, należącym do makroregionu Niziny Śląskiej. Pozostałe obszary zmiany studium znajdują się w obrębie Płaskowyżu Rybnickiego, który jest częścią makroregionu Wyżyna Śląska. Odpowiada temu podział na regiony (Wysoczyzny Przywżyżne w mezoregionie Kotliny Raciborskiej, Płaskowyż Rybnicki) według regionalizacji geomorfologicznej Polski Południowej.

Obszary zmiany studium znajdują się na różnych wysokościach - od 219 m n.p.m. w Stodołach (obszar nr 2.1) do 283 m n.p.m. w obszarze nr 2.5. Nachylenia terenu są zróżnicowane - w przewadze niewielkie (głównie w przedziale 5 - 12%), zwłaszcza w obszarach nr 2.3 i 2.4, gdzie dominują tereny o nachyleniach nie przekraczających 2 m (obszar nr 2.4) lub 5 m (obszar nr 2.3); znaczną, trzecią część obszaru nr 2.5 zajmują tereny o spadkach powyżej 12% (w tym pow. 3,36 ha zajmują tereny o nachyleniu 20% i więcej).

Na większości obszarów (z wyjątkiem obszaru nr 2.1 i północnej części obszaru nr 2.5) naturalne ukształtowanie terenu zostało silnie przekształcone, głównie na skutek wieloletniej eksploatacji węgla kamiennego, w tym deponowania odpadów pogórnictwa na niemal całym obszarze nr 2.3 (dawne osadniki mułowe Żabik I i II) oraz w północnej części obszaru nr 2.4 i w południowym fragmencie

obszaru nr 2.5 (gdzie miejscowo wydobywano piaski podsadzkowe).

Obszary nr 2.2, 2.3 i 2.4 znajdują się w zasięgu obniżenia terenu na skutek eksploatacji węgla kamiennego, w tym w obrębie den niecek poeksploatacyjnych (sięgających 4 m w obszarze nr 2.4 oraz 8 m w obszarze nr 2.3]], a fragmenty obszarów nr 2.2 i 2.3 leżą także na terenach płytkiego górnictwa. Obszary zmiany studium znajdują się poza strefami wyznaczonymi wokół nieczynnych szybów i szybków.

Formy antropogeniczne (powierzchnie zrównania na terenach zabudowy lub na terenach zrehabilitowanych po składowaniu odpadów pogórnich, a także wkopy i nasypy drogowe oraz kolejowe) dominują w obszarach nr 2.1 - 2.4 oraz w południowym fragmencie obszaru nr 2.5 lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie (również w przypadku północnej części obszaru nr 2.5).

Warunki gruntowo-budowlane. Naturalne warunki gruntowe podłoża w obszarach zmiany studium są zróżnicowane. W odniesieniu do obszarów dotychczas w większości niezabudowanych (obszary nr 2.3 i 2.5) lub dotychczas wyłączonych spod zabudowy (obszar nr 2.4), według Atlasu geologiczno-inżynierskiego aglomeracji Rybnik - Jastrzębie Zdrój - Żory, obszar nr 2.5 cechują korzystne warunki budowlane (grunty nośne z wodą gruntową poniżej 2 m); w obszarze nr 2.3 przeważają warunki korzystne, jednak ze znacznym udziałem gruntów nienośnych i słabonośnych z wodą gruntową poniżej 1 m, natomiast w obszarze nr 2.4 przeważają warunki niekorzystne i mało korzystne (grunty nienośne i słabonośne); grunty nośne (z wodą gruntową poniżej 2 m) stanowią około 30% pow. tego obszaru.

W obszarach zmiany studium nie występują obszary osuwania się mas ziemnych i tereny narażone na naturalne zagrożenia geologiczne.

3.3. Wody podziemne

Wody podziemne w obrębie miasta występują w osadach przepuszczalnych czwartorzędowego, neogeńskiego i karbońskiego piętra wodonośnego. Wody podziemne piętra czwartorzędowego związane są z warstwami, płatami i soczewami piaszczysto - żwirowych utworów, głównie rzecznych lub wodnolodowcowych. Najczęściej występuje jeden, rzadziej dwa poziomy wodonośne, nieciągłe poza dolinami. Warstwy izolujące mają charakter ciągły. Zwierciadło wody poziomów czwartorzędowych ma z reguły charakter swobodny, jedynie lokalnie bywa napięte. Poziomy wód w osadach czwartorzędu drenowane są przez cieki powierzchniowe.

Obszar nr 2.5 znajduje się w obrębie Lokalnego zbiornika wód podziemnych (LZWP) nr 345 Rybnik (dawny Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 345), natomiast obszar nr 2.4 - w zasięgu proponowanego obszaru ochronnego zbiornika. LZWP nr 345 został wydzielony w czwartorzędowym piętrze wodonośnym, zbudowanym w większości z osadów piaszczysto-żwirowych genezy rzecznej i rzeczno-wodnolodowcowej, w obrębie kopalnej ryny pra-Rudy, w którym zgromadzone są główne zasoby wód podziemnych (wydajność studni wierconych i otworów badawczych wynosi 50-70 m³/h).

Szacunkowe zasoby dyspozycyjne zbiornika wynoszą 26,5 tys. m³/d; zbiornik ze względu na niewielką izolację i występujące lokalnie okna hydrogeologiczne, należy do struktur bardzo podatnych na zanieczyszczenia. Zbiornik posiada status "lokalnego zbiornika wód podziemnych" ze względu na niespełnianie kryteriów ilościowych i jakościowych, jakim powinny odpowiadać Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce (cechuje się wodą IV i V klasy jakości, z wyraźnym wpływem antropopresji, głównie na skutek gospodarki górniczej, w szczególności składowania odpadów powęglowych, nie nadającą się do zaopatrzenia ludności w stanie surowym).

W obszarach zmiany studium nie ma ujęć wód podziemnych i stref ochronnych tych ujęć.

W podziale wód podziemnych na jednolite części, obszar miasta znajduje się niemal w całości w obrębie JCWPd nr 144. W Rybniku nie prowadzi się badań jakości wód podziemnych w ramach monitoringu państwowego; w odniesieniu do całej JCWPd nr 144, badane wody (poza obszarem Rybnika) kwalifikowały się w 2019 r. do klasy III (wody dobrej jakości) i klasy V wg klas jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych monitoringu stanu chemicznego wód podziemnych.

3.4. Wody powierzchniowe

Obszary zmiany studium znajdują się w zlewni Rudy, w dorzeczu Odry (region wodny Górnej Odry). Według podziału na jednolite części wód (JCWP), zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, obszar nr 2.1 znajduje się w JCWP Ruda od zbiornika Rybnik do ujścia, pozostałe obszary – w JCWP Ruda do zbiornika Rybnik bez Potoków z Przegędzy i Kamienia.

Obszary zmiany studium leżą w następujących bezpośrednich zlewniach: obszar nr 2.1 – Ruda (na odcinku od zapory Zbiornika Rybnickiego do dopływu w Paproci), nr 2.2 – Pludry (dopływ Nacyny), nr 2.3 – Nacyny (na odcinku od Pludr do Dopływu spod Michałkowic), nr 2.4 – Nacyny (na odcinku od Dopływu spod Michałkowic do Rudy), zaś obszar nr 2.5 – Dopływu z Gotartowic (dopływ Rudy na odcinku Ruda od Kłokocinki do Potoku Boguszowickiego).

W obszarach nr 2.1 i 2.2 nie występują ciek i rowy. Przez obszar nr 2.3 przepływa Nacyna, a w bliskim sąsiedztwie jej koryta znajduje się obszar nr 2.4 (w jego obrębie występują rowy uchodzące do Nacyny). Nacyna charakteryzuje się silnym przekształceniem stosunków wodnych na skutek działalności górniczej oraz antropogenicznym zaburzeniem reżimu związanym ze znacznym udziałem wód obcych w odpływie, o całkowicie uregulowanym korycie. W północnym fragmencie obszaru nr 2.5 znajduje się źródłowy odcinek Dopływu z Gotartowic (rów R – dA).

W obszarach zmiany studium nie ma zbiorników wodnych.

3.5. Gleby. Gospodarka odpadami

Dominującymi typami gleb w obrębie obszarów nr 2.1, 2.3 i 2.5 są gleby bielcowe i brunatne wytworzone ze żwirów i piasków na piaskach gliniastych lekkich i słabogliniastych. W obszarze nr 2.2 występują gleby brunatne wylugowane, wytworzone na pyłach zwykłych, zaś w obrębie obszaru nr 2.4 - gleby mułowotorfowe i torfowomulowe.

Wartość bonitacyjna gleb jest niska - gleby w obszarze nr 2.4 zalicza się do użytków zielonych słabych i bardzo słabych, w obszarze nr 2.5 – do kompleksu żytniego słabego i bardzo słabego. Większość gruntów w obszarze nr 2.5 jest odłogowana i podlega procesom wtórnej sukcesji (część obszaru stanowią grunty zadrzewione na użytkach rolnych). Gleby w niewielkich obszarach nr 2.1 i 2.2 nie mają znaczenia przyrodniczego i użytkowego.

Według danych ewidencji gruntów i budynków, na niezabudowanych obszarach nr 2.3, 2.4 i 2.5 dominują nieużytki i użytki rolne niskich klas (grunty orne, łąki i pastwiska) – w różnych proporcjach: w obszarze nr 2.3 - ponad 80% pow. zajmują nieużytki, z kolei w obszarze nr 2.4 – taki sam odsetek pow. stanowią użytki rolne (głównie pastwiska trwałe), natomiast blisko 15% pow. obszaru – nieużytki. W obszarze nr 2.5 największy udział mają użytki rolne (głównie grunty orne, w tym zadrzewione), zajmujące 72% pow. obszaru, zaś blisko 7% areалу (pow. 2,3 ha) stanowią grunty leśne (w przewadze grunty zadrzewione i zakrzewione).

Stan ewidencyjny nie odzwierciedla w pełni faktycznego stanu użytkowania gruntów, zwłaszcza w obszarach nr 2.4 i 2.5 (znaczna część gruntów ornych i użytków zielonych stanowi faktycznie nieużytki, w tym w obszarze nr 2.5 – grunty zadrzewione [wieloletnie odłogi z nasilonym procesem sukcesji w kierunku zbiorowisk zaroślowych i leśnych]).

Obszary zmiany studium nie obejmują terenów wymagających obecnie rekultywacji, z wyjątkiem gruntów w południowym fragmencie obszaru nr 2.5. Grunty w obszarach zmiany studium, zwłaszcza w obszarach nr 2.3 i 2.4 są w większości silnie przekształcone antropogenicznie; wyjątek w tym zakresie stanowi jedynie północna część obszaru nr 2.5.

Gospodarka odpadami. W obrębie obszarów nr 2.3 i 2.4, a także w południowym fragmencie obszaru nr 2.5 składowano odpady pogórnice, wykorzystywane do rekultywacji i zagospodarowania terenów w obniżeniach i nieckach poeksploatacyjnych.

Rybnik, zgodnie z Planem gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2016-2022 (Uchwała nr V/37/7/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia kwietnia 2017 r.), należy do regionu III. W mieście znajdują się instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych, w tym

składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne z sortownią odpadów zmieszanych i odpadów z selektywnego zbierania w Boguszowicach Starych.

3.6. Warunki klimatyczne

Rybnik leży w strefie klimatu przejściowego, cechującego się dużą zmiennością i aktywnością atmosferyczną z przewagą oddziaływań polarno - morskich (ciepłych mas powietrza). Napływ mas powietrza polarno-morskiego (atlantyckiego), ułatwiony bliskością Bramy Morawskiej, kształtujących pogodę przez większą część roku, powoduje złagodzenie amplitudy rocznej i występowanie krótkich i łagodnych zim. Nieco rzadszy wpływ mas polarno-kontynentalnych przyczynia się do wzrostu opadów w okresie letnim.

Usłonecznienie w rejonie Rybnika jest znacząco niższe od wartości charakteryzującą większą część kraju. Średnie usłonecznienie w roku wynosi około 1450 godzin (najwyższe wartości w kraju wynoszą 1800 - 1900 godzin), niskie jest również natężenie promieniowania słonecznego (poniżej 1000 kWh/m² w roku) - głównie ze względu na zmienny charakter zachmurzenia, powodowany często zmieniającymi się masami powietrza oraz z uwagi na zanieczyszczenie powietrza.

Dominują wiatry z sektora południowo-zachodniego (25% dni w roku). Znaczący udział mają także wiatry północno-zachodnie i południowe (po 17-18%). Zdecydowanie rzadziej występują wiatry z kierunku północno-wschodniego i północnego (7-8%). Ciszę występują przez 7% dni w roku. Przeważają wiatry słabe (średnia roczna prędkość wiatru wynosi 2,2 m/s); relatywnie najsilniejsze są wiatry wiejące z zachodu i południowo-zachodu (3,5 - 4,1 m/s). Powoduje to, przy znacznym udziale ciszy, utrudnioną przez większą część roku wymianę powietrza i małą możliwość rozpraszania zanieczyszczeń, a także nieprzydatność wykorzystania siły wiatru do produkcji energii.

Temperatury powietrza są umiarkowane (średnia roczna temperatura powietrza wynosi około 8°C). Średnia wieloletnia temperatura powietrza w najcieplejszym miesiącu (lipiec) w okolicach Rybnika wynosi około 17,6°C, a najchłodniejszego (styczeń) - około -2,5°C (Tabela 4). Długość zimy i zalegania pokrywy śnieżnej (70-75 dni) jest niewielka, stosunkowo krótki jest okres grzewczy. Okres wegetacyjny roślin (ze średnią dobową temperaturą powyżej 5°C) jest dość długi, wynosi około 210-220 dni w roku.

Tabela 4. Średnia wieloletnia temperatura powietrza na stacjach meteorologicznych w Katowicach i Raciborzu

Stacja meteorologiczna	Temperatura (°C)											
	miesiąc											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Katowice	-2.8	-1.5	2.1	7.5	12.5	16.2	17.4	16.8	13.1	8.4	3.6	-0.5
Racibórz	-2.1	-1.0	2.9	8.1	12.9	16.6	17.7	17.1	13.4	8.7	4.2	0.1

źródło: Polska Norma PN-B-02025 w: Aktualizacja „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Rybnika” (Uchwała nr 422/XXV/2020 Rady Miasta Rybnika z dnia 24 września 2020 r.)

Przeciętna wielkość opadów w ciągu roku wynosi od 600 do 900 mm (ekstremalne sumy roczne kształtowały się w ubiegłych latach od 509 mm do 1040 mm). Najwyższe średnie opady notuje się w lipcu (98 mm), najniższe - w styczniu i lutym (39 mm). Wielkość opadu dobowego o prawdopodobieństwie wystąpienia raz na 100 lat wynosi około 90 mm, zaś o prawdopodobieństwie wystąpienia raz na dwa lata - około 40 mm. Opady śniegu występują od listopada do kwietnia.

Zmiany klimatu. Obserwowane zmiany klimatu polegają głównie na wzroście średniej rocznej temperatury powietrza, skróceniu trwania zimy (spadek liczby dni bardzo mroźnych) oraz na częstszym występowaniu ekstremalnych zjawisk pogodowych (fale upałów, opady o dużym natężeniu, burze, gradobicia, silne wiatry). Według Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020), klimat od 1989 r. wykazuje znaczące zwiększenie tendencji do wzrostu temperatury powietrza.

Zgodnie z Planem adaptacji Miasta Rybnika do zmian klimatu do roku 2030 (Uchwała nr 98/VI/2019 Rady Miasta Rybnika z dnia 21 marca 2019 r.), głównymi zagrożeniami wynikającymi ze zmian klimatu są: wzrost liczby dni z temperaturą maksymalną powietrza; występowanie fal upałów

i dni upalnych; występowanie lokalnych, nagłych powodzi miejskich (zalanie lub podtopienie terenu w wyniku krótkotrwałego opadu deszczu o dużej wydajności); słabe przewietrzanie, potęgowane malejącą liczbą dni z silnym i bardzo silnym wiatrem; wzrost koncentracji zanieczyszczeń powietrza i występowanie smogu, a także wzrost liczby dni z burzą.

Plan adaptacji Miasta Rybnika do zmian klimatu (...) prognozuje następujące zmiany klimatu dla obszaru miasta w perspektywie roku 2050: - zwiększenie liczby dni gorących oraz wzrost natężenia fal upałów (wydłużenie trwania okresów z maksymalną temperaturą dobową przekraczającą 25°C); - zmniejszenie liczby dni mroźnych z temperaturą maksymalną poniżej 0°C oraz dni z przymrozkiem w ciągu roku; - wzrost liczby dni z temperaturą średniodobową >10°C (wydłużenie okresu wegetacyjnego); - wzrost liczby dni z opadem i wysokości rocznej sumy opadów atmosferycznych; - wzrost narażenia na wystąpienie opadu ekstremalnego oraz wzrost zagrożenia suszą (zwiększony okres bez opadu w skali roku).

W Planie adaptacji (...) stwierdza się, że „obserwowane trendy klimatu (wzrost temperatury powietrza, fale upałów, powiększanie się zjawiska miejskiej wyspy ciepła) będą miały wpływ na wzrost zapotrzebowania mieszkańców na wodę pitną”.

Warunki topoklimatyczne. Warunki topoklimatyczne na rozległym obszarze miasta są zróżnicowane. Znaczna część obszarów zmiany studium cechuje się warunkami niekorzystnymi, zwłaszcza obszary nr 2.3 i 2.4, położone w dolinach i w obniżeniach terenu (częste mgły, zaleganie zimnego powietrza - przymrozki radiacyjno-adwekcyjne, kumulacja zanieczyszczeń powietrza). W rejonie obszaru nr 2.1 warunki te modyfikuje pobliski Zbiornik Rybnicki (m.in. częstsze inwersje temperatury powietrza, występowanie przymrozków i mgieł radiacyjnych, większe zachmurzenie i niewielki wzrost prędkości wiatru w skali rocznej).

Większa część obszarów nr 2.2 i 2.5, wyżej położonych, o lepszym przewietrzaniu, charakteryzuje się dość dobrymi warunkami topoklimatycznymi.

3.7. Jakość powietrza atmosferycznego

Jakość powietrza jest nieodpowiednia, ulega jednak stopniowej poprawie. Według rocznych ocen jakości powietrza (raporty wojewódzkie za lata 2019 - 2021), strefa aglomeracja rybnicko-jastrzębska (PL2402) należy do klasy C (poziomy stężenia przekraczają wartość dopuszczalną powiększoną o margines tolerancji dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} i PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu). Według Raportu o stanie miasta za 2021 r., średnioroczne stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀ i benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ w Rybniku w okresie 2010 - 2020 zmalały o około 50%, trend malejący obserwuje się również w zakresie częstości przekroczeń dopuszczalnego poziomu stężeń 24 - godzinnych pyłu zawieszonego PM₁₀ (zob. również Tab. 5).

Zgodnie z Programem ochrony powietrza w województwie śląskim z 2020 r., stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu wykazują silną zmienność sezonową - wartości zarejestrowane w okresie zimowym są kilkukrotnie wyższe od stężeń notowanych w okresie letnim. Przyczyną występowania przekroczeń średnich rocznych stężeń benzo(a)pirenu jest oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków (spalanie w niskiej temperaturze paliw stałych w niskosprawnych kotłach) oraz niekorzystne warunki meteorologiczne, w tym nieodpowiednie warunki przewietrzania ze względu na niewielką prędkość wiatru.

Spośród obszarów zmiany studium, orientacyjnie, obszar nr 2.1 znajduje się poza zasięgiem największych stężeń średniorocznych pyłu zawieszonego PM₁₀ - w rejonie, w którym te stężenia mieszczą się w granicach wartości dopuszczalnej. W zasięgu największych stężeń (mieszczących się w przedziale od 48 do 63,8 µg/m³) położone są natomiast obszary nr 2.2, 2.3 i 2.4, zaś obszar nr 2.5 leży w zasięgu wysokich stężeń pyłu (40 do 48 µg/m³). W przypadku źródeł liniowych, relatywnie największa emisja występuje w rejonie obszarów nr 2.3, 2.4 i 2.5, położonych w sąsiedztwie dróg o dużym natężeniu ruchu pojazdów (ul. Wodzisławska, Droga Śródmiejska i Droga Regionalna).

Tabela 5. Wyniki pomiarów pyłu zawieszonego PM₁₀ zanotowane na stacji pomiarowej w Rybniku, ul. Borki w roku 2010 oraz w latach 2015 – 2022, dla którego notuje się przekroczenie poziomu dopuszczalnego

Rok	Maksimum z wartości średnich lub dobowych (µg/m ³)	Liczba dni powyżej granicy ze średnich dobowych	Średnia roczna (µg/m ³) ¹
2010	523.6	63.0	60.8
2015	315.7	112.0	48.6
2016	310.6	101.0	48.2
2017	860.3	96.0	51.2
2018	331.9	108.0	50.5
2019	268.0	89.0	44.1
2020	188.2	43.0	32.7
2021	179.3	67.0	35.2
2022	111.8	46.0	29.3

Źródło: <https://powietrze.gios.gov.pl/>; ¹ norma: 40 µg/m³

3.8. Zagrożenia i uciążliwości środowiskowe

Zagrożenie hałasem. Według Programu Ochrony Środowiska dla Rybnika, klimat akustyczny na terenie miasta kształtuje w znacznej mierze ruch komunikacyjny. Zgodnie z Programem ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Rybnika na lata 2018 - 2023, najbardziej uciążliwym źródłem hałasu komunikacyjnego jest hałas drogowy. Wg Programu ochrony (...) przed hałasem, w 2017 r. około 5% liczby mieszkańców było ekspozowanych na hałas drogowy wyrażony wysokimi wartościami wskaźnika L_{DWN} (większymi od 65 dB), przy czym większość przekroczeń norm akustycznych mieści się w przedziale do 5 dB. Stopień zagrożenia mieszkańców, wyrażony wskaźnikiem L_N, jest o ponad połowę mniejszy. Hałas kolejowy, a także hałas z instalacji przemysłowych powoduje dużo mniejszą uciążliwość (liczba mieszkańców narażonych na ponadnormatywny hałas z tych źródeł jest niewielka).

Zgodnie z Mapą akustyczną miasta Rybnika, uciążliwości związane z nadmierną emisją hałasu występują przede wszystkim w centrum miasta oraz wzdłuż głównych dróg (krajowej, wojewódzkich i niektórych powiatowych) ze znacznym udziałem pojazdów ciężkich w ruchu (m.in. ul. Rudzka [obszar nr 2.1]), a zwłaszcza ul. Wodzisławska [obszar nr 2.3] oraz Droga Regionalna z Drogą Śródmiejską [obszary nr 2.4 i 2.5]); w mniejszym stopniu zagrożone hałasem są tereny wzdłuż ul. Górnośląskiej (droga powiatowa) w sąsiedztwie obszaru nr 2.2. Uciążliwości akustyczne występują także wzdłuż linii kolejowych nr 140 i 158 (obszar nr 2.3, a także obszar nr 2.4).

Analiza porealizacyjna dla pasa drogowego Drogi Regionalnej i Drogi Śródmiejskiej (hałas, emisja pyłów, rozprzestrzenianie zanieczyszczeń dla emisji dwutlenku azotu) z 2021 r. wykazała, że eksploatacja dróg po wykonaniu zabezpieczeń akustycznych w określonych miejscach nie będzie powodować przekroczeń standardów środowiska w zakresie emisji hałasu.

Promieniowanie elektromagnetyczne. W Rybniku istnieje szereg źródeł promieniowania elektromagnetycznego (PEM) - linie elektroenergetyczne najwyższych i wysokich napięć, stacje elektroenergetyczne oraz bazowe telefonii komórkowej. Spośród obszarów zmiany studium, jedynie w południowo-zachodnim fragmencie obszaru nr 2.2 źródłem promieniowania elektromagnetycznego może być linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV relacji Nowiny - Radlin.

Prowadzone w mieście pomiary (w otoczeniu stacji bazowych telefonii komórkowej oraz linii elektroenergetycznych 110 kV i 400 kV) nie wykazały występowania ponadnormatywnych poziomów pól elektromagnetycznych emitowanych do środowiska (wg Programu Ochrony Środowiska dla Rybnika, istniejąca w mieście infrastruktura powodująca emisję pól elektromagnetycznych nie wpływa negatywnie na środowisko).

Zagrożenie poważnymi awariami. W mieście (i w jego sąsiedztwie) nie ma zakładów dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej; znajdują się natomiast trzy zakłady o zwiększonym ryzyku

wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Wśród nich, w pobliżu południowego fragmentu obszaru nr 2.5, w odległości 650 – 700 m od jego granic, położony jest zakład Energia Gaz, ul. Kłokocińska 51, w którym zgromadzone są substancje w różnym stopniu łatwopalne (propan i propan - butan). Pozostałe zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej są znacznie oddalone od obszarów zmiany studium.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska mogą potencjalnie wystąpić na skutek wypadków drogowych lub kolejowych z udziałem pojazdów przewożących substancje niebezpieczne - drogowe trasy przewozu materiałów niebezpiecznych obejmują m.in.: drogę krajową nr 78 (ul. Wodzisławska – obszar nr 2.3) oraz drogi wojewódzkie nr 920 (ul. Rudzka – obszar nr 2.1) i nr 935 (Droga Regionalna - obszary nr 2.4 i 2.5), zaś kolejowe – m.in. linie kolejowe nr 140 i 158 w sąsiedztwie obszarów nr 2.3 i 2.4. Na skutek wypadków z udziałem pojazdów przewożących substancje niebezpieczne może nastąpić bezpośrednie skażenie środowiska (gleby i wód) oraz wybuch lub pożar substancji niebezpiecznej. Zasięg oddziaływania tych zjawisk może sięgać do 300 m od miejsca wypadku.

Zagrożenie powodziowe. Spośród obszarów zmiany studium, zagrożenie powodziowe, związane z Nacyną, występuje w obszarach nr 2.3 i 2.4. Niewielka część tych obszarów jest położona w obrębie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią: średniego zagrożenia (obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% [raz na 100 lat]) oraz wysokiego zagrożenia (obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% [raz na 10 lat]).

W obszarze nr 2.3 obszar średniego zagrożenia powodzią obejmuje tereny wzdłuż koryta Nacyny o pow. 1 ha (wraz z korytem cieku), natomiast obszar wysokiego zagrożenia powodzią - tereny o pow. 0,82 ha, zaś w obszarze nr 2.4 – obszar średniego zagrożenia obejmuje teren na północno-zachodnim skraju obszaru o pow. 265 m², wysokiego zagrożenia – teren liczący niespełna 190 m². Prognozowana głębokość zalania terenów wynosi w większości do 2 m.

Zasięg obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie (0,2%) i wynosi raz na 500 lat jest praktycznie tożsamy z zasięgiem obszarów szczególnego zagrożenia powodzią (w obszarze nr 2.3 zajmuje pow. 1,06 ha [nieco ponad 5% pow. obszaru], a w obszarze nr 2.4 – pow. 300 m²).

3.9. Przyroda ożywiona

3.9.1. Zasoby przyrodnicze

Flora. Według Aktualizacji waloryzacji przyrodniczej Miasta Rybnika z 2017 r., na obszarze miasta stwierdzono występowanie 12 gatunków wątrobowców i 84 gatunków mchów, 95 gatunków mszaków, 156 gatunków grzybów i 1059 gatunków roślin naczyniowych; wiele gatunków objętych jest ochroną lub posiadają one status rzadkich lub zagrożonych w kraju.

Zbiorowiska leśne. Lasy zajmują około 32% powierzchni miasta. Duże kompleksy leśne niemal w całości położone są w obrębie Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich. Oprócz nich, głównie na obrzeżach miasta występuje szereg mniejszych kompleksów leśnych o pow. od kilkunastu ha do około 170 ha.

Większość lasów ma zmieniony skład gatunkowy i zaburzoną strukturę. W drzewostanach dominuje sosna, wśród gatunków liściastych - brzoza brodawkowata, a także dąb szypułkowy, olsza czarna, buk zwyczajny, grab, topola czarna i jesion wyniosły. Pod względem typów siedliskowych, przeważają bór mieszany świeży i las mieszany świeży. Lasy liściaste reprezentowane są przez kwaśne dąbrowy i kwaśne buczyny, rzadziej - przez żyzne lasy liściaste (grądy) lub lasy siedlisk wilgotnych (łęgi i olsy).

W Aktualizacji waloryzacji przyrodniczej miasta, do najwyższej ocenionych kompleksów leśnych lub ich fragmentów zaliczono (uśredniona ocena wartości kompleksu leśnego, ustalona na podstawie zróżnicowania fitosocjologicznego, florystycznego i faunistycznego): Głębokie Doły, Las Podlesie, Las Blicherski, Paruszwieć oraz kompleksy Piaski - Kanetowiec, Grabownia - Na Młynku, Kolonia Helena i Gać oraz Stodoły - Paproć.

Spośród obszarów zmiany studium, drobne, rozproszone lasy (prywatne) występują tylko w północnej części obszaru nr 2.5 (w rejonie węzła „Gotartowicka”). Drzewostan tych lasów tworzą brzoza, akacja, dąb, sosna i modrzew.

Zbiorowiska nieleśne. Zbiorowiska nieleśne na obszarze miasta reprezentowane są przez roślinność wodną i szuwarową, łąki, murawy i wrzosowiska oraz roślinność segetalną i ruderalną.

Roślinność pól uprawnych i odłogowanych reprezentuje klasę *Stellarietea mediae*, z dwoma typami fitocenoz: chwasty pól uprawnych (m.in.: chaber bławatek, tomka oścista, wyka owłosiona, przetacznik bluszczowy, sporek polny) oraz związane z odłogami - zbiorowiska z rzędu *Polygono-Chenopodietalia*, tworzące mozaikę różnych gatunków (m.in. komosa biała, rdest szczawiolistny, chwastnica jednostronna, mlecz polny, wilczomlecz obrotny i jasnota purpurowa). Starsze ugory znajdują się w różnych stadiach zarastania (połacie trzcinnika piaskowego i nawłoci kanadyjskiej); najstarsze tereny porolne i nieużytki zarastane są siewkami brzozy, osiki, wierzby iwy, klonu jesionolistnego, robinii akacjowej, sosny zwyczajnej, bzu czarnego i koralowego.

Na terenach zabudowanych występują zbiorowiska zieleni przydomowej. Wokół zabudowy i na nieużytkach przemysłowych występują zbiorowiska ruderalne - okrajków nitrofilnych i ciepłolubne zbiorowiska bylin ruderalnych. Na niektórych nieużytkach tworzą się wielkopowierzchniowe płyty z udziałem nawłoci kanadyjskiej lub rdestowca ostrokończystego. Na nowych nieużytkach i gruzowiskach rozwijają się ruderalne zbiorowiska roślin jednorocznych i dwuletnich, natomiast na przydrożach i w miejscach wydeptywanych - ubogie florystycznie zbiorowiska gatunków pospolitych i bardzo częstych (niskie byliny).

W obszarach zmiany studium dominują zbiorowiska ruderalne i segetalne; w obszarze nr 2.5 istotne są także wrzosowiska, a w obszarach nr 2.2 i w mniejszym stopniu nr 2.1 – zbiorowiska zieleni przydomowej (roślinność urządzona). Według Inwentaryzacji przyrodniczej pasma terenów wzdłuż Drogi Regionalnej (2012), obejmującego fragmenty obszarów nr 2.3. 2.4 i 2.5, występująca na nich roślinność ma przede wszystkim charakter antropogeniczny (z przewagą ugorów i nieużytków). Na nieużytkach (terenach zdegradowanych), w tym w obszarach nr 2.3 i 2.4, występują spontaniczne gatunki murawowe, głównie trawy (kostrzewa). Na tych terenach oraz na starszych terenach porolnych pojawiają się jednogatunkowe zadrzewienia (sosna zwyczajna, świerk pospolity, modrzew europejski, brzoza brodawkowata i inne gatunki liściaste) oraz gatunki obce i inwazyjne (m.in. niecierpek drobnokwiatowy, turzycza drżączkowata, robinia akacjowa i dąb czerwony).

W obszarze nr 2.5, według Aktualizacji waloryzacji przyrodniczej miasta – „na unikatowym w skali miasta siedlisku” występuje roślinność reprezentująca klasę *Nardo-Calunetea* - w zbiorowisku dominuje wrzos zwyczajny (*Calluna vulgaris*), sporadycznie pojawiają się inne gatunki (kostrzewy [czerwona i owcza] oraz jastrzębce [kosmaczek leśny i baldaszkowaty]); siedlisko to, o ubogiej gatunkowo fitocenozie, jest bardzo podatne na niekorzystne zmiany (postępująca sukcesja [zarastanie, głównie sosną pospolitą, a także brzozą brodawkowatą], wysoki udział gatunków inwazyjnych (trzcinnik piaskowy, nawłoc kanadyjska i wąskolistna). Z kolei, Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (Budowa Regionalnej Drogi Racibórz - Pszczyna) siedlisko to charakteryzuje następująco: „pomiędzy Boguszowicami, Gotartowicami a Kłokocinem znajduje się dość rozległy obszar nieużytków, zarastający siewkami głównie brzozy i sosny. W miejscach jeszcze niezarośniętych występują płyty wrzosu zwyczajnego. Zbiorowiska tego nie można uznać za typowe wrzosowisko rzędu *Calluno-Ulicetalia* klasy *Nardo-Callunetea* z uwagi na całkowity brak gatunków charakterystycznych dla tego typu fitocenoz”.

Siedliska będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty. Na obszarze miasta, głównie w jego północnej części, zidentyfikowano siedliska wymagające ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000:

wrzosowisko, suche wrzosowiska, murawy kserotermiczne, zmiennowilgotne łąki trześlicowe, niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji, kwaśne buczyny niżowe, żyzne buczyny górskie, grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, bory i lasy bagienne oraz brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne.

Stan tych siedlisk nie kwalifikuje ich jednak do uznania lub wyznaczenia jako specjalne obszary ochrony w ramach obszarów Natura 2000 - najczęściej są zubożałe florystycznie, występują fragmentarycznie, na bardzo małych powierzchniach.

Fauna. W Aktualizacji waloryzacji przyrodniczej miasta stwierdzono występowanie 978 gatunków zwierząt, w tym 123 gatunki objęte ochroną ścisłą, 33 gatunki objęte ochroną częściową, 15 gatunków łownych, 22 gatunki z Załącznika II i IV Dyrektywy Siedliskowej 92/43/EWG oraz Załącznika I Dyrektywy Ptasiej 79/409/EWG, sześć gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt oraz 34 gatunki z Czerwonej Listy Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce. Część gatunków znalazła się na Czerwonych Listach Górnego Śląska [lub woj. śląskiego] (pająków, motyli dziennych i zwierząt).

Relatywnie największa jest różnorodność gatunków ptaków. Najwięcej gatunków ptaków związanych jest ze Zbiornikiem Rybnickim (jednym z głównych zimowisk ptaków wodnych w regionie). Istotne dla różnorodności ornitofauny są także zwarte lasy na północy miasta oraz tereny ekstensywnie użytkowane rolniczo, związane głównie z dolinami.

Gatunki ptaków wodno-błotnych i inne rzadkie gatunki ptaków stwierdzone na obszarze Rybnika, podlegające ochronie w ramach Dyrektywy Ptasiej przedstawiono w prognozie do projektu studium z 2016 r. Gatunki te obserwowano z reguły w nielicznych zagęszczeniach przede wszystkim na Zbiorniku Rybnickim. Zwiększa się liczebność gatunków synantropijnych (miejskich), związanych z krajobrazem siedlisk antropogenicznych - zabudowanych, zbiorowisk ruderalnych i odłogów, a także z mozaiką pól, łąk i pastwisk, ogrodów oraz zadrzewień i drzewostanów mieszanych.

Spośród gatunków ssaków, wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej, występują m.in. bóbr europejski (*Castor fiber*) w dolinie Rudy poniżej Zbiornika Rybnickiego.

Według cyt. inwentaryzacji przyrodniczej pasma terenów wzdłuż Drogi Regionalnej, w obrębie obszarów zmiany studium obserwowano występowanie głównie pospolitych gatunków ptaków: pokląskwa (obszar nr 2.3 [a w jego sąsiedztwie – łożówka]), kłaskawka (obszar nr 2.4) oraz skowronek, świergotek drzewny, czarnogłówna, wilga, trznadel i gąsiorek (północna część obszaru nr 2.5); w sąsiedztwie tej części obszaru nr 2.5 stwierdzono występowanie jaszczurki zwinki (gatunek ujęty w załączniku IV dyrektywy siedliskowej). Faunę obszarów zmiany studium, głównie relatywnie rozległego i znacznie zadrzewionego obszaru nr 2.5, tworzą także różne gatunki ssaków (m.in. sarna europejska, dzik, lis, kuna domowa, wiewiórka, ryjówka aksamitna, normica ruda, mysz polna, zajęc szarak, jeż wschodni, kret i polnik).

3.9.2. Ostoje przyrody i korytarze ekologiczne. Obszary i obiekty chronione; inne obszary cenne przyrodniczo

Regionalne ostoje przyrody i korytarze ekologiczne. Według planu zagospodarowania przestrzennego woj. śląskiego, północna część Rybnika (Lasy Rudzkie z doliną Rudy) wchodzi w skład regionalnej ostoji florystyczno-mykologicznej (dla roślin naczyniowych, mszaków i porostów). Północna i północno-wschodnia część miasta znajduje się w obrębie regionalnych korytarzy ekologicznych: teriologicznego (ssaków drapieżnych i kopytnych [Lasy Pszczyńsko-Kobiórskie - Lasy Rudzkie]), ornitologicznego (Zbiornik Goczałkowicki - Zbiornik Rybnicki - Zbiornik Dzierżno Duże) oraz ichtiologicznego, dla nietoperzy i herpetologicznego (Ruda i dolina tej rzeki), a także korytarza spójności obszarów chronionych. W tym układzie, na skraju ostoji florystyczno-mykologicznej oraz w zasięgu regionalnego korytarza ornitologicznego znajduje się obszar zmiany studium nr 2.1 w Stodołach.

Obszary nr 2.3 i 2.4 znajdują się w ponadlokalnym korytarzu Nacyny (stanowiącym m.in. korytarz ichtiologiczny rdzeniowy). Północny skraj obszaru nr 2.5 leży w początkowym odcinku ponadlokalnego korytarza wzdłuż Dopływu z Gotartowic, obecnie przerwanego Drogą Regionalną; w tym rejonie pod pasem drogowym Drogi Regionalnej zlokalizowano w miejscu migracji płazów przepust dla płazów (i małych ssaków), zintegrowany z ciekim (rów R-dA), zapewniający ciągłość korytarza migracyjnego.

Obiekty i obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody. Na obszarze Rybnika występują trzy formy ochrony przyrody: park krajobrazowy (z otuliną), użytki ekologiczne oraz pomniki przyrody (ożywionej i nieożywionej).

Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich. Park krajobrazowy zajmuje północną i północno-wschodnią część miasta o pow. 6 020 ha, a otulina parku obejmuje pow. 867 ha (wg nowych danych). W granicach parku krajobrazowego, na jego skraju, znajduje się zainwestowany obszar nr 2.1, leżący w centrum Stodół. Park krajobrazowy nie posiada planu ochrony.

Użytki ekologiczne. W Rybniku istnieją trzy użytki ekologiczne („Kencerz”, „Okrzeszyniec”, „Meandry rzeki Rudy”), położone (z wyjątkiem Okrzeszyńca) w obrębie parku krajobrazowego. Obszary zmiany studium nie obejmują użytków ekologicznych i nie są położone w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Pomniki przyrody. W Rybniku istnieją 22 pomniki przyrody - ożywionej (18 drzew) i nieożywionej (cztery polodowcowe głazy narzutowe) [Tabela 6]. Pomniki przyrody nie są zlokalizowane w obrębie obszarów zmiany studium lub w ich sąsiedztwie.

Tabela 6. Pomniki przyrody

Po uchwaleniu studium w 2016 r., zniesiono ochronę dla czterech drzew¹ oraz uznano za pomniki przyrody siedem drzew (uchwały Rady Miasta Rybnika nr: 455/XXIX/2016 z dnia 15 grudnia 2016 r. [Dz. Urz. Woj. Śl. z 2016 r. poz. 7126] oraz 838/XLIX/2022 z dnia 24 marca 2022 r. {Dz. Urz. Woj. Śl. z 2022 r. poz. 2127})

Lp.	Obiekt	Pierśnica (cm)	Wysokość (m)	Położenie	Rok ustanowienia ochrony ³
1	Lipa drobnolistna	455	24	Kamień, ul. Arki Bożka 92, dz. 3071/303	1962 ^a
2	Jesion wyniosły	300	20	Śródmieście, ul. Gen. Józefa Hallera, dz. 2997/179	1981 ^b
3	Dąb szypułkowy	378	27	Śródmieście, ul. Rudzka 13, dz. 1257/160	2006 ^c
4	Wierzba krucha	403	24	Zamysłów, użytek ekologiczny Okrzeszyniec, dz. 1332/11	2006 ^c
5	Wierzba krucha	340	25	Zamysłów, użytek ekologiczny Okrzeszyniec, dz. 154/1	2006 ^c
6	Lipa drobnolistna	410	27	Rybnik-Północ, ul. kpt. Janiego, dz. 4139/41	2006 ^c
7	Lipa drobnolistna	390	19	Grabownia, ul. Poloczka 97, dz. 1486/220	2006 ^c
8	Lipa drobnolistna	645	20	Ochojec, ul. Milenijna 7, dz. 871	2006 ^c
9	Dąb szypułkowy	433	16,5	Popielów, ul. Konarskiego (cmentarz), dz. 956/540	2006 ^c
10	Lipa drobnolistna	515	22	Chwałęcice, ul. Gzelska 17, dz. 161/1	2007 ^d
11	Platan klonolistny	243	-	Śródmieście, ul. Raciborska (okolica budynków nr 12 i 14), dz. 130/1	2011 ^e
12	Buk pospolity 2 szt. zrosnięte	421+305	16-21	Północ, ul. Gliwicka, dz. 431/18 (północna część parku Państwowego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych	2016 ^j
13	Buk pospolity	373	17-19	Paruszowiec-Piaski, ul. Wielopolska, dz. 164 (buk w lesie, oddz. leśny 164a)	2016 ^j
14	Buk pospolity	286	13-15	Ochojec, dz. 105 (buk w lesie, Polana Pod Bukiem, oddz. leśny 105b)	2016 ^j
15	Buk pospolity	389	18-20	Ochojec, dz. 105 (buk w lesie, Polana Pod Bukiem, oddz. leśny 105g)	2016 ^j
16	Dąb szypułkowy	497	31-32	Chwałęcice, ul. Pniowska, dz. 314/47	2016 ^j
17	Głaz narzutowy	430 ²	1,6	Chwałowice, ul. 1 Maja, dz. 1757/99	2007 ^f
18	Głaz narzutowy	560 ²	1,8	Chwałowice, ul. Składowa, dz. 807/2	2007 ^g
19	Głaz narzutowy	690 ²	2,5	Chwałowice, ul. 1 Maja (Park Górnik),	2007 ^h
20	Głaz narzutowy im. Oskara Michalika	760 ²	1,8	Ligota-Ligocka Kuźnia, oddz. leśny 232C	1998 ⁱ
21	Klon jawor	237	22	Zamysłów, ul. Jarzynowa („Starodrzew Dworku Florianshof”)	2022 ^k
22	Buk pospolity	319	20	Zamysłów, ul. Jarzynowa („Starodrzew Dworku Florianshof”)	2022 ^k

¹ W 2016 r. zniesiono ochronę w stosunku do następujących drzew: lipa drobnolistna, Kamień, skrzyżowanie ul. Arki Bożka i Gminnej, dz. 2353/305, klon zwyczajny, Śródmieście, ul. Rudzka 13, dz. 1256/160, tulipanowiec amerykański, Chwałowice, teren KWK Chwałowice, dz. 1056/6 oraz lipa drobnolistna, Grabownia, ul. Poloczka 33, dz. 1115/348.

źródło: opracowanie własne na podstawie Centralnego rejestru form ochrony przyrody

Objaśnienia: kol. pierśnica: w przypadku głązów narzutowych - obwód, kol. podstawa prawna ochrony: ^a Decyzja Nr 242 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach z 10.11.1962, Nr RL.OP-b/32/62, ^b Decyzja Nr RL-VII-7140/24/81 Woj. Katowickiego z 17.09.1981, zm. Rozporządzeniem Nr 59/07 Woj. Śląskiego z 19.10.2007, ^c Uchwała Nr 684/XLIII/2006 Rady Miasta Rybnika z 22.02.2006, ^d Rozporządzenie Nr 31/07 Woj. Śląskiego z 15.06.2007, ^e Uchwała Nr 227/XVII/2011 Rady Miasta Rybnika z 28.12.2011, ^f Decyzja Nr RL-VII-7140/27/81 Woj. Katowickiego z 17.09.1981, zm. Rozporządzeniem Nr 57/07 Woj. Śląskiego z 19.10.2007, ^g Decyzja Nr RL-VII-7140/28/81 Woj. Katowickiego z 18.09.1981, zm. Rozporządzeniem Nr 35/07 Woj. Śląskiego z 12.07.2007, ^h Decyzja Nr RL-VII-7140/29/81 Woj. Katowickiego z 17.09.1981, zm. Rozporządzeniem Nr 55/07 Woj. Śląskiego z 19.10.2007, ⁱ Rozporządzenie Nr 35/98 Woj. Katowickiego z 7.12.1998, ^j - Uchwała Nr 455/XXIX/2016 Rady Miasta Rybnika z 15.12.2016, ^k - Uchwała Nr 838/XLIX/2022 Rady Miasta Rybnika z 24.03.2022

W Rybniku nie są zlokalizowane obszary Natura 2000. Najbliższe obszary siedliskowe (Stawy Łęczok [PLH240010] i Las koło Tworkowa [PLH240040]), znajdują się w odległości około 11,4 km i 13,4 km od granicy miasta. Obszary specjalnej ochrony ptaków - Stawy Wielikąt i Las Tworkowski [PLB240003] oraz Dolina Górnej Wisły [PLB240001] leżą co najmniej 10 km i 17 km od granicy miasta.

Inne obszary cenne przyrodniczo. Do obszarów cennych przyrodniczo, nie podlegających ochronie prawnej, należą wg studium (omówione w prognozie do projektu studium z 2016 r.): Głębokie Doły, Zalew Gzel, Świerki, Dolina Potoku z Kamienia i Przegędzy, stawy w dolinie Rudy (w rejonie Kencorza oraz w dzielnicy Rybnik-Północ), kompleks leśny Paruszowiec, Las Podlesie, Las Goik i Starok. W Aktualizacji waloryzacji przyrodniczej miasta, do obszarów cennych przyrodniczo zaliczono ponadto kompleksy leśne: Piaski - Kanetowiec, na północ od Grabowni, w rejonie Grabownia - Na Młynku, Wielopola, Kolonii Golejów, Buglowca, Stodół, Paproci, Kolonii Helena oraz lasy Rosochacz, Czarny Las i Las Blicherski, a także zaproponowano utworzenie trzech użytków ekologicznych: „Aleja jesionów” (las pomiędzy Niewiadomem a Kolonią Helena), „Zgniotek” (zachodnia część Stodół, okolice ul. Polan) oraz „Wrzosowisko / Wrzosi” (pomiędzy Boguszowicami Starymi, Gotartowicami a Kłokocinem). Ostatni z proponowanych do utworzenia użytków ekologicznych (w celu ochrony wrzosu zwyczajnego [zob. rozdz. 3.9.1]) jest położony w obszarze nr 2.5, na terenie o przeznaczeniu przemysłowo-usługowym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Zachowanie płatów wrzosu zwyczajnego wymagałoby, zgodnie z Aktualizacją waloryzacji przyrodniczej, czynnej ochrony - wycinki drzew i krzewów oraz systematycznego, płytkiego przeorywania gleby.

3.10. Krajobraz i walory krajobrazu. Zabytki

Krajobraz. Krajobraz obszaru miasta prezentuje w przewadze krajobraz kulturowy, antropogeniczny, ukształtowany w wyniku znacznych zmian w użytkowaniu terenu, znajdujący się pod wpływem intensywnej działalności człowieka. Niektóre fragmenty Rybnika prezentują krajobraz kulturowy harmonijny lub zdewastowany, cechujący się szczególnie chaotyczną, dysharmonijną zabudową.

Część obszaru miasta położona w parku krajobrazowym odznacza się w miarę zrównoważonym współistnieniem elementów przyrodniczych i antropogenicznych. Wyjątek stanowią tereny rozwijającej się zabudowy jednorodzinnej oraz liczne napowietrzne linie elektroenergetyczne najwyższych napięć, stanowiące element obcy w krajobrazie.

Według Opracowania krajobrazowego województwa śląskiego dla potrzeb Opracowania ekofizjograficznego do planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego (2013 r.), obszar nr 2.1 (Stodoły) cechuje się krajobrazem typowym, znajdującym się na styku z krajobrazem wyjątkowym (krajobrazy zachowane w stopniu dobrym [krajobraz pocysterski, związany z kompozycją krajobrazową zespołu klasztorowego w Rudach, charakteryzujący się wysokim stopniem naturalności i różnorodności, obecnością otwartych przestrzeni, posiadający wysoką wartość użytkową, informacyjną, symboliczną, estetyczną i emocjonalną]) oraz krajobrazem przeciętnym.

W pozostałych obszarach zmiany studium występuje krajobraz przeciętny lub zdegradowany, bez istotnych walorów (krajobraz przekształcony, o przeciętnych wartościach materialnych i fizjonomicznych lub krajobraz zdegradowany, obejmujący m.in. tereny pogórnice).

W krajobrazie rejonu obszaru nr 2.2 wyróżnia się budynek dawnej szkoły w Niedobczycach;

w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów nr 2.4 i 2.5 nastąpiły w ostatnim okresie istotne zmiany w krajobrazie, spowodowane realizacją Drogi Regionalnej i Śródmiejskiej oraz węzłów drogowych (Gotartowicka i Śródmiejska). W najbliższym czasie należy spodziewać się dalszych, znaczących przekształceń krajobrazu w zachodniej i południowej części obszaru nr 2.5, związanych z planowaną budową Panattoni Park Rybnik (obiekty przeznaczone pod lekką produkcję i usługi [powierzchnia magazynowa]) oraz drogi łączącej węzeł Gotartowicka z ul. Kłokocińską.

Dotychczas nie sporządzono audytu krajobrazowego, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (do sporządzania audytu krajobrazowego województwa śląskiego przystąpiono w 2019 r. [Uchwała Nr 1769/60/VI/2019 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 8 sierpnia 2019 r.]).

Zabytki. W Rybniku występują dwie formy ochrony zabytków: wpis do rejestru zabytków oraz ustalenia ochrony w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. W obszarach zmiany studium nie znajdują się obiekty wpisane do rejestru zabytków.

W obszarach nr 2.1 i 2.2 usytuowane są budynki użyteczności publicznej (dawne szkoły) z końca XIX w., ujęte w gminnej ewidencji zabytków, dla których ustalono ochronę w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego: w obszarze nr 2.1 – budynek przy ul. Rudzkiej 451 (nr ewid. 422) oraz w obszarze nr 2.2 – budynek przy ul. Górnośląskiej 108 (nr ewid. 74, rok budowy – 1910 r.). Obiekty objęto ochroną konserwatorską w planie miejscowym MPZP 26 (budynek „dawnej szkoły przy rozwidleniu ul. Rudzkiej i Zwonowickiej” oraz „budynek szkoły [Gimnazjum nr 11]”); zakres ochrony obejmuje zachowanie bryły i cech stylowych obiektów.

W Rybniku brak jest stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków; w granicach miasta znajduje się kilkadziesiąt stanowisk archeologicznych, spośród których w obszarze nr 2.5 zlokalizowane jest (powierzchniowe) stanowisko archeologiczne AZP 102-44/11/4 (osada, okres nowożytny), ujęte w gminnej ewidencji zabytków. W sąsiedztwie (w pasie drogowym Drogi Regionalnej) znajduje się punktowe stanowisko archeologiczne AZP 102-44/12/5 (śląd osadniczy, mezolit). Ponadto, w północno-zachodniej części obszaru nr 2.5 znajduje się krzyż przydrożny (prawdopodobnie z XX w.), usytuowany na rozwidleniu dróg śródpolnych, nie ujęty w gminnej ewidencji zabytków.

Obszary nr 2.3 i 2.4 nie obejmują terenów i obiektów chronionych ze względu na wartości zabytkowe i dziedzictwo kulturowe.

3.11. Problemy ochrony środowiska

W prognozie do projektu studium z 2016 r. określono następujące podstawowe problemy ochrony środowiska dotyczące obszaru całego miasta: - zła jakość powietrza atmosferycznego (wysokie stężenie pyłu PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu w wyniku niskiej emisji, a także zanieczyszczeń z ruchu drogowego); - szkodliwe wpływy działalności górniczej, gospodarowanie odpadami wydobywczymi (degradacja powierzchni ziemi), wyłączenie z możliwości przyrodniczego lub użytkowego wykorzystania terenów niekorzystnie przekształconych; - zagrożenie powodziowe i podtopieniami, brak dostatecznej infrastruktury przeciwpowodziowej; - ochrona ciągłości systemu przyrodniczego, w tym korytarzy ekologicznych, zagrożenie dla różnorodności biologicznej, niewłaściwy zakres ochrony w stosunku do niektórych obszarów chronionych (utrata walorów przyrodniczych) oraz - niska jakość wód podziemnych i powierzchniowych, duże zagrożenie wód podziemnych na zanieczyszczenie z powierzchni terenu, brak systemu kanalizacji zbiorowej w niektórych dzielnicach w rejonie występowania znacznych zasobów wód podziemnych narażonych na zanieczyszczenie. Dla porównania - według Programu Ochrony Środowiska miasta Rybnika podstawowymi problemami środowiskowymi są: zła jakość powietrza, uciążliwość niskiej emisji, oddziaływanie hałasu w okolicach głównych ciągów komunikacyjnych oraz niewystarczająca jakość wód powierzchniowych i podziemnych.

W poszczególnych obszarach zmiany studium występują wszystkie (zła jakość powietrza) lub niektóre z wyżej wymienionych problemów ochrony środowiska; różna jest też istotność tych

problemów w poszczególnych obszarach:

- zła jakość powietrza atmosferycznego (wysokie stężenie pyłu PM 10 i PM 2,5 oraz benzo(a)pirenu) – wszystkie obszary zmiany studium
- szkodliwe wpływy działalności górniczej – potencjalnie obszar nr 2.2, a także część obszaru nr 2.3 (położone w obrębie terenu górniczego Radlin II)
- zagrożenie powodziowe – obszary nr 2.3 i we fragmencie – obszar nr 2.4
- ochrona ciągłości systemu przyrodniczego, w tym korytarzy ekologicznych (zapewnienie warunków do prawidłowego funkcjonowania korytarzy ekologicznych – obszary nr 2.3 i 2.4 lub ich bezpośrednie sąsiedztwo (w zakresie korytarzy ekologicznych o randze ponadlokalnej [korytarz Nacyny])
- niska jakość wód podziemnych i powierzchniowych, duże zagrożenie wód podziemnych na zanieczyszczenie z powierzchni terenu – obszar nr 2.5, położony w LZWP Rybnik oraz obszar nr 2.4, leżący w proponowanej strefie ochronnej zbiornika
- brak systemu kanalizacji zbiorowej – obszar nr 2.1, leżący poza zasięgiem aglomeracji (obszary nr 2.3, 2.4 i 2.5, w których obecnie w większości brak jest sieci kanalizacyjnych, leżą częściowo w zasięgu aglomeracji lub w pobliżu jej granicy, w sąsiedztwie istniejącej infrastruktury kanalizacyjnej)

Zła (nieodpowiednia) jakość powietrza. Podstawowym problemem ochrony środowiska w mieście, dotyczącym wszystkich obszarów zmiany studium (w relatywnie najmniejszym stopniu obszar nr 2.1, w największym - obszarów nr 2.2, 2.3 i 2.4), jest nieodpowiednia jakość powietrza atmosferycznego.

„Program ochrony powietrza dla województwa śląskiego” z 2020 r. (uchwała nr VI/21/12/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 22 czerwca 2020 r.), zastępujący wcześniejsze programy, sporządzono w związku z wynikami rocznej oceny jakości powietrza za rok 2018, m.in. kwalifikującymi strefę aglomeracja rybnicko-jastrzębska do klasy C ze względu na przekroczenia: poziomów dopuszczalnych dla pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu.

Program ochrony powietrza określa m.in. podstawowe kierunki działań wskazanych do realizacji w celu osiągnięcia standardów jakości powietrza w poszczególnych strefach oraz harmonogram realizacji działań naprawczych (w tym dla strefy aglomeracja rybnicko-jastrzębska): ograniczenie emisji z instalacji o małej mocy do 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych (zastąpienie niskosprawnych urządzeń grzewczych podłączeniem do sieci ciepłowniczej, gdy istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia); prowadzenie działań zmierzających do wymiany niskosprawnych kotłów na paliwa stałe w miarę możliwości technicznych i ekonomicznych na: OZE (głównie pompy ciepła), urządzenia zasilane gazem i olejem opałowym, ogrzewanie elektryczne, nowe kotły węglowe spełniające wymagania ekoprojektu; stosowanie w projektowanych nowych budynkach w miarę możliwości technicznych i ekonomicznych (wcześniej wymienionej) hierarchii źródeł ogrzewania; podniesienie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej; a także - prowadzenie działań termomodernizacyjnych.

Od września 2017 r. w województwie śląskim istnieje zakaz spalania w gospodarstwach domowych paliw najgorszej jakości oraz obowiązek wymiany (do 2026 r.) palenisk węglowych na piece spełniające wymagania klasy 5 (uchwała nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw).

Miasto dysponuje „Planem Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Rybnika do roku 2025 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” (uchwała nr 892/LII/2022 Rady Miasta Rybnika z dnia 26 maja 2022 r.), określającym działania zmierzające do redukcji zużycia energii, zwiększenia wykorzystania źródeł odnawialnych oraz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych (poprawa poprzez działania systemowe, poprawa stanu infrastruktury technicznej, sprawny i energooszczędny transport, poprawa efektywności energetycznej w sektorze komunalno-bytowym i sektorze użyteczności publicznej, wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii).

Pozostałe problemy ochrony środowiska mają znaczenie dla niektórych obszarów zmiany studium, w tym:

- zagrożenie powodziowe jest istotne dla części obszaru nr 2.3 i drobnego fragmentu obszaru nr 2.4 - znajdujących się w zasięgu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Zgodnie z Planem zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. [Dz. U. z 2016 r. poz. 1938]), w Rybniku, wg zintegrowanego poziomu ryzyka (powodziowego), występuje najniższy - podwyższony poziom ryzyka. W Planie nie przewidziano na obszarze miasta strategicznych inwestycji technicznych, planowanych do realizacji w latach 2016 – 2021; plan określa strategiczne inwestycje nietechniczne w regionie wodnym Górnej Odry, w tym: „ochronę i zwiększanie retencji na obszarach zurbanizowanych”. Według „Oceny stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego i zabezpieczenia przeciwpowodziowego Miasta Rybnika w 2021 roku”, zabezpieczenie przeciwpowodziowe w mieście stanowią wały przeciwpowodziowe oraz tereny zalewowe (poldery) w dolinie Rudy, a potencjalnie - także inne niezagospodarowane tereny, położone w obniżeniach po obu stronach Rudy, Nacyny i innych większych cieków wodnych, w tym tereny leśne;
- problem niskiej jakości wód i dużego zagrożenia wód podziemnych na zanieczyszczenie z powierzchni terenu, występuje w obszarze nr 2.5 (ochrona Lokalnego Zbiornika Wód Podziemnych nr 345 Rybnik), a także w obszarze nr 2.1 (brak zbiorowego systemu gospodarki wodno-ściekowej) oraz w obszarach nr 2.3 i 2.4 (wody Nacyny).

3.12. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Prognoza potencjalnych zmian stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanej zmiany studium powinna uwzględniać zmiany, jakie mogą następować w przypadku utrzymania dotychczasowych sposobów użytkowania terenów, bez podejmowania przedsięwzięć zgodnych z planami miejscowymi (scenariusz 0), z wyjątkiem już planowanych przedsięwzięć w obszarze nr 2.5 oraz zmiany, jakie wystąpią w wyniku realizacji aktualnie obowiązujących dokumentów planistycznych - studium i planów miejscowych (scenariusz 1).

W scenariuszu 0 (brak podejmowania jakichkolwiek przedsięwzięć): w większości obszarów zmiany studium, ze względu na położenie w zurbanizowanej części miasta, w obrębie lub w sąsiedztwie terenów zabudowanych, stan środowiska nie poprawi się znacząco, a niektóre jego komponenty mogą ulec dalszej degradacji. Dotyczy to zwłaszcza zabytkowych budynków dawnych szkół w obszarach nr 2.1 i 2.2, od dłuższego czasu nieużytkowanych (pogorszenie stanu technicznego tych obiektów). Na pozostałych obszarach w dalszym ciągu rozwijać się będą głównie zbiorowiska murawowe, a także krzewiaste i roślinności ozdobnej, z reguły bez większej wartości dla środowiska, w obszarze nr 2.5 – postępować będzie proces sukcesji roślinności krzewiastej i drzew na gruntach porolnych, zaś w jego południowej i zachodniej części – wystąpią różnorodne zmiany w środowisku wywołane inwestycjami (drogowymi i niedrogowymi), związanymi z budową Panattoni Park Rybnik.

W scenariuszu 1 (zmiany w zagospodarowaniu obszarów zgodne z przeznaczeniem terenów ustalonym w planach miejscowych), w przypadku obszarów nr 2.1 i 2.2 może wystąpić zmiana rodzaju usług realizowanych w zabytkowych budynkach dawnych szkół oraz w obszarze nr 2.2 - rozwój zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na dotychczas niezabudowanych działkach budowlanych (ograniczanie powierzchni biologicznie czynnej, rozwój zieleni urządzonej, niewielki wzrost emisji do środowiska).

Zmiany w obszarach nr 2.3 i 2.5, zgodne z ustaleniami planów miejscowych, prowadzić będą do zagospodarowania terenów dotychczas wolnych od zabudowy na funkcje usługowe i produkcyjne (w przypadku obszaru nr 2.5), obejmującego budowę budynków i innych obiektów budowlanych, w tym dróg i infrastruktury technicznej, a w konsekwencji - do zmian stanu środowiska (zubożenie różnorodności biologicznej, utrata powierzchni biologicznie czynnej, wzrost obciążenia środowiska różnego rodzaju emisjami, oddziaływanie na sąsiednie tereny), podobnych do zmian, jakie wystąpią w przypadku realizacji projektowanego dokumentu. Planowana zmiana szczegółowych funkcji tych obszarów (z usługowych na usługowo-produkcyjne lub produkcyjne) nie spowoduje zatem znacząco

większych oddziaływań na środowisko w stosunku do zmian, które mogą wystąpić w przypadku realizacji już obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Wyjątek stanowi jedynie obszar nr 2.4, wyłączony - zgodnie z ustaleniami planu miejscowego - spod zabudowy (tereny zieleni nieurządzonej). Utrzymanie obecnego stanu planistycznego (brak realizacji projektowanego dokumentu) i sposobu użytkowania terenu oznaczać będzie zachowanie w dotychczasowym stanie większości powierzchni biologicznie czynnej (o niskiej lub przeciętnej wartości przyrodniczej) oraz brak emisji do środowiska, w tym - oddziaływania na sąsiednie tereny mieszkaniowe.

Zmiany stanu środowiska w obszarach nr 2.3, 2.4 i 2.5, niezależnie od ustaleń planu miejscowego, mogą nastąpić na skutek lokalizacji na nieużytkach i użytkach rolnych niskich klas bonitacyjnych instalacji fotowoltaicznych.

4. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i krajowym, istotne z punktu widzenia studium i jego zmiany oraz sposób ich uwzględnienia

W związku z ograniczonym zakresem zmian w studium, w tym zachowaniem dotychczas sformułowanych celów i zasad ochrony środowiska, sposób i zakres uwzględnienia celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym - wspólnotowym i krajowym odniesiono do ustaleń obowiązującego studium. Wyboru dokumentów międzynarodowych i krajowych dokonano na podstawie zidentyfikowanych istotnych problemów ochrony środowiska w mieście, celów ochrony środowiska oraz ustaleń studium i ich potencjalnych skutków środowiskowych.

Pod uwagę wzięto następujące strategiczne i programowe dokumenty międzynarodowe - wspólnotowe oraz krajowe:

DOKUMENTY MIĘDZYNARODOWE - WSPÓLNOTOWE

1	Program działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE). Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1293/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia programu działań na rzecz środowiska i klimatu (i uchylające rozporządzenia (WE) nr 614/2007)
	wspieranie przejścia w kierunku gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów, niskoemisyjnej i odpornej na zmiany klimatu, ochrona i poprawa jakości środowiska oraz zatrzymywanie i odwrócenie procesu utraty różnorodności, w tym wspieranie sieci Natura 2000 i przeciwdziałanie degradacji ekosystemów - podprogram działań na rzecz środowiska (ochrona środowiska i efektywne gospodarowanie zasobami, przyroda i różnorodność biologiczna) i podprogram działań na rzecz klimatu (łagodzenie skutków zmiany klimatu, dostosowanie się do skutków zmiany klimatu)
2	Program działań w zakresie środowiska do 2020 r. - "Dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety" (Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 1386/2013/UE z dnia 20 listopada 2013 r. w sprawie ogólnego unijnego programu działań do 2020 r.)
	adaptacja do zmian klimatu, powiązana z aspektami środowiskowymi (ochrona gleby, zrównoważone środowisko miejskie i zrównoważona ochrona wód) - ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego Unii i jej przekształcenie w zasobooszczędną, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną, ochrona obywateli przed związanymi ze środowiskiem presjami i zagrożeniami dla zdrowia i dobrostanu, zabezpieczenie inwestycji ekologicznych i wspieranie zrównoważonych miast
3	Odnowiona strategia UE dotycząca trwałego rozwoju (w wersji przyjętej przez Radę Europejską w dniach 15-16 czerwca 2006 r.)
	zapewnić pokoleniom obecnym i przyszłym stały wzrost jakości życia przez tworzenie społeczności opartych na zasadach trwałego rozwoju, wydajnie gospodarujących zasobami i z nich korzystających; cele główne: ochrona środowiska naturalnego, sprawiedliwość i spójność społeczna, dobrobyt gospodarczy; zmiany klimatu i czysta energia - ograniczyć zmiany klimatu oraz ich koszty i negatywne skutki, obciążające społeczeństwo i środowisko naturalne; zrównoważony transport - dopilnować, by systemy transportowe spełniały gospodarcze, społeczne i dotyczące środowiska potrzeby społeczeństwa, minimalizując ich niepożądany wpływ na gospodarkę,

	społeczeństwo i środowisko naturalne; ochrona zasobów naturalnych i gospodarowanie nimi - poprawić gospodarowanie zasobami naturalnymi oraz unikać ich nadmiernej eksploatacji; zdrowie publiczne - promować zdrowie publiczne na równych warunkach oraz poprawiać ochronę przed zagrożeniami dla zdrowia; integracja społeczna, demografia i migracja - stworzyć zintegrowane społeczeństwo dzięki uwzględnianiu solidarności wewnątrz- i międzypokoleniowej oraz zapewnić obywatelom stabilną jakość życia
4	Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu (zatwierdzona przez Radę Europejską 17 czerwca 2010 r.) obszary priorytetowe: wzrost inteligentny, wzrost zrównoważony, wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu; cele główne: osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75%, poprawa warunków prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej, zmniejszenie gazów cieplarnianych o 20%, podniesienie poziomu wykształcenia, wspieranie włączenia społecznego zwłaszcza przez ograniczanie ubóstwa
5	Dyrektywa Rady 92/43 EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa Siedliskowa) zachowanie siedlisk naturalnych i gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty w stanie sprzyjającym ochronie lub dla odtworzenia takiego stanu; zapewnienie różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory na europejskim terytorium Państw Członkowskich, zachowanie lub odtworzenie, we właściwym stanie ochrony, siedlisk przyrodniczych oraz gatunków dzikiej fauny i flory ważnych dla Wspólnoty
6	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dyrektywa Ptasia) zachowanie lub przywrócenie wystarczającej różnorodności i obszaru naturalnych siedlisk gatunków; ochrona, zachowanie i przywracanie biotopów (w tym zniszczonych) i naturalnych siedlisk, tworzenie biotopów
7	Europejska Konwencja Krajobrazowa (Florencja, 2000 r.), ratyfikowana przez Polskę w 2004 r. promowanie działań na rzecz krajobrazu, jego ochrony, zarządzania i planowania oraz organizowanie europejskiej współpracy w tym zakresie; prawne uznanie krajobrazów jako istotnego komponentu otoczenia ludzi, jako wyrażenia dzielonej przez nie różnorodności kulturowej i przyrodniczej oraz podstawy ich tożsamości; ustanowienie i wdrożenie polityki w zakresie krajobrazu ukierunkowanej na ochronę, gospodarkę i planowanie krajobrazu; zintegrowanie krajobrazu z polityką w zakresie planowania regionalnego i urbanistycznego oraz polityką kulturalną, środowiskową, rolną, społeczną i gospodarczą
8	Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej - Ramowa Dyrektywa Wodna ochrona i poprawa jakości wody - powstrzymać pogarszanie się stanu wód i osiągnięcie dobrego stanu europejskich rzek, jezior i wód podziemnych do 2015 r.; ochrona wszystkich wód; przywrócenie ekosystemów w tych częściach wód i w ich pobliżu, zmniejszenie poziomu zanieczyszczenia części wód, zapewnienie zrównoważonego wykorzystania wód przez osoby fizyczne i przedsiębiorstwa
9	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy zdefiniowanie i określenie celów dotyczących jakości powietrza, wyznaczonych w taki sposób, aby unikać, zapobiegać lub ograniczać szkodliwe oddziaływanie na zdrowie ludzi i środowisko; ustanawia środki mające na celu ocenę jakości powietrza, utrzymanie jakości powietrza i jej poprawę
10	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych ustanawia wspólne ramy dla promowania energii ze źródeł odnawialnych, określa obowiązkowe krajowe cele ogólne w odniesieniu do całkowitego udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto i w odniesieniu do udziału energii ze źródeł odnawialnych w transporcie ponadto, istotne znaczenie mają również dokumenty: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 (2015), Europejski Zielony Ład (2019), Plan działania UE na rzecz eliminacji zanieczyszczeń wody, powietrza i gleby (2021), Strategia europejska na rzecz integracji systemów energetycznych (2021) oraz Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 (2020)
DOKUMENTY KRAJOWE	
11	Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 [SPA 2030] (załącznik do uchwały Rady Ministrów z dnia

	29 października 2013 r.)
	cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć do roku 2020 w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, różnorodności biologicznej i obszarach prawnie chronionych, zdrowiu, energetyce, budownictwie, transporcie, gospodarce przestrzennej i obszarach zurbanizowanych; zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu; zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska, rozwój transportu w warunkach zmian klimatu, zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu, stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu, kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu
12	Krajowa strategia ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej (Uchwała Nr 270/2007 Rady Ministrów z dnia 26 października 2007 r.)
	zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej w skali lokalnej, krajowej i globalnej oraz zapewnienie trwałości i możliwości rozwoju wszystkich poziomów jej organizacji z uwzględnieniem potrzeb rozwoju społeczno-gospodarczego Polski oraz konieczności zapewnienia odpowiednich warunków życia i rozwoju społeczeństwa
13	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r. (Uchwała Nr 105 Rady Ministrów z dnia 24 września 2019 r., M.P. z 2019 r. poz. 1054)
	zwiększenie dostępności terytorialnej oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego poprzez spójny, zrównoważony i przyjazny użytkownikowi system transportowy w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym; stworzenie zintegrowanego systemu transportowego, ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko, rozwijanie i integrowanie systemów transportu publicznego
14	Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 (przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich dnia 18 grudnia 2019 r.); Polityka energetyczna Polski do 2040 r. (M.P. z 2021 r. poz. 264)
	zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska (racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin, gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody, poprawa stanu środowiska, zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, uporządkowanie zarządzania przestrzenią), zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię
15	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030 (M.P. z 2020 r. poz. 1060)
	wzrost zatrudnienia, wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych, poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej
16	Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), (Uchwała nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r., M.P. z 2017 poz. 260)
	zarządzanie zasobami środowiska przyrodniczego zapewniające ich dobry stan (woda, powietrze, gleby, różnorodność biologiczna, krajobraz, zasoby geologiczne, odpady)
17	Polityka ekologiczna państwa 2030 (Uchwała nr 67 Rady Ministrów z dnia 6 września 2019 r., M.P. 2019 poz. 794)
	rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców, poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska, łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych
18	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (Uchwała nr 102 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 r., M.P. z 2019 poz. 1060)
	racjonalne gospodarowanie przestrzenią i zapewnienie ładu przestrzennego (rewitalizacji i rekultywacji, nadania nowych funkcji zdegradowanym obszarom miejskim), dostosowanie obszarów zurbanizowanych do zmian klimatu i wymogów ochrony środowiska, ograniczenie suburbanizacji i przeciwdziałanie dekoncentracji osadnictwa, wykorzystania potencjału OZE, poprawa gospodarowania odpadami i oczyszczania ścieków
	ponadto, istotne znaczenie mają również dokumenty: Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r., z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r. (2021), Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej (2015), Krajowy plan działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1378), Krajowa Polityka Miejska 2023 (M.P. z 2022 r. poz. 746)

W skali województwa, w Prognozie oddziaływania na środowisko Strategii rozwoju województwa śląskiego „Śląskie 2030”, cele i problemy środowiskowe istotne z perspektywy realizacji strategii wynikające z dokumentów rangi międzynarodowej i krajowej, obejmują następujące zagadnienia (cele i problemy środowiskowe):

- różnorodność biologiczna: zachowanie i odtwarzanie różnorodności biologicznej oraz jej użytkowanie w sposób zrównoważony, ochrona przestrzeni przyrodniczej przed fragmentacją;
- warunki życia i zdrowie ludzi: poprawa zdrowia i bezpieczeństwa zdrowotnego obywateli, ograniczenie zjawiska ubóstwa oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu;
- wody powierzchniowe i podziemne: poprawa ochrony wód w aspekcie ilościowym i jakościowym;
- powierzchnia ziemi i gleby: właściwe i zrównoważone wykorzystanie terenów, przywracanie gruntom zdegradowanym wartości użytkowych;
- powietrze i czynniki klimatyczne: poprawa jakości powietrza oraz przeciwdziałanie i adaptacja do zmian klimatu;
- krajobraz i dziedzictwo kulturowe: ochrona krajobrazu i dziedzictwa kulturowego oraz zapewnienie ładunku przestrzennego;
- wykorzystanie odnawialnych i nieodnawialnych zasobów: zwiększenie efektywności energetycznej zwiększenie wytwarzania i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych;
- zrównoważona mobilność: ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko, poprawa efektywności transportu i wspieranie rozwoju transportu publicznego;
- gospodarka odpadami: zapobieganie powstawaniu odpadów, odzyskiwanie surowców, gospodarka o obiegu zamkniętym.

Powyższym celom i problemom środowiskowym w skali województwa odpowiadają zagadnienia określone w prognozie do projektu studium z 2016 r. - główne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i krajowym oraz istotne dla sytuacji miasta cele szczegółowe działań związanych z ochroną środowiska, w tym także odnoszące się do zdrowia, warunków i jakości życia ludzi oraz mających znaczenie dla środowiska zasad kształtowania infrastruktury transportowej i gospodarki, zawarte w poniższym zestawieniu (cyfry w nawiasach odnoszą się do numeracji wymienionych dokumentów wspólnotowych i krajowych, jako źródeł celów ochrony środowiska):

Różnorodność biologiczna, ochrona przyrody (1, 3, 5, 6, 11, 12, 16)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zatrzymywanie i odwrócenie procesu utraty różnorodności biologicznej, zachowanie lub wzbogacenie istniejących oraz odtworzenie utraconych elementów różnorodności biologicznej
<ul style="list-style-type: none"> ▪ przeciwdziałanie degradacji ekosystemów i fragmentacji przestrzeni przyrodniczej, ochrona siedlisk przyrodniczych i gatunków, tworzenie obszarów ochrony, rewitalizacja przyrodnicza
<ul style="list-style-type: none"> ▪ utrzymanie obszarów wodno-błotnych i ich odtwarzanie wszędzie tam, gdzie jest to możliwe
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zapewnienie trwałości lasów, zwiększanie lesistości, prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej (w warunkach zmiany klimatu)
Zasoby środowiska, w tym złoża kopalin (1, 2, 3, 10, 14, 16, 17, 18)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ efektywne i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska, unikanie ich nadmiernej eksploatacji
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zabezpieczenie cennych gospodarczo złóż kopalin energetycznych, racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin, utrzymanie wydobywania węgla na poziomie zapewniającym zaspokojenie zapotrzebowania krajowego
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zasobooszczędna gospodarka niskoemisyjna, promowanie energii ze źródeł odnawialnych, wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii
Wody (2, 8, 11, 14, 16, 17, 18)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zrównoważona ochrona wód, zrównoważone wykorzystanie wód przez osoby fizyczne i przedsiębiorstwa
<ul style="list-style-type: none"> ▪ poprawa jakości wody - zmniejszenie poziomu zanieczyszczenia części wód, osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki, zaopatrzenie w wodę w warunkach ekstremalnych
<ul style="list-style-type: none"> ▪ gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody, zwiększenie retencji wód opadowych i retencji wód w dolinach, ze szczególnym uwzględnieniem małej retencji w miastach
Klimat i zmiany klimatu. Jakość powietrza, emisje zanieczyszczeń (1, 2, 3, 4, 9, 11, 13, 14, 16, 17, 18)

<ul style="list-style-type: none"> ograniczenie zmian klimatu oraz ich kosztów, łagodzenie skutków zmiany klimatu, dostosowanie się do skutków zmiany klimatu, zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych
<ul style="list-style-type: none"> zmniejszenie obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby
<ul style="list-style-type: none"> wydzielanie stref o niskiej emisji spalin, o zaostrowym reżimie wjazdu i parkowania pojazdów
<ul style="list-style-type: none"> ochrona korytarzy wentylacyjnych
Krajobraz i ład przestrzenny (7, 11, 14, 16, 18)
<ul style="list-style-type: none"> ochrona, gospodarka i planowanie krajobrazu, w tym w zakresie planowania urbanistycznego
<ul style="list-style-type: none"> zrównoważony rozwój ośrodków miejskich, przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom suburbanizacji, odbudowa zdolności do rozwoju poprzez rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów miejskich
<ul style="list-style-type: none"> utrzymanie walorów kulturowych i estetycznych miast oraz ochrona krajobrazu kulturowego i obiektów zabytkowych
<ul style="list-style-type: none"> ochrona istniejących i tworzenie nowych terenów zielonych i wodnych w procesach rewitalizacji obszarów miejskich i poprzemysłowych, przywracanie zdegradowanym terenom zieleni i zbiornikom wodnym ich pierwotnych funkcji
Gospodarka, w tym gospodarka odpadami (14, 16, 18)
<ul style="list-style-type: none"> zwiększenie wydajności (produktywności) i konkurencyjności gospodarki, wzrost udziału przemysłów i usług średnio i wysoko zaawansowanych technologicznie
<ul style="list-style-type: none"> przywrócenie gruntem zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych albo ustanowienie dla nich nowego przeznaczenia terenu, w szczególności dla terenów położonych w obszarach urbanizacji albo rozwoju
Kształtowanie infrastruktury transportowej i kanalizacyjnej (3, 11, 13, 18)
<ul style="list-style-type: none"> zrównoważony rozwój infrastruktury transportowej, minimalizowanie niepożądanego wpływu transportu na gospodarkę, społeczeństwo i środowisko
<ul style="list-style-type: none"> zwiększenie efektywności transportu, modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych, udrożnienie obszarów miejskich
<ul style="list-style-type: none"> rozwijanie systemu transportowego obszarów funkcjonalnych miast i jego integracja (m.in. bezkolizyjne skrzyżowania, obwodnice, transport publiczny)
<ul style="list-style-type: none"> rozwijanie i integrowanie systemów transportu publicznego (tworzenie węzłów przesiadkowych transportu kołowego i kolejowego), zwiększenie możliwości przewozu środkami transportu szynowego
<ul style="list-style-type: none"> promowanie komunikacji pieszej i rowerowej
<ul style="list-style-type: none"> zabezpieczenie infrastruktury przed nagłymi zalaniem i podtopieniami, w tym rozwój kanalizacji opadowej, adaptacja instalacji sanitarnych i sieci kanalizacyjnych do zwiększonych opadów nawałnych - zwiększenie sprawności sieci kanalizacyjnych
Ludność - zdrowie, warunki i jakość życia (3, 4, 13, 15)
<ul style="list-style-type: none"> poprawa ochrony przed zagrożeniami dla zdrowia, poprawa zdrowia, zapewnienie stabilnej jakości życia
<ul style="list-style-type: none"> unikanie, zapobieganie lub ograniczanie szkodliwych oddziaływań stanu powietrza na zdrowie ludzi i środowisko, ograniczenie presji wywieranej podczas eksploatacji i magazynowania kopalin
<ul style="list-style-type: none"> rozwój kapitału ludzkiego, zwiększenie aktywności i mobilności zawodowej i przestrzennej, wzrost zatrudnienia, poprawa warunków prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej
<ul style="list-style-type: none"> poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym
<ul style="list-style-type: none"> podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych, poprawa dostępności i jakości edukacji, poprawa systemu opieki zdrowotnej

Analiza wykazała istotną zbieżność zasad i zadań zawartych w studium z celami i zadaniami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu wspólnotowym i krajowym. Dotyczy to m.in. zasad dotyczących przeciwdziałaniu zmianom klimatu i dostosowaniu do zagrożeń wynikających

z ekstremalnych zjawisk pogodowych (odporności na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego, ochrony zasobów naturalnych - złóż surowców energetycznych, konieczność poprawy jakości powietrza atmosferycznego, ochrony zasobów środowiska i ich jakości [wody podziemne i powierzchniowe]). Konieczność rozwoju gospodarczego miasta i wzrostu zatrudnienia wymaga pogodzenia tego rozwoju z potrzebami ochrony środowiska naturalnego (przyrodniczego, różnorodności biologicznej oraz walorów krajobrazu).

Ustalenia projektu zmiany studium są zgodne z następującymi celami ochrony środowiska, o których mowa wyżej:

- Zasoby środowiska - zasobooszczędna gospodarka niskoemisyjna, promowanie energii ze źródeł odnawialnych, wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii;
- Klimat i zmiany klimatu. Jakość powietrza, emisje zanieczyszczeń - ograniczenie zmian klimatu oraz ich kosztów, łagodzenie skutków zmiany klimatu, dostosowanie się do skutków zmiany klimatu, zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych;
- Krajobraz i ład przestrzenny - ochrona krajobrazu kulturowego i obiektów zabytkowych;
- Gospodarka - zwiększenie wydajności (produktywności) i konkurencyjności gospodarki, wzrost udziału przemysłów i usług średnio i wysoko zaawansowanych technologicznie, przywrócenie gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych albo ustanowienie dla nich nowego przeznaczenia terenu, w szczególności dla terenów położonych w obszarach urbanizacji albo rozwoju,
- Ludność (zdrowie, warunki i jakość życia) - zwiększenie aktywności i mobilności zawodowej, poprawa warunków prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej.

Ustalenia studium odnoszące się do celów ochrony środowiska ustanowionych w dokumentach rangi międzynarodowej i krajowej	
Różnorodność biologiczna, ochrona przyrody	
▪	uformowanie struktury przyrodniczej miasta (układ terenów o funkcji głównie przyrodniczej i terenów o funkcji głównie rekreacyjnej) w kształcie zbliżonym do układu pierścieniowo-klinowego; pierścień lasów wokół środkowej części miasta powinien stanowić element większego "zielonego systemu pierścieniowego" obszaru funkcjonalnego Rybnika
▪	zachowanie (lub odtworzenie) ciągłości przestrzennej pomiędzy elementami systemu przyrodniczego oraz integralności struktur przyrodniczych (biocentra, korytarze ekologiczne, w tym poprzez zwiększanie liczby i powierzchni parków i innego rodzaju terenów zieleni o znaczeniu miejskim i dzielnicowym [lokalnym])
▪	w planach miejscowych określić dla niektórych terenów, cechujących się walorami zarówno przyrodniczymi, jak i rekreacyjnymi, zasady zagospodarowania, które zapewnią zachowanie wartości przyrodniczych, w tym siedlisk podmokłych i utrzymanie ciągłości ekologicznej, a jednocześnie umożliwią wykorzystanie tych terenów na cele rekreacji ekstensywnej
▪	uwzględniać tereny i obiekty chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody, mieć na uwadze obowiązujące w obrębie obszarów chronionych ograniczenia i zakazy, określające czynności zabronione, w zależności od potrzeb formułować zakaz lokalizacji sieci i obiektów w sąsiedztwie drzew chronionych, brać pod uwagę zachowanie walorów przyrodniczych terenów nie objętych ochroną prawną, wskazywanych jako cenne przyrodniczo i postulowanych do ochrony prawnej w różnej formie
▪	tereny położone w dolinach cieków wykluczyć z możliwości zabudowy, w szczególności w sposób blokujący ciągłość terenów otwartych, stanowiących korytarze ekologiczne
▪	dostosować skalę rekreacyjno-sportowego wykorzystania różnych rodzajów terenów do ograniczeń w zagospodarowaniu, wynikających w szczególności z ochrony wartości przyrodniczych, w tym na obszarach prawnie chronionych i proponowanych do ochrony
▪	lasu powinny pełnić przede wszystkim funkcje przyrodnicze i rekreacyjne, na warunkach i w zakresie ustalonym w planie urządzenia lasu
▪	w stosunku do fragmentów niektórych lasów (gruntów leśnych), o ograniczonej powierzchni, przewiduje się możliwość przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne, w tym pod zabudowę produkcyjną i usługową lub jako tereny zieleni urządzonej, a także pod założenie nowego cmentarza komunalnego (częściowo sprzeczne z zasadą zapewnienia trwałości lasów)
Zasoby środowiska, w tym złoża kopalni	

<ul style="list-style-type: none"> złoża kopalin podlegają ochronie jako zasób przyrodniczy; bogate złoża węgla kamiennego stanowią jeden z podstawowych zasobów środowiska; możliwość podjęcia eksploatacji złóż węgla kamiennego, stanowiących strategiczny zasób kraju, położonych w całości lub w części w parku krajobrazowym uzależniona od uwarunkowań wynikających z przepisów dotyczących parku krajobrazowego i stanowisk właściwych organów; ewentualna eksploatacja tych złóż musi uwzględniać ochronę obiektów lub obszarów, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny
Wody
<ul style="list-style-type: none"> w rejonach zasilania obszarów o najwyższych zasobach wód podziemnych oraz o wysokim stopniu zagrożenia przenikaniem zanieczyszczeń z powierzchni do warstw wodonośnych zapewnić w obszarze aglomeracji pełną obsługę nieruchomości systemem kanalizacji służącym do zbiorowego odprowadzania ścieków ograniczenie zabudowy dolin cieków, wyznaczanie wzdłuż cieków pasów ochronnych, wyłączonych spod zabudowy (ustalać zakaz zabudowy w pasie o szerokości nie mniejszej niż 5 m od koryta cieku i linii brzegu wód stojących) eliminacja zrzutów nieoczyszczonych ścieków, w tym zanieczyszczeń wodami dołowymi i odciekami z miejsc deponowania odpadów wydobywczych budowa jednego lub kilku suchych zbiorników przeciwpowodziowych (polderów), umożliwiających ochronę przed powodzią doliny Rudy w rejonie Ligockiej Kuźni; uwzględniać uwarunkowania wynikające z zagrożenia zalaniem doliny Rudy w Stodołach w wyniku awarii zapory Zbiornika Rybnickiego
Klimat i zmiany klimatu. Jakość powietrza, emisje zanieczyszczeń
<ul style="list-style-type: none"> w planach miejscowych określać wymagania dotyczące zaopatrywania mieszkań w ciepło z nośników niepowodujących nadmiernej niskiej emisji (nakaz stosowania niskopopiołowych i niskoemisyjnych urządzeń grzewczych w budowanych lub rozbudowywanych obiektach); tworzyć odpowiednie warunki umożliwiające rozbudowę sieci energetycznych, w szczególności ciepłowniczych i gazowniczych, a także wykorzystanie energii odnawialnej w planach miejscowych kształtować korzystne warunki przewietrzania terenów zabudowanych (odpowiednie wyznaczanie linii zabudowy [sytuowanie zabudowy] i ustalanie relacji terenów zabudowanych i niezabudowanych, sprzyjających lokalnej cyrkulacji mas powietrza, przy uwzględnieniu miejscowych warunków fizjograficznych, w szczególności - ochrona przed zabudową dna doliny Nacyny w środkowej części miasta [przed przegradzaniem jej obiektami kubaturowymi]) zachowanie ciągłości przestrzennej innych dolin, ochrona lasów, zadrzewień i terenów zieleni oraz możliwość zwiększania zasobów tych elementów środowiska, także poprzez działania kompensacyjne eliminacja ruchu tranzytowego z centrum miasta; działania skłaniające do ograniczenia korzystania z samochodu poprzez restrykcyjną politykę parkingową w centrum; rozwój komunikacji publicznej, w tym kolejowej, rozbudowa dróg i parkingów rowerowych
Krajobraz i ład przestrzenny
<ul style="list-style-type: none"> cel polityki przestrzennej: "zwartość miasta" (kształtowanie racjonalnej i zrównoważonej struktury funkcjonalno-przestrzennej), rozwój przestrzenny miasta według zasady przewagi zmian jakościowych nad zmianami ilościowymi w dotychczasowych sposobach użytkowania przestrzeni, uwzględniający bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę; ograniczanie rozpraszania zabudowy, zachowanie ciągłości przestrzennej terenów otwartych; wykorzystanie dla rozwoju zabudowy potencjału terenów dotychczas niezagospodarowanych, położonych w obrębie lub w bliskim sąsiedztwie terenów zabudowanych, leżących w zasięgu infrastruktury technicznej; kształtowanie zwartych skupisk zabudowy; powstrzymywanie rozwoju niewielkich, izolowanych jednostek osadniczych cel polityki przestrzennej: regionalna ranga miasta - dostosowanie funkcji miasta do jego wysokiej regionalnej rangi (rozwój i koncentracja usług wyższego rzędu o znaczeniu subregionalnym i regionalnym; przekształcenia struktury urbanistycznej oraz wizerunku centrum i środkowej części miasta; kształtowanie elementów i akcentów wielkomiejskich, wysoka jakość kompozycji urbanistycznej, architektury i przestrzeni publicznych, w tym zieleni urządzonej) wzrost estetyki miasta (opracowanie i stosowanie standardów dotyczących reklam oraz ekspozycji towarów poza budynkami) zachowanie (ochrona) istniejących terenów zieleni urządzonej i sportowo-rekreacyjnych zwiększenie liczby i powierzchni parków i innego rodzaju terenów zieleni urządzonej, tworzenie niewielkich powierzchniowo terenów zieleni urządzonej i rekreacyjnych w obrębie różnych obszarów, w tym zabudowanych i przeznaczonych pod zabudowę konieczność rehabilitacji zdegradowanych lub niewłaściwie użytkowanych terenów sportowo-rekreacyjnych;

możliwość przekształcenia ogrodów działkowych lub ich części w kierunku ogólnodostępnych terenów zieleni urządzonej
Gospodarka, w tym gospodarka odpadami
<ul style="list-style-type: none"> cel polityki przestrzennej: "wszechstronny rozwój, potencjał inwestycyjny" - wzrost bazy różnorodnych terenów inwestycyjnych, zróżnicowanie i wzmocnienie bazy gospodarczej (rozwój przemysłu nowoczesnych technologii i funkcji naukowo-badawczych); zwiększenie zasobu terenów inwestycyjnych, możliwych do przeznaczenia pod zabudowę produkcyjno-usługową - poprzemysłowych i nowych terenów zapewnić możliwość realizacji urządzeń (obiektów) służących zagospodarowaniu (przetwarzaniu) odpadów oraz prowadzeniu selektywnej zbiórki odpadów, w tym niebezpiecznych oraz dalszego funkcjonowania istniejących podstawowych elementów systemu gospodarki odpadami; możliwość powiększenia terenu składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne
Kształtowanie infrastruktury transportowej i technicznej, w tym kanalizacyjnej
<ul style="list-style-type: none"> racjonalny, ograniczony rozwój układu drogowego (z uwzględnieniem realnych potrzeb i możliwości realizacyjnych), w tym budowa obwodnic miasta - Regionalnej Drogi Racibórz - Pszczyna, dokończenie budowy obwodnicy środkowej części miasta; budowa lokalnych obwodnic niektórych dzielnic stopniowe uspakajanie i ograniczanie ruchu drogowego w centrum, z wyjątkiem komunikacji publicznej cel polityki przestrzennej: "jakość życia" - rozwój transportu publicznego, w tym z wykorzystaniem transportu kolejowego, wzrost dostępności i integracja różnych środków transportu, w tym zagęszczenie przystanków autobusowych i kolejowych oraz linii komunikacyjnych, tworzenie warunków do poruszania się rowerem i pieszo budowa głównego węzła (centrum) przesiadkowego w centrum w rejonie dworca kolejowego, integrującego różne środki transportu, możliwa budowa punktów przesiadkowych w innych częściach miasta, w bezpośrednim sąsiedztwie przystanków autobusowych i kolejowych rozwój miejskiego i aglomeracyjnego ruchu kolejowego (zagęszczenie przystanków osobowych i budowa nowych przystanków) na liniach kolejowych (uruchomienie przewozów o zasięgu wewnątrzmiastowym lub aglomeracyjnym); poprawa dostępności niektórych istniejących przystanków kolejowych wzrost liczby podróży rowerem, rozbudowa systemu dróg i tras rowerowych (ukształtowanie kompleksowego systemu umożliwiającego ciągłość podróży rowerem oraz stworzenie infrastruktury, w tym parkingów dla rowerów, zintegrowanych z głównymi przystankami komunikacji zbiorowej) utrzymanie istniejących i kształtowanie nowych przestrzeni publicznych przeznaczonych dla ruchu pieszego lub z uprzywilejowanym ruchem pieszym; modernizacja istniejących i budowa nowych bezkolizyjnych przejść (nad- i podziemnych), ułatwiających pokonywanie barier przestrzennych rozwój systemów infrastruktury technicznej, w szczególności zaopatrzenia w ciepło (z wykorzystaniem źródeł kogeneracyjnych i odnawialnych) oraz zbiorowego systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków zwiększenie zasięgu działania systemów infrastruktury, pewności dostaw mediów oraz poprawa ich jakości (zapewnić możliwość budowy, modernizacji, przebudowy i rozbudowy sieci i obiektów infrastruktury technicznej, w tym zmianę przebiegu sieci i lokalizacji urządzeń, z uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska, przyrody, krajobrazu kulturowego oraz zdrowia i życia ludzi) możliwość wykorzystania innych lub dodatkowych źródeł zaopatrzenia w wodę, w tym z ujęć podziemnych, stanowiących w sytuacjach awaryjnych jedyne źródło zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia (a także dostarczania wody systemem wodociągowym z innych kierunków) objęcie zbiorowym systemem odprowadzania i oczyszczania ścieków docelowo wszystkich wytwórców ścieków pod warunkiem, że rozbudowa systemu kanalizacji będzie uzasadniona ekonomicznie i technicznie, zgodnie z wymogami przepisów; możliwość realizacji (w dalszej perspektywie) sieci kanalizacji w dzielnicach nieobjętych dotychczas zbiorowym systemem odprowadzania i oczyszczania ścieków, w szczególności w tych częściach dzielnic, które cechują się zwartą zabudową; wyposażenie w sieć kanalizacji terenów w innych częściach miasta, przeznaczonych pod zabudowę; rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej z urządzeniami służącymi podczyszczaniu wód deszczowych odprowadzanych z terenów zanieczyszczonych tworzenie pętlowych (zamkniętych) układów napowietrznych sieci elektroenergetycznych średniego napięcia oraz przebudowa na sieć kablową na terenach intensywnie zabudowanych i przewidzianych do takiej zabudowy; rozbudowa sieci elektroenergetycznej niskiego napięcia; możliwość rozbudowy sieci gazowej dystrybucyjnej (gazociągi średniego i niskiego ciśnienia) wzrost udziału źródeł niskoemisyjnych oraz energii uzyskiwanej z odnawialnych źródeł energii z wykorzystaniem energii geotermalnej, hydrotermalnej i aerotermalnej, energii słonecznej, biomasy

i biopłynów w procesie spalania, energii wód płynących oraz biogazu z wykorzystaniem technologii nie powodujących emisji zanieczyszczeń, z wyjątkiem urządzeń wykorzystujących siłę wiatru
<ul style="list-style-type: none"> wzrost udziału systemu ciepłowniczego w zapewnieniu dostaw ciepła poprzez modernizację i rozbudowę sieci ciepłowniczej, możliwość budowy nowego źródła zaopatrzenia w ciepło (elektrociepłowni kogeneracyjnej), możliwość wykorzystania rezerw ciepła odpadowego towarzyszącego produkcji energii elektrycznej w Elektrowni Rybnik
Ludność - zdrowie, warunki i jakość życia
<ul style="list-style-type: none"> cel polityki przestrzennej: "wewnętrzna spójność miasta, jakość życia" - wyrównywanie poziomu i jakości życia pomiędzy dzielnicami oraz poprawa jakości życia w odniesieniu do całego miasta - równomierny rozwój dzielnic, w tym poprzez działania zapobiegające marginalizacji dzielnic stanowiących obszary o charakterze obszarów zdegradowanych lub rewitalizacji (rehabilitacja [rewitalizacja] dzielnic lub ich części, stanowiących obszary o charakterze obszarów zdegradowanych i rewitalizacji); rozwój dzielnicowych i lokalnych ośrodków usługowych; rewaloryzacja istniejących i tworzenie nowych przestrzeni publicznych, w tym terenów zieleni urządzonej i sportowo-rekreacyjnych cel polityki przestrzennej: wszechstronny rozwój, potencjał inwestycyjny" - efektywne wykorzystanie zasobów i walorów środowiska dla rozwoju usług rekreacji, wypoczynku i turystyki, w tym potencjału rekreacyjnego Zbiornika Rybnickiego i kompleksów leśnych wzrost publicznego dostępu do technologii teleinformatycznych zasady ochrony przed hałasem, polami elektromagnetycznymi i poważnymi awariami

Pomijając ustalenia projektu zmiany studium w zakresie odnawialnych źródeł energii (zgodne z celami dotyczącymi zasobów środowiska oraz zmian klimatu i jakości powietrza), celom ochrony środowiska dotyczącym krajobrazu i ładu przestrzennego oraz gospodarki, a także warunków i jakości życia ludności odpowiadają ustalenia drugiej zmiany studium prowadzące do: - wykorzystania dla rozwoju zabudowy potencjału terenów dotychczas niezagospodarowanych, położonych w obrębie lub w bliskim sąsiedztwie terenów zabudowanych, w zasięgu infrastruktury technicznej; - ukształtowania zwartych skupisk zabudowy; - wzrostu bazy różnorodnych terenów inwestycyjnych, - zróżnicowania i wzmocnienia bazy gospodarczej oraz do - zwiększenia zasobu terenów inwestycyjnych, możliwych do przeznaczenia pod zabudowę produkcyjno-usługową, w tym przemysłowych.

Jednocześnie rodzaj i skala zmian w strukturze przeznaczenia terenów, w tym ich ograniczona powierzchnia, zwłaszcza w odniesieniu do obszaru nr 2.4, dotychczas wyłączonego spod zabudowy, powoduje, że przekształcenia te nie wpłyną negatywnie (w sposób znaczący) na zgodność rozwiązań studium (w skali miasta) z celami ochrony środowiska.

5. Prognozowane znaczące oddziaływania na środowisko skutków realizacji projektu zmiany studium

5.1. Ocena istotnych, z punktu widzenia oddziaływania na środowisko, kierunków zmian w przeznaczenia terenów

Ustalenia projektu zmiany studium w zakresie kierunków przeznaczenia terenów.

Zgodnie z dotychczasowymi ustaleniami studium, w obrębie obszarów zmiany studium znajdują się obszary o różnych funkcjach – w przewadze zurbanizowane: obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej [M4] – obszary nr 2.1 i 2.2 oraz obszary usługowej [U1] – obszary nr 2.3 i 2.5, a także obszary otwarte (obszary rolnicze, zieleni i wód [ZR]), wyłączone spod zabudowy – częściowo obszar nr 2.3 i cały obszar nr 2.4.

Zmiana kierunków przeznaczenia terenów (zmiana ustaleń mająca zasadniczo odzwierciedlenie tylko w części graficznej studium) w obszarach nr 2.1, 2.2, 2.3 i 2.5 nie powoduje zmniejszenia powierzchni dotychczasowych obszarów wyłączonych spod zabudowy. Zmiana studium w tych

obszarach polega na zmianie kierunków przeznaczenia obszarów (terenów) już zabudowanych lub przeznaczonych pod zabudowę, wyznaczonych w dotychczasowym studium (oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego) i ma w większości mało istotne znaczenie ze środowiskowego punktu widzenia (w przypadku obszaru nr 2.3 zmiana kierunku przeznaczenia terenów nie dotyczy obszaru rolniczego, zieleni i wód [ZR], wyznaczonego w dotychczasowym studium [wzdłuż koryta Nacyny]).

Jedynie zmiana ustaleń studium w obszarze nr 2.4 (pow. 7,34 ha), dotychczas wyłączonego spod zabudowy, prowadzi do wyznaczenia nowych terenów inwestycyjnych (przeznaczonych pod zabudowę). W wyniku projektowanej zmiany studium w obszarze nr 2.4 zwiększy się powierzchnia dotychczasowych obszarów zurbanizowanych o około 7,1 ha (biorąc pod uwagę ustalenia obowiązującego planu miejscowego).

Tabela 7. Obszary o różnych funkcjach (obszary funkcjonalne) w podziale na obszary zurbanizowane (w tym obszary zabudowy) i obszary otwarte

Nr obszaru	Funkcje obszaru (kierunek przeznaczenia terenów)	
	dotychczasowe ustalenia	projekt zmiany studium
2.1	obszar zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej [M4]	obszar zabudowy mieszkaniowo-usługowej z dominacją zabudowy wielorodzinnej [MU1] ¹
2.2	obszar zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej [M4]	obszar zabudowy mieszkaniowej mieszanej, wielorodzinnej i jednorodzinnej [M2]
2.3	obszary usługowe [U1]	obszary usługowo-produkcyjne [U2] ²
2.4	obszar rolniczy, zieleni i wód [M4]	obszar usługowy [U1]
2.5	obszar usługowy [U1]	obszar produkcyjny [P]

¹ MU1 - obszar zabudowy mieszkaniowo-usługowej z dominacją zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (z możliwością rozwoju niskiej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z usługami [w tym o znaczeniu społecznym]);

² w obszarze nr 2.3 pominięto „obszar rolniczy, zieleni i wód [ZR]”, dla którego nie zmieniono ustaleń dotychczasowego studium (pomijając drobne korekty granicy obszaru [zgodne z ustaleniami planu miejscowego], nie mające znaczenia dla środowiska)

Biorąc powyższe pod uwagę, stwierdza się, że istotna ze środowiskowego punktu widzenia zmiana kierunków przeznaczenia terenów dotyczy jedynie pow. 7,1 ha w obrębie wszystkich obszarów zmiany studium (11% ogólnej pow. objętej zmianą studium). Nowy obszar możliwy do zabudowy, zgodnie ze zweryfikowanym bilansem terenów przeznaczonych pod zabudowę, wydzielono z obszaru rolniczego, zieleni i wód w obrębie obszaru nr 2.4 (Zamysłów), położonego wzdłuż Drogi Śródmiejskiej w sąsiedztwie węzła „Śródmiejska” Drogi Regionalnej.

W skali całego obszaru Rybnika, wprowadzone modyfikacje w kierunkach przeznaczenia terenów nie zmieniają w sposób istotny proporcji w wykorzystaniu terenów miasta. Nadal, w ogólnym podziale na obszary zurbanizowane i otwarte, przeważają w Rybniku te ostatnie. Obszary otwarte zajmują – biorąc pod uwagę projektowane zmiany - niemal 8 103 ha (54,6% pow. miasta), o około 7,3 ha mniej niż w dotychczasowym studium (o 0,1 pp). Obszary zurbanizowane zajmują po projektowanych zmianach 6 733 ha (45,4% pow. miasta) [Tabela 8]

Tabela 8. Obszary o różnych funkcjach (obszary funkcjonalne) w podziale na obszary zurbanizowane (w tym obszary zabudowy) i obszary otwarte

Symbol	Funkcja	Studium		Projekt zmiany studium	
		Powierzchnia (ha)	Udział %	Powierzchnia (ha)	Udział %
Obszary zurbanizowane		6 725,68	45,3	6 733,02	45,4
Obszary zabudowy		5 990,02	40,4	5 997,36	40,4
Obszary mieszkaniowo-usługowe		5 026,99	34,0	4 982,10	33,6
CUM	obszar wielofunkcyjnego centrum miasta	116,93	0,8	116,93	0,8

Symbol	Funkcja	Studium		Projekt zmiany studium	
		Powierzchnia (ha)	Udział %	Powierzchnia (ha)	Udział %
M1	obszary zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	260,11	1,8	260,11	1,8
M2	obszary zabudowy mieszkaniowej mieszanej, wielorodzinnej i jednorodzinnej	280,27	1,9	283,08	1,9
M3	obszary zabudowy mieszkaniowej, z dominacją jednorodzinnej	244,06	1,6	244,06	1,6
M4	obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	3 408,46	23,0	3 405,40	23,0
MU	obszary zabudowy mieszkaniowo-usługowej	200,32	1,3	200,57	1,3
UM	obszary zabudowy usługowo-mieszkaniowej	28,08	0,2	28,08	0,2
U1	obszary usługowe	488,76	3,3	443,87	3,0
Obszary produkcyjno-usługowe i infrastruktury technicznej		963,03	6,4	1 015,26	6,8
U2	obszary usługowo-produkcyjne	289,83	1,9	307,90	2,1
P	obszary produkcyjne	607,76	4,1	641,92	4,3
IT	obszary infrastruktury technicznej	65,44	0,4	65,44	0,4
Obszary komunikacyjne		735,66	4,9	735,84	4,9
KD	obszary dróg klasy zbiorczej i klas wyższych	451,41	3,0	451,59	3,0
KK	obszary kolejowe	248,04	1,7	248,04	1,7
KL	obszar lotniska	36,21	0,2	36,21	0,2
Obszary otwarte		8 110,32	54,7	8 102,80	54,6
Obszary o specjalnych (ograniczonych) warunkach zabudowy		700,64	4,7	700,64	4,7
US	obszary sportu i rekreacji	245,78	1,7	245,78	1,7
ZU	obszary zieleni urządzonej	418,56	2,8	418,56	2,8
ZC	obszary cmentarzy	36,30	0,2	36,30	0,2
Obszary o specjalnych warunkach gospodarowania		245,92	1,7	245,92	1,7
O/Z	obszary deponowania odpadów wydobywczych	245,92	1,7	245,92	1,7
Obszary wyłączone spod zabudowy		7 163,76	48,3	7 156,24	48,2
ZL	obszary lasów	4 596,76	31,0	4 596,76	31,0
ZR	obszary rolnicze, zieleni i wód	2 019,23	13,6	2 011,71	13,5
W	obszar Zbiornika Rybnickiego ze zb. bocznymi	547,77	3,7	547,77	3,7
Razem		14 836,00	100,0	14 836,00	100,0

Obszary infrastruktury technicznej: ITE - elektroenergetyki (stacja elektroenergetyczna Wielopole), ITK - kanalizacji (oczyszczalnie ścieków Orzepowice i Boguszowice), ITO - gospodarki odpadami (składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne). Obszary dróg klasy zbiorczej i klas wyższych: KDA - autostrada, KDGP - droga główna ruchu przyspieszonego, KDG - drogi główne, KDZ - drogi zbiorcze.

źródło: scalone studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (z uwzględnieniem zmian wprowadzonych przez projekt drugiej zmiany studium); wyróżniono obszary o określonej funkcji, których powierzchnia uległa zmianie w wyniku projektowanej zmiany studium

Ustalenia projektu zmiany studium w zakresie kierunków przeznaczenia terenów w stosunku do dotychczasowych rozwiązań planistycznych – Tabela 9

Tabela 9. Analiza porównawcza dotychczasowych ustaleń planistycznych (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, dotychczasowe studium) i projektowanych zmian kierunków przeznaczenia terenów w poszczególnych obszarach zmiany studium

kol. 1: plan – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, studium – dotychczasowe studium z 2016 r.; kol. 1 i 2: PZ – dopuszczalny maksymalny udział powierzchni zabudowy w powierzchni działki budowlanej, PBC – wymagany minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej

Przeznaczenie / kierunki przeznaczenia terenu w planie miejscowym oraz w dotychczasowym studium, parametry i wskaźniki urbanistyczne	Kierunki przeznaczenia terenów w projektowanej zmianie studium, parametry i wskaźniki urbanistyczne
obszar nr 2.1	
plan: teren usług (PZ – 50%, PBC – 30%);	[MU1]

Przeznaczenie / kierunki przeznaczenia terenu w planie miejscowym oraz w dotychczasowym studium, parametry i wskaźniki urbanistyczne	Kierunki przeznaczenia terenów w projektowanej zmianie studium, parametry i wskaźniki urbanistyczne
studium: [M4] tereny zabudowy mieszkaniowej jedno-rodzinnej z dopuszczeniem terenów usług, w tym sportu i rekreacji oraz terenów łączących zabudowę mieszkaniową i usługi (PZ - 30%, PBC - 45%)	tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usług, z dopuszczeniem terenów zabudowy mieszkaniowej jedno-rodzinnej (PZ - 40%, PBC - 30%)
Projekt zmiany studium umożliwia wyznaczenie w planie miejscowym terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, obok dotychczasowych terenów zabudowy mieszkaniowej tylko w formie jedno-rodzinnej (co pozwoli na nadanie funkcji mieszkalnej nieużytkowanemu budynkowi usługowemu). Biorąc pod uwagę dotychczasowe parametry i wskaźniki urbanistyczne, nie zwiększy się powierzchnia zabudowy, a wymagany minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej pozostanie na tym samym poziomie (30%)	
obszar nr 2.2	
plan: tereny usług (PZ - 40%, PBC - 40%), tereny zabudowy mieszkaniowej jedno-rodzinnej (PZ - 40%, PBC - w przewadze 45%); studium: [M4] tereny zabudowy mieszkaniowej jedno-rodzinnej z dopuszczeniem terenów usług, w tym sportu i rekreacji oraz terenów łączących zabudowę mieszkaniową i usługi (PZ - 30%, PBC - 45%)	[M2] tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jedno-rodzinnej, z dopuszczeniem terenów usług, w tym sportu i rekreacji (dla MW: PZ - 30%, PBC - 40%, dla innych funkcji: PZ - 35%, PBC - 35%)
Projekt zmiany studium umożliwia wyznaczenia w planie miejscowym terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, obok dotychczasowych terenów zabudowy mieszkaniowej tylko w formie jedno-rodzinnej (co pozwoli na nadanie funkcji mieszkalnej nieużytkowanemu budynkowi usługowemu). Biorąc pod uwagę dotychczasowe parametry i wskaźniki urbanistyczne, nie zwiększy się powierzchnia zabudowy, a wymagany minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej pozostanie na tym samym poziomie (40%) lub na minimalnie niższym (o 5-10 pp.)	
obszar nr 2.3	
plan: tereny usług, w przewadze usług handlu wielko-powierzchniowego (PZ - 50-80%, PBC - 10-20%); studium: tereny usług (w tym usług handlu wielko-powierzchniowego), z dopuszczeniem terenów składów i magazynów, usług sportu i rekreacji, a także terenów łączących usługi i zabudowę mieszkaniową oraz usługi i produkcję (PZ - 50%, PBC - 20%)	[U2] teren usług (z wykluczeniem usług handlu wielko-powierzchniowego) oraz tereny składów i magazynów, z dopuszczeniem terenów produkcji przemysłowej i produkcji energii z OZE (PZ - 60%, PBC - 15%)
W wyniku projektowanych modyfikacji zmieni się profil przeznaczenia terenów z usługowego (głównie handlu wielkopowierzchniowego) na profil usługowo-produkcyjny; projekt zmiany studium umożliwia wyznaczenie w planie miejscowym, oprócz terenów usług (z wykluczeniem usług handlu wielko-powierzchniowego), także terenów składów i magazynów, a w ograniczonym zakresie (jako przeznaczenie dopuszczalne) również terenów produkcji przemysłowej i terenów produkcji energii z odnawialnych źródeł energii (urządzeń o mocy większej niż 500 kW).	
W zakresie wskaźników i parametrów urbanistycznych, w stosunku do ustaleń planu miejscowego dla większej części obszaru - zmniejszy się dopuszczalny maksymalny udział powierzchni zabudowanej (o 20 pp.) oraz minimalnie zwiększy się wymagany udział powierzchni biologicznie czynnej (o 5 pp.), w porównaniu do ustaleń planu obejmującego część obszaru przy ul. Żwirowej oraz do kierunków przeznaczenia terenów w dotychczasowym studium - może zwiększyć się udział powierzchni zabudowy (o 10 pp.), a jednocześnie - minimalnie zmniejszy się udział powierzchni biologicznie czynnej (o 5 pp.).	
Nie zmieni się istotnie dotychczasowe przeznaczenie terenów otwartych, położonych wzdłuż koryta Nacyny.	
obszar nr 2.4	
tereny zieleni naturalnej (nieurządzonej) PBC - 80%	[U1] tereny usług, z dopuszczeniem terenów składów i magazynów, usług sportu i rekreacji, a także terenów łączących usługi i zabudowę mieszkaniową oraz usługi i produkcję (PZ - 50%, PBC - 20%)
Projekt dokumentu zmienia dotychczasowe przeznaczenie / kierunek przeznaczenia terenów o pow. około 7,11 ha, wyłączonych dotychczas spod zabudowy na tereny, dla których w planie miejscowym należy ustalić (w większości) przeznaczenie „tereny usług” (zabudowy usługowej), potencjalnie (biorąc pod uwagę ustalenia studium adresowane do wszystkich obszarów usługowych) - z możliwością dopuszczenia w ograniczonym zakresie terenów składów i magazynów, usług sportu i rekreacji, a także terenów łączących usługi i zabudowę	

Przeznaczenie / kierunki przeznaczenia terenu w planie miejscowym oraz w dotychczasowym studium, parametry i wskaźniki urbanistyczne	Kierunki przeznaczenia terenów w projektowanej zmianie studium, parametry i wskaźniki urbanistyczne
<p>mieszkańców oraz usługi i produkcję.</p> <p>W wyniku projektowanej zmiany przekształceniu ulegnie charakter obszaru - z otwartego na zurbanizowany oraz mogą znacząco zmienić się parametry i wskaźniki urbanistyczne: maksymalny udział powierzchni zabudowy może wynieść 50% pow., zaś wymagany udział powierzchni biologicznie czynnej – zmniejszyć się o 60 pp. (do minimalnie 20% pow.).</p>	
obszar nr 2.5	
<p>plan: tereny produkcji (składow i magazynów, produkcji przemysłowej) oraz tereny usług (PZ – 60-70%, PBC – 20-30%, „strefa koncentracji powierzchni biologicznie czynnej”: PBC – 50%;</p> <p>studium: tereny usług (w tym dla części obszaru - usług handlu wielkopowierzchniowego), z dopuszczeniem terenów składow i magazynów, usług sportu i rekreacji, a także terenów łączących usługi i zabudowę mieszkaniową oraz usługi i produkcję (PZ – 50%, PBC - 20%)</p>	<p>tereny produkcji (składow i magazynów, produkcji przemysłowej i produkcji energii z OZE) oraz tereny usług, z dopuszczeniem terenów gospodarowania odpadami w zakresie przetwarzania i unieszkodliwiania odpadów (PZ – 70%, PBC - 10%)</p>
<p>Projekt dokumentu nie wprowadza zmian w stosunku do ustaleń planów miejscowych, przeznaczających tereny w jego obrębie na cele produkcyjno-usługowe (można przyjąć, że zmiana studium stanowi jedynie dostosowanie dotychczasowej polityki przestrzennej do prawa miejscowego w zakresie przeznaczenia terenów w tym rejonie); jak wynika m.in. z diagnozy strategicznej do strategii rozwoju miasta i z samej strategii, jednym z zasadniczych celów rozwoju miasta jest transformacja jego gospodarki - z naciskiem na tworzenie warunków do rozwoju nowoczesnych gałęzi produkcji (stref inwestycyjnych), odpowiada temu, dodatkowo przy odejściu od tendencji do lokalizowania wielkopowierzchniowych obiektów handlowych (dotyczy to również obszaru nr 2.3), projektowana zmiana kierunków przeznaczenia terenów z obszaru usługowego na obszar głównie produkcji (składow i magazynów oraz produkcji przemysłowej), z dopuszczalnym udziałem terenów usług.</p> <p>Projektowany dokument wyklucza dotychczasową możliwość wyznaczania w planie miejscowym terenów lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², terenów usług sportu i rekreacji oraz terenów łączących usługi i zabudowę mieszkaniową (tereny niedopuszczalne do wyznaczania w obszarach P), a jednocześnie stwarza większe możliwości przestrzenne dla lokalizacji terenów składow i magazynów oraz produkcji przemysłowej, z dopuszczeniem wyznaczania terenów usług. Zmiana kierunku przeznaczenia terenów umożliwia również wyznaczanie w planie miejscowym terenów produkcji energii z odnawialnych źródeł energii (urządzeń o mocy większej niż 500 kW), a także, potencjalnie, dopuszcza (zgodnie z ustaleniami dotyczącymi obszarów produkcji w całym mieście) wyznaczanie, w ograniczonym zakresie, terenów gospodarki odpadami (przetwarzania i unieszkodliwiania odpadów).</p> <p>W zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych projekt dokumentu nie odbiega zasadniczo od ustaleń obowiązujących planów miejscowych (dopuszczalna powierzchnia zabudowy pozostanie w większości na tym samym poziomie [70%], zaś wymagany udział pow. biologicznie czynnej potencjalnie może zmniejszyć się o 10 pp.). W stosunku do ustaleń studium dla obszaru U1, w projektowanym do wyznaczenia obszarze P istnieje możliwość zwiększenia powierzchni zabudowy o 20 pp. oraz przyjęcia mniejszego, wymaganego udziału pow. biologicznie czynnej na działce budowlanej o 10 pp.</p> <p>Bardziej istotne zmiany mogą nastąpić w stosunku do wyznaczonej w planie miejscowym na terenie o przeznaczeniu produkcyjno-usługowym „strefy koncentracji powierzchni biologicznie czynnej” (pow. 8,95 ha [26% pow. obszaru]), w której wymaga się, aby minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej wynosił co najmniej 50% pow. działki budowlanej. Zasięg tej strefy jest w znacznej mierze tożsamy z obszarem proponowanym w opracowaniach waloryzacyjnych do ochrony prawnej (w tym jako użytek ekologiczny „Wrzószy”), a także z zasięgiem terenów o dużych nachyleniach (20-30%).</p> <p>Teoretycznie, po przyjęciu projektowanej zmiany studium, będzie istniała możliwość obniżenia tego wskaźnika w (nowym) planie miejscowym o 40 pp., do poziomu 10% pow. działki budowlanej. Jednak, wyznaczenie w obowiązującym planie miejscowym „strefy koncentracji powierzchni biologicznie czynnej” nie gwarantuje zachowania istniejącej roślinności, w tym zbiorowisk wrzosu (gdyż powierzchnię biologicznie czynną można zapewnić [ukształtować] w dowolny sposób, włącznie z likwidacją dotychczasowej roślinności, w zależności od zamierzeń inwestycyjnych, ponadto – w związku z występowaniem w tym rejonie terenów o dużym nachyleniu (o trudnych warunkach budowlanych) - można spodziewać się, że w nowym planie miejscowym dla tych terenów ustalony będzie większy niż 10%. wymóg udziału powierzchni biologicznie czynnej lub że tereny o dużym nachyleniu (odpowiadające w części terenom proponowanym do ochrony prawnej) będą w większości wyłączone ze zmian w zagospodarowaniu w fazie realizacji inwestycji (w tym ze względów finansowych).</p> <p>Biorąc powyższe pod uwagę, prognozuje się, że - w związku z przyjęciem projektowanego dokumentu - nie nastąpi istotne zmniejszenie udziału powierzchni biologicznie czynnej w pow. działki budowlanej (co najmniej na części obszaru); jednocześnie - sporządzenie nowego planu miejscowego stworzy możliwość ustalenia właściwych regulacji, pozwalających na rzeczywistą ochronę cennych zbiorowisk.</p>	

Nazwy dotyczące klas (rodzajów) przeznaczenia terenów według Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2021 r. poz. 2404)

Projekt zmiany studium obejmuje również dostosowanie ustaleń w zakresie odnawialnych źródeł energii do aktualnych przepisów art. 10 ust. 2a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Istota tych modyfikacji polega na podwyższeniu progu mocy urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii ze 100 kW na 500 kW, które można rozmieszczać na obszarach wyznaczonych w studium (obszary U2, P, O/Z i IT oraz obszar US2 w Chwałowicach [zrehabilitowana hałda]). Projektowany dokument nie wprowadza zmian w zakresie rodzaju obszarów o różnych funkcjach, na których można wyznaczać tereny urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych o określonej mocy [dotychczas – 100 kW, obecnie, po zmianie przepisów w tym zakresie – 500 kW]), przy czym na terenie miasta nie jest dopuszczalna lokalizacja urządzeń wykorzystujących energię wiatru (z wyjątkiem mikroinstalacji) – farm (elektrowni) wiatrowych. Zmiany w zakresie kierunków przeznaczenia terenów w obszarze nr 2.3 i 2.5 (z U1 na U2 i P) oznaczają jednocześnie możliwość rozmieszczenia na tych obszarach urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW.

Zmiana ustaleń studium w zakresie OZE oznacza także, zgodnie z przepisami, zniesienie ograniczeń w lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł montowanych na budynkach (bez względu na ich moc) oraz możliwość lokalizowania wolnostojących urządzeń fotowoltaicznych o mocy nie większej niż 1000 kW na gruntach rolnych stanowiących użytki rolne niskich klas bonitacyjnych [klasa V, VI i VIz]) oraz nieużytki. Biorąc pod uwagę rodzaj użytków gruntowych i ich klas bonitacyjnych w obszarach zmiany studium, stwierdzić należy, że na większej części obszarów nr: 2.3 (16,8 ha, 81% pow. obszaru), nr 2.4 (4,66 ha [63% pow. obszaru]) i nr 2.5 (pow. 21,7 ha [63% pow. obszaru]), obejmujących użytki rolne niskich klas i nieużytki, możliwe będzie lokalizowanie wolnostojących urządzeń fotowoltaicznych o mocy nie większej niż 1 MW.

Zgodnie z uzasadnieniem do projektu ustawy z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 1873), wprowadzającej zmiany w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, o których mowa w art. 10 ust. 2a, modyfikacje te są odpowiedzią na pojawiające się bariery utrudniające rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Dotychczasowy przepis art. 10 ust. 2a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wskazujący że „jeżeli przewiduje się wyznaczenie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW (...) w studium ustala się ich rozmieszczenie” uniemożliwia bowiem posadowienie takich urządzeń o mocy przekraczającej 100 kW bez ich wcześniejszego uwzględnienia w studium, a następnie w planie miejscowym. „Zauważono negatywny wpływ tej regulacji na inwestycje w odnawialne źródła energii cechujące się najbardziej przyjaznym wpływem na środowisko (...)”.

Mając to na uwadze, podniesiono granicę ze 100 kW do 500 kW mocy zainstalowanej dla takich urządzeń, jednocześnie wyłączając z tego ograniczenia: urządzenia montowane na budynkach oraz wolnostojące urządzenia fotowoltaiczne, o mocy do 1 MW, lokalizowane na użytkach rolnych słabych klas i na nieużytkach. Według cyt. uzasadnienia, instalacje fotowoltaiczne cechują się „neutralnym wpływem na środowisko naturalne, zaś w poszczególnych przypadkach mogą wpływać dodatnio na środowisko, zastępując stare systemy centralnego ogrzewania i wody użytkowej”. Wykorzystanie tych urządzeń stanowi także „alternatywę dla zagospodarowania terenów przemysłowych, pogórnictwa oraz słabej jakości gruntów rolnych, a także dachów wszelkich obiektów budowlanych”.

5.2. Oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000

Ze względu na znaczną odległość obszarów Natura 2000 od granic administracyjnych miasta (co najmniej kilkanaście km) oraz z uwagi na lokalny charakter przedsięwzięć zakładanych przez studium i projekt zmiany studium, nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 i ich integralność.

5.3. Oddziaływanie na rośliny i zwierzęta oraz na różnorodność biologiczną

5.3.1. Wpływ na rośliny i zwierzęta oraz na różnorodność biologiczną

Projektowana zmiana studium prowadzi do wyznaczenia nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę tylko w obszarze nr 2.4 (pow. około 7,1 ha). Przeznaczenie tych terenów oraz terenów jeszcze niezainwestowanych w innych obszarach zmiany studium pod zabudowę spowoduje zubożenie różnorodności biologicznej, zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej oraz może wywierać negatywny wpływ na rośliny i zwierzęta. W większości tereny te, stanowiące nieużytki lub użytki rolne niskich klas bonitacyjnych, w tym pogórnice i porolne, ze znajdującymi się w różnym stadium procesami sukcesji, odznaczają się niskimi lub przeciętnymi walorami przyrodniczymi, zjawiskami antropogenicznego przekształcenia oraz pozbawione są ważnych siedlisk roślin i zwierząt.

Wyjątek stanowi jedynie, już przeznaczona pod zabudowę w planie miejscowym, część obszaru nr 2.5, z występującymi miejscowo zbiorowiskami wrzosu, o których mowa w rozdz. 3.9 oraz terenami zadrzewionymi.

Na etapie budowy wpływ na rośliny będzie przejawiać się głównie poprzez trwałe zmniejszanie udziału powierzchni biologicznie czynnej, zniszczenie zbiorowisk murawowych wykształconych na nieużytkach pogórnich i porolnych oraz wycinkę kolidujących z inwestycjami budowlanymi krzewów i drzew. W fazie realizacji inwestycji wystąpią także negatywne oddziaływania na zwierzęta (hałas maszyn i pojazdów, emisja innych zanieczyszczeń, powodujące płoszenie zwierząt i opuszczanie przez nie miejsc inwestycji [oddziaływania chwilowe lub krótkookresowe, o ograniczonym zasięgu]). Oddziaływania w fazie eksploatacji przejściowe lub stałe zależą od rodzaju (funkcji) zabudowy i sposobów użytkowania terenów – mogą powodować zubożenie bioróżnorodności biologicznej oraz zmniejszenie zasięgu siedlisk zwierząt i ich bazy pokarmowej, a także mogą wywierać wpływ na warunki migracji organizmów, w tym może występować presja na pospolite gatunki zwierząt. Oddziaływania wtórne mogą polegać na wzroście penetracji terenu, a także - w miarę rozwoju zieleni urządzonej - na wzbogaceniu bazy pokarmowej i podniesieniu walorów krajobrazu, zwłaszcza w obszarach nr 2.3 i 2.4.

5.3.2. Wpływ na obiekty i obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody oraz na inne obszary cenne przyrodniczo

Nie przewiduje się istotnych oddziaływań na walory Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich. Obszary najcenniejsze pod względem przyrodniczym - lasy i doliny cieków w obrębie parku - pozostaną w dotychczasowym stanie. W obrębie parku krajobrazowego jest położony obszar nr 2.1 - jednak w jego zurbanizowanej części; ze względu na nieistotną powierzchnię obszaru (niespełna 0,3 ha), jego charakter (w większości zabudowany) i rodzaj planowanych zmian w kierunkach przeznaczenia terenów w jego obrębie, modyfikacje te nie będą wpływać na walory krajobrazowe i przyrodnicze parku krajobrazowego.

W pozostałych obszarach zmiany studium nie występują obiekty i obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody; obszary te obejmują tereny antropogeniczne, w znacznej części zabudowane (obszary nr 2.1 i 2.2) lub pogórnice (zdegradowane, całkowicie lub częściowo składowaniem odpadów pogórnich), bez istotnych walorów przyrodniczych. Planowany rozwój zabudowy nie zagraża także stanowiskom rzadkich i chronionych gatunków roślin, z wyjątkiem wzmiankowanego wrzosowiska w części obszaru nr 2.5. Realizacja ustaleń już przyjętego planu miejscowego może spowodować - bez związku z projektowaną zmianą studium - całkowite lub znaczne zniszczenie tych siedlisk (wyznaczona w planie miejscowym dla terenów produkcyjno-usługowych „strefa koncentracji powierzchni biologicznie czynnej”, w której wymagany minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej wynosi 50% pow. działki budowlanej, w znacznej mierze pokrywająca się z zasięgiem obszarów proponowanych do ochrony w opracowaniach waloryzacyjnych, nie gwarantuje bowiem zachowania zbiorowisk wrzosów [zob. również str. 40]).

W dalszej części prognozy zawarto proponowane rozwiązania w nowym planie miejscowym mogące przyczynić się do zachowania tych zbiorowisk.

Niezależnie od powyższych uwag, istotne jest również to, że - zgodnie z waloryzacjami

i inwentaryzacjami przyrodniczymi - siedlisko, w którym dominuje wrzos zwyczajny, cechuje się ubogą gatunkowo fitocenozą, a z uwagi na całkowity brak gatunków charakterystycznych nie można tego zbiorowiska uznać za typowe wrzosowisko klasy Nardo-Calunetea. Ponadto, siedlisko jest bardzo podatne na niekorzystne zmiany na skutek zaniechania użytkowania terenu, a przeciwdziałanie im wymaga określonych czynnych zabiegów. W świetle obserwowanych zjawisk w użytkowaniu terenów, własności gruntów (dominacja własności prywatnej) oraz przeznaczenia terenów w obowiązującym planie miejscowym (na cele produkcyjno-usługowe), można stwierdzić, że oceniana zmiana studium, mogąca spowodować zmniejszenie wymaganego udziału powierzchni biologicznie czynnej, nie ma zasadniczego znaczenia dla zachowania płatów wrzosu zwyczajnego.

5.3.3. Wpływ na korytarze ekologiczne

Regionalny korytarz ornitologiczny. Regionalny korytarz ornitologiczny prowadzi w rejonie miasta wzdłuż doliny Rudy wraz z pasmem lasów na północ od rzeki. Na jego skraju, w centrum Stodół, jest zlokalizowany obszar nr 2.1. Usytuowanie obszaru w stosunku do głównego kierunku przelotów ptaków (przebiegu korytarza), planowane zmiany w zagospodarowaniu terenów (w tym ograniczona wysokość zabudowy [do 12 m]), brak konieczności budowy napowietrznych linii elektroenergetycznych) i niewielka powierzchnia obszaru nie będą miały wpływu na funkcjonalność korytarza ornitologicznego. W projektowaniu ewentualnych nowych budynków należy unikać stosowania dużych, przeszklonych płaszczyzn.

Pozostałe obszary zmiany studium znajdują się poza regionalnymi korytarzami ekologicznymi. Obszary nr 2.3 i 2.4 leżą w obrębie lub w bezpośrednim sąsiedztwie ponadlokalnego korytarza ekologicznego Nacyny (w tym ichtiologicznego). Planowana zmiana studium nie wpływa na dotychczasowe ustalenia planistyczne (w studium i w planie miejscowym) dotyczące przebiegu korytarza w obrębie obszaru nr 2.3 – zachowany będzie (w obrębie obszaru ZR [rolniczego, zieleni i wód]) pas wolnych od zabudowy terenów wzdłuż koryta Nacyny o szerokości około 50 m.

W przypadku obszaru nr 2.4, dotychczasowa szerokość korytarza wzdłuż Nacyny wynosi około 100 – 150 m, jednak bez uwzględnienia zbudowanej Drogi Śródmiejskiej (korytarz zajmuje wschodni fragment obszaru nr 2.4, o pow. około 2,4 ha i szerokości około 50 m - wzdłuż rowu, przebiegającego równolegle do koryta Nacyny). W wyniku budowy Drogi Śródmiejskiej, część korytarza w obrębie obszaru nr 2.4 została oddzielona pasem drogowym od jego zasadniczej części. Minimalna szerokość korytarza ekologicznego pomiędzy pasem Drogi Śródmiejskiej i granicą terenów przeznaczonych pod zabudowę po wschodniej stronie koryta Nacyny wynosi 60 m, co zapewnia możliwość jego dalszego funkcjonowania jako korytarza ichtiologicznego, herpetologicznego i dla migracji małych ssaków (przy czym, na południe od obszaru nr 2.4 szerokość korytarza [pasma terenów otwartych] wynosi [przy uwzględnieniu ustaleń planu miejscowego] jedynie 30 - 40 m). Biorąc pod uwagę realizację Drogi Śródmiejskiej, stanowiącej obecnie zachodnią granicę korytarza Nacyny (barierę migracyjną), planowane przeznaczenie terenów pod zabudowę w obszarze nr 2.4 nie będzie miało zasadniczego wpływu na funkcjonowanie korytarza ekologicznego.

W przypadku obszaru nr 2.5, wyznaczony przed budową Drogi Regionalnej, ponadlokalny korytarz ekologiczny związany z Dopływem z Gotartowic, obejmował północy skraj obszaru. W tym rejonie zrealizowano przepust dla płazów (i małych ssaków) pod pasem drogowym Drogi Regionalnej. Planowane zmiany w kierunkach przeznaczenia terenów w obszarze nr 2.5 nie spowodują powstania dodatkowych ograniczeń w funkcjonowaniu tego korytarza migracyjnego.

5.4. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi i glebę oraz na zasoby naturalne

Obszary nr 2.1, 2.2, 2.3 (z wyjątkiem pasma terenów wzdłuż koryta Nacyny) i 2.5 obejmują tereny już zabudowane lub przeznaczone pod zabudowę, zgodnie z dotychczasowymi ustaleniami dokumentów planistycznych i wpływ tych ustaleń na powierzchnię ziemi i gleby oraz na zasoby naturalne był już rozpatrywany na różnych etapach postępowań. Jedynie w przypadku obszaru nr 2.4 tereny w jego obrębie były dotychczas wyłączone spod zabudowy.

Niezależnie od powyższego, prognozowany wpływ na powierzchnię ziemi wiązał się będzie głównie ze zmianami w ukształtowaniu terenu i przekształcaniami pokrywy glebowej. Skala zmian

w ukształtowaniu terenu (prowadzących do powstania powierzchni zrównania) zależy od urozmaicenia rzeźby terenu. Biorąc to pod uwagę, największych zmian, a jednocześnie ograniczeń w tym zakresie, należy spodziewać się w obszarze nr 2.5. Znaczne urozmaicenie rzeźby tego terenu, a zwłaszcza jego wschodniej części, z dużymi deniwelacjami i nachyleniami terenu, pozwala sądzić, że znaczna część tego fragmentu obszaru nr 2.5 będzie wyłączona z przekształceń i oddziaływania na powierzchnię ziemi (lub wymagać będzie znaczących niwelacji powierzchni działek budowlanych). W pozostałych obszarach, z dominacją terenów o niewielkich nachyleniach, skala zmian będzie odpowiednio mniejsza.

W przypadku realizacji inwestycji budowlanych nastąpią przekształcenia powierzchni ziemi, wpływające m.in. na zmianę stosunków wodnych, mieszanie wierzchnich warstw gruntu, niszczenie lub zaburzanie profili glebowych oraz pogorszenie ich właściwości. Bezpośredni wpływ na powierzchnię ziemi polegać będzie na usunięciu wierzchniej warstwy i wyłączeniu biologicznej czynności gleb. Gleby na terenach niezabudowanych w obrębie obszarów zmiany studium są w większości przekształcone antropogenicznie lub cechują się niską i bardzo niską wartością przyrodniczą i użytkową (nieużytki lub użytki rolne niskich klas bonitacyjnych, V i VI klasy).

Przekształcenia rzeźby terenu z reguły będą związane z wykonywaniem wykopów pod fundamenty lub podpiwniczenia, wraz z formowaniem form mikrorzeźby dla zagospodarowania gruntu z wykopów budowlanych. Usunięcie profilu glebowego i zmiany ukształtowania powierzchni terenu w miejscach posadawiania budynków i wprowadzanie nawierzchni utwardzonych zasadniczo są nieodwracalne. Zaburzenia profilu gleby w związku z prowadzoną budową, w miejscach gdzie pozostanie powierzchnia biologicznie czynna, na której zachowana zostanie dotychczasowa lub ukształtowana zostanie nowa szata roślinna, będą miały charakter długotrwały, lecz odwracalny.

W zakresie gospodarki odpadami należy spodziewać się - wraz z postępami w zainwestowaniu nowych terenów - stopniowego wzrostu ilości odpadów, w tym różnorodnych odpadów związanych z profilem działalności gospodarczej, zwłaszcza w obszarach nr 2.3 i 2.5. Dotychczasowe ustalenia studium przewidują zachowanie istniejących instalacji związanych z gospodarką odpadami oraz możliwość rozbudowy istniejącego składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Boguszowicach Starych.

Prognozowany wpływ na zasoby naturalne. Ustalenia projektowanych zmian studium, podobnie jak obowiązującego studium, nie mają wpływu na udokumentowane złoża kopalin (ujawnione w studium zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze).

Nowe tereny przeznaczone w projekcie zmiany studium do zainwestowania (obszar nr 2.4) nie są zlokalizowane w obrębie udokumentowanych złóż objętych prawem własności nieruchomości gruntowej. Część obszaru nr 2.5, na którym zalega zaniechane złożo piasków podsadzkowych Boguszowice (Pole II) jest już przeznaczona pod zabudowę w dotychczasowym studium i w planie miejscowym, a większa część złoża znajduje się w obrębie planowanej zabudowy Panattoni Park Rybnik.

W przypadku złóż węgla kamiennego, których eksploatacja odbywa się lub może być podjęta metodą podziemną, projektowane kierunki rozwoju przestrzennego nie stanowią ograniczenia w dostępie do złóż, których eksploatacja jest lub może być ekonomicznie uzasadniona. Podjęcie lub prowadzenie wydobywania z tych złóż jest możliwe na zasadach określanych w koncesjach udzielanych w odrębnym trybie prawnym.

Pozostają w mocy inne ustalenia obowiązującego studium dotyczące możliwości eksploatacji kopalin, zgodnie z udzielonymi koncesjami, w tym w zakresie obiektów lub obszarów, dla których w złożu kopaliny wyznacza się filar ochronny w celu ich ochrony oraz wymogu dostosowania planowanych obiektów budowlanych do aktualnych na okres sporządzania planu miejscowego czynników geologiczno – górniczych.

5.5. Oddziaływanie na wody podziemne i powierzchniowe

W zakresie stanu wód podziemnych, na obszarze Rybnika szczególnie istotna jest ochrona Lokalnego zbiornika wód podziemnych nr 345 Rybnik, w obrębie którego znajduje się obszar nr 2.5, zaś obszar nr 2.4 znajduje się w proponowanej strefie ochronnej zbiornika.

W wyniku realizacji inwestycji na terenach przeznaczonych pod zabudowę wystąpi - w zależności od stopnia intensywności i rodzaju zabudowy - nieznaczny lub niewielki w skali miasta wzrost ilości odprowadzanych ścieków. Wpływ na środowisko wodne może mieć również faza budowy obiektów, zwłaszcza na relatywnie znacznym obszarze nr 2.5 (możliwość krótkookresowego i jednostkowego zanieczyszczenia olejami lub substancjami ropopochodnymi). Rozwojowi zabudowy towarzyszyć będzie zwiększenie lub pojawienie się ruchu drogowego, co może przyczynić się do zwiększenia zagrożenia dla wód powierzchniowych ze strony zanieczyszczeń ropopochodnych. W świetle planowanego zagospodarowania obszarów nr 2.3, 2.4 i 2.5, zasadnicze znaczenie ma uprzednie wyposażenie tych obszarów w sieć kanalizacji. W przypadku obszaru nr 2.1 (i całej dzielnicy) wskazane jest ze względów środowiskowych i społecznych włączenie Stodół do systemu kanalizacji zbiorczej (do obszaru aglomeracji Rybnik).

Nie uległy zmianie ustalone w studium zasady polityki przestrzennej dotyczące gospodarowania wodami, dostępu do wód publicznych, w tym konieczność respektowania przepisów powszechnie obowiązujących dotyczących gospodarki wodno-ściekowej, ochrony wód oraz gospodarowania wodami opadowymi.

5.6. Oddziaływanie na klimat i powietrze

Wpływ studium na klimat i stan powietrza atmosferycznego jest jedynie pośredni. Projektowane zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym mogą powodować wzrost emisji gazów cieplarnianych (oddziaływanie na klimat) oraz zmiany mikroklimatyczne. Emisja gazów cieplarnianych wynikać będzie w głównej mierze ze spalania paliw w celach grzewczych. Zmiany mikroklimatyczne będą nieznaczne. Polegać mogą głównie na zaostrzeniu się niepożądanych cech topoklimatu miejskiego, charakteryzującego się zmniejszeniem bezpośredniego promieniowania słonecznego i parowania oraz osłabieniem wymiany turbulencyjnej powietrza.

Obszary zmiany studium położone są poza centralną częścią miasta, o mniejszym narażeniu na zjawisko „miejskiej wyspy ciepła”. Skala rozwoju i charakter zabudowy, możliwej do realizacji na podstawie projektu zmiany studium, nie będzie wywierać zauważalnego wpływu na zmiany topoklimatyczne w otoczeniu większości obszarów; miejscowo większe zmiany topoklimatyczne mogą wystąpić jedynie w obszarze nr 2.5.

Rozwój zabudowy, zwłaszcza w obszarach nr 2.3, 2.4 i 2.5 spowoduje zwiększenie zapotrzebowania na energię, uruchomienie nowych instalacji wytwórczych oraz zwiększenie ruchu samochodowego, powodującego dodatkową emisję pyłowo-gazową do atmosfery (zwłaszcza realizacja zabudowy produkcyjno-usługowej w obszarze nr 2.5 wywoła pojawienie się intensywnego ruchu drogowego w niezagospodarowanej dotychczas części miasta, w tym na skutek realizacji planowanej drogi dojazdowej do terenów inwestycyjnych [nowe liniowe źródło emisji zanieczyszczeń]).

Skutki te będą miały charakter odwracalny, krótkotrwały, powtarzający się (emisje z pojazdów samochodowych i części instalacji) lub sezonowe.

W związku z przepisami powszechnie obowiązującymi, w tym w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, na terenach przeznaczonych pod zabudowę i w nowych budynkach, które cechować się będą mniejszym zapotrzebowaniem na ciepło, nie powstaną emitory powodujące przekraczanie dopuszczalnych poziomów emisji zanieczyszczeń.

Pozostają aktualne ustalenia studium w zakresie wymagań, jakie należy formułować w planach miejscowych, dotyczących nośników ciepła niepowodujących nadmiernej niskiej emisji oraz zasady i rozwiązania mające na celu przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom mikroklimatycznym i poprawę jakości powietrza.

Ponadto, zmiana studium dostosowuje dotychczasowe ustalenia w zakresie odnawialnych źródeł energii do aktualnych przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Pośredni wpływ na jakość powietrza ma zwiększenie możliwości przestrzennych rozmieszczania urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych o mocy powyżej 500 kW poprzez zmianę kierunków przeznaczenia terenów w obszarach nr 2.3 i 2.5 oraz instalacji montowanych na budynkach i wolnostojących urządzeń fotowoltaicznych o mocy do 1 MW.

5.7. Oddziaływanie na krajobraz i zabytki oraz na dobra materialne

Krajobraz. W prognozie do studium z 2016 r. stwierdzono, że podstawowe znaczenie dla walorów krajobrazowych miasta ma m.in. rejon Stodół (obszar nr 2.1). Zmiana studium w obszarze nr 2.1 nie powinna spowodować ingerencji w walory krajobrazowe centralnej części Stodół (rejon skrzyżowania ul. Rudzkiej i Zwonowickiej), m.in. ze względu na konieczność respektowania zasad ochrony konserwatorskiej dawnego obiektu oświaty, a ewentualna nowa zabudowa będzie zlokalizowana na terenach już zainwestowanych, wypełniając lukę pomiędzy istniejącymi budynkami. W planie miejscowym należy ustalić dopuszczalną wysokość i formę architektoniczną budynków, tak by nie była sprzeczna z tradycyjną zabudową charakterystyczną dla tej części miasta. W przypadku obszaru nr 2.2 (Niedobczyce) zmiana studium również nie będzie wywołać negatywnych zmian w krajobrazie tej części dzielnicy, w tym - podobnie jak w przypadku obszaru nr 2.1 - z uwagi na wymogi ochrony konserwatorskiej dawnego budynku oświatowego przy ul. Górnośląskiej.

Istotne przekształcenia krajobrazu, dotychczas w większości otwartego, spowodują planowane zmiany zagospodarowania terenów w obszarach nr 2.3, 2.4, a zwłaszcza w obszarze nr 2.5, na styku peryferyjnych części Boguszwic Starych, Gotartowic i Kłokocina. Jednak, sąsiedztwo obszarów nr 2.4 i 2.5 było niedawno miejscem dynamicznych zmian w krajobrazie (budowa Drogi Regionalnej z węzłami Gotartowicka i Śródmiejska oraz Drogi Śródmiejskiej), a krajobraz części obszaru nr 2.5 będzie podlegać w bliskim czasie takim zmianom w związku z planowaną budową Panattoni Park Rybnik i drogi dojazdowej do terenów inwestycyjnych. Zmiany w krajobrazie obszarów nr 2.3 i 2.5 są już możliwe w związku ustaleniami obowiązujących planów miejscowych. Ponadto, obszary te (a zwłaszcza obszary nr 2.3 i 2.4) charakteryzują się krajobrazami przeciętnymi lub zdegradowanymi, o niskich wartościach estetycznych.

Zabytki. Projektowana zmiana studium w obszarach nr 2.1 i 2.2, umożliwiającą nadanie nowych funkcji nieużytkowanym obiektom zabytkowym, będzie miała pozytywny wpływ na zabytki - pozwoli na zachowanie tych obiektów we właściwym stanie technicznym, pod warunkiem co najmniej podtrzymania określonego zakresu ochrony konserwatorskiej w planie miejscowym („zachowanie bryły i cech stylowych budynku”). Przy czym, wskazane jest sprecyzowanie i rozszerzenie (w możliwym ze względów prawnych stopniu) zakresu ochrony konserwatorskiej w planie miejscowym - zgodnie z pismem Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (K-NR.0523.4.2022.MŁ z 21.06.2022 r.), zakres ochrony konserwatorskiej budynków obejmuje również: spadki dachów, detale architektoniczne i historyczną stolarkę z możliwością jej wymiany na analogiczną, nakaz stosowania przy remontach materiałów tradycyjnych, używanych w pracach konserwatorskich (cegła, tynki, kamień, drewno, dachówki ceramiczne, tynki wapienne i cementowo-wapienne itp.) oraz zakaz stosowania sidingów, blach trapezowych, blach falistych i dociepleń zewnętrznych.

W przypadku stanowiska archeologicznego w obszarze nr 2.5, ujętego w ewidencji zabytków, należy postępować zgodnie z przepisami ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o zabytkach i opiece nad zabytkami. W stosunku do krzyża przydrożnego, nie ujętego w gminnej ewidencji zabytków, zlokalizowanego na terenie produkcyjno-usługowym (wg ustaleń planu miejscowego), należy, w miarę potrzeby, określić warunki ewentualnego przeniesienia obiektu na inne miejsce.

Nie uległy zmianie dotychczasowe ogólne ustalenia studium w zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Dobra materialne. Realizacja projektu zmiany studium spowoduje długotrwałe, skumulowane, pozytywne skutki wyrażające się we wzroście zasobów materialnych i ich wartości ekonomicznej. Nie przewiduje się konieczności wyburzenia zabudowy lub likwidacji innych obiektów w związku z ustaleniami projektu zmiany studium i już obowiązujących planów miejscowych (z wyjątkiem obiektów w obszarze nr 2.3 przy ul. Żwirowej, znajdujących się w złym stanie technicznym).

Negatywne oddziaływania na zasoby materialne mogą wystąpić jedynie w niewielkim zakresie w fazie budowy lub przebudowy obiektów budowlanych w otoczeniu tych obiektów; w zależności od potrzeb nie wyklucza się konieczności ingerencji w inne istniejące dobra materialne (m.in. zmiana lokalizacji obiektów liniowych infrastruktury technicznej).

5.8. Oddziaływanie na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi

Bezpośrednie oddziaływanie na ludzi wiąże się z emisją zanieczyszczeń do środowiska (w tym hałasu i promieniowania elektromagnetycznego) oraz z bezpieczeństwem powszechnym (zagrożenie powodziowe, ryzyko narażenia ludzi na skutki poważnych awarii).

Hałas. Realizacja projektu zmiany studium (a w większości przypadków – już istniejących ustaleń planów miejscowych) może spowodować wzrost emisji hałasu na sąsiednie tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (w przypadku obszaru nr 2.4 oraz obszarów nr 2.3 i 2.5).

Obszar nr 2.4, dotychczas wyłączony spod zabudowy, graniczy od wschodu i północy z terenami przeznaczonymi w planie miejscowym pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną. Oddziaływanie akustyczne funkcji usługowych w fazie eksploatacji obiektów usługowych na tereny zabudowy mieszkaniowej będzie zależało od rodzaju usług realizowanych na tym obszarze. Z drugiej strony, zabudowa usługowa sytuowana w obszarze nr 2.4 może izolować tereny mieszkaniowe w rejonie ul. Jankowskiej od emisji hałasu z Drogi Śródmiejskiej, odległej od zabudowy mieszkaniowej o około 130 – 150 m, a w pewnym stopniu także od emisji hałasu z Drogi Regionalnej i węzła „Śródmiejska”.

Zapewnienie dostępu drogowego do terenów usług powinno odbywać się tylko poprzez zjazdy z Drogi Śródmiejskiej, z wykluczeniem wykorzystania dróg wewnętrznych w obrębie terenów zabudowy mieszkaniowej. Zabudowę na terenach usług i działalności usługowe należy izolować od terenów mieszkaniowych przy zastosowaniu odpowiednich rozwiązań planistycznych, o których mowa w studium, a także z wykorzystaniem środków technicznych. Realizacja funkcji usługowych w obszarze nr 2.4 nie powinna generować znacznego zwiększenia ruchu na Drodze Śródmiejskiej, jednak może w pewnym stopniu zmienić charakter drogi z tylko dojazdowej do Drogi Regionalnej z centralnej części miasta na drogę obsługującą również nowe tereny usługowe.

W wyniku realizacji projektu zmiany studium nie wzrośnie istotnie narażenie sąsiednich terenów mieszkaniowych na emisję hałasu z planowanych terenów produkcyjnych i usługowych oraz z planowanej drogi dojazdowej do terenów inwestycyjnych w obszarze nr 2.5 – wynikające z już istniejących ustaleń planistycznych dla tego rejonu. Minimalna odległość granicy obszaru produkcyjno-usługowego (według ustaleń planu miejscowego) od najbliższego budynku mieszkalnego na sąsiednich terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wynosi obecnie 50 m; biorąc pod uwagę podział terenu na działki budowlane nie należy spodziewać się, że dystans ten ulegnie zmniejszeniu w wyniku realizacji nowych budynków mieszkalnych (większość takich inwestycji będzie sytuowana w odległości minimum 100 – 150 m od granicy obszaru nr 2.5). Ponadto, znaczna część terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszkaniowo-usługowej w tym rejonie jest izolowana od terenów produkcyjnych terenami o innym przeznaczeniu (terenami usług oraz terenami otwartymi [drobnopowierzchniowych lasów i zieleni nieurządzonej]).

Zabudowa wschodniej części Boguszowic Starych będzie narażona również na hałas drogowy, emitowany głównie przez pojazdy ciężarowe z planowanej drogi relacji Droga Regionalna / węzeł Gotartowicka - ul. Kłokocińska (zapewniającej dojazd do terenów inwestycyjnych) w związku przewidywaną w bliskiej perspektywie budową Panattoni Park Rybnik (w konsekwencji powstanie nowe, liniowe źródło hałasu komunikacyjnego na pograniczu Boguszowic Starych i Gotartowic, ze znacznym udziałem ruchu pojazdów ciężarowych).

W przypadku obszaru nr 2.3, realizacja ustalonych w planie miejscowym funkcji usługowych wymagać będzie uprzedniej likwidacji lokali socjalnych przy ul. Żwirowej. Podobnie jak w przypadku obszaru nr 2.5, realizacja już obowiązujących planów miejscowych może powodować zwiększenie emisji hałasu na przylegające do terenów usługowych tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej przy ul. Żwirowej. Uciążliwość akustyczna obiektów sytuowanych na obszarze usługowo-produkcyjnym w fazie eksploatacji zabudowy zależeć będzie od rodzaju prowadzonych działalności. Należy spodziewać się jednak, biorąc pod uwagę tendencje w zakresie działalności tego rodzaju, że znaczna część z nich polegać będzie na działalnościach magazynowo-składowych, o ograniczonej emisji hałasu. Zagospodarowanie terenów pod funkcje usługowo-produkcyjne może spowodować wzrost natężenia ruchu na ul. Żwirowej, co może mieć negatywny wpływ na przylegające do drogi tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Projekt zmiany studium nie wprowadza nowych terenów mieszkaniowych w bliskiej odległości istniejących głównych ciągów komunikacyjnych, z wyjątkiem obszaru nr 2.1. W tym przypadku realizacja funkcji mieszkaniowej w budynku usytuowanym w bliskiej odległości od krawędzi jezdni ul. Rudzkiej, może wymagać zastosowania odpowiednich rozwiązań technicznych, zapewniających właściwe warunki akustyczne w budynku lub przeznaczenia części budynku od strony ul. Rudzkiej na lokale usługowe (nie wymagające ochrony przed hałasem). Zmiana funkcji budynku w obszarze nr 2.2 na budynek mieszkalny wielorodzinny nie powinna narazić mieszkańców na ponadnormatywny hałas komunikacyjny ze względu na oddalenie tego budynku od krawędzi jezdni drogi powiatowej (ul. Górnośląska), cechującej się relatywnie mniejszym natężeniem ruchu. Skala zwiększenia ruchu drogowego na skutek przeznaczenia tych budynków na cele mieszkaniowe (i wzrost emisji hałasu komunikacyjnego) będzie nieistotna, biorąc pod uwagę ograniczoną liczbę potencjalnych nowych mieszkańców i już istniejący ruch drogowy na ul. Rudzkiej i Górnośląskiej.

Realizacja ustaleń projektu zmiany studium w obszarach nr 2.1 i 2.2, a także na pozostałych obszarach może powodować miejscowe i chwilowe pogorszenie klimatu akustycznego w fazie przebudowy lub budowy obiektów budowlanych (krótkotrwałe, powtarzające się oddziaływania akustyczne); skala uciążliwości akustycznych (istotnych zwłaszcza dla zabudowy mieszkaniowej w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru nr 2.4) zależy będzie od czasu realizacji obiektów budowlanych i zakresu robót budowlanych.

Nie zmieniły się ustalone w studium zasady ochrony przed hałasem, w tym zasady dotyczące terenów położonych w sąsiedztwie dróg wyższych klas, a także zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów w obszarach usługowych i produkcyjnych sąsiadujących z terenami zabudowy mieszkaniowej. Zasady te odnoszą się zwłaszcza do obszarów nr 2.4, a także nr 2.1 oraz dla części obszarów nr 2.3 i 2.5.

Oddziaływania wibracyjne mogą występować incydentalnie w fazie realizacji większych obiektów budowlanych (oddziaływania chwilowe lub krótkotrwałe) w obszarach nr 2.3, 2.4 i 2.5.

Emisja niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego. W wyniku realizacji projektu zmiany studium nie wzrośnie zagrożenie promieniowaniem elektromagnetycznym. W obszarze nr 2.2 źródłem promieniowania elektromagnetycznego może być istniejąca linia elektroenergetyczna 110 kV, przebiegająca przez skraj tego obszaru. Ukształtowanie terenu wyklucza możliwość realizacji nowej zabudowy w pobliżu linii elektroenergetycznej. W innych obszarach zmiany studium nie występują obecnie źródła promieniowania elektromagnetycznego.

Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej jest dopuszczalna niezależnie od ustaleń dokumentów planistycznych – na podstawie ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 884, z późn. zm.), z uwzględnieniem Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r. poz. 2448) oraz Rozporządzenia Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2630). Dla urządzeń telekomunikacyjnych zasięg możliwych przekroczeń wartości dopuszczalnych jest określany w raportach oddziaływania na środowisko. Spodziewany rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej i związany z tym potencjalny wzrost wartości promieniowania wymaga monitorowania poziomu pól elektromagnetycznych.

Zagrożenie powodziowe. Zagrożenie powodziowe (obszary szczególnego zagrożenia powodzią) występuje w niewielkiej części obszarów nr 2.3 i 2.4, w większości wyłączonej – już na poziomie szczegółowości studium – spod zabudowy (obszar rolniczy, zieleni i wód [ZR]). Jedynie fragmenty tych obszarów wchodzi w skład wyznaczonych w projekcie zmiany studium obszarów możliwych do zabudowy: usługowo-produkcyjnego [U2] (obszar nr 2.3 [pow. 0,17 ha]) i usługowego [U1] (obszar nr 2.4 [pow. 0,03 ha]). Niewielka powierzchnia obszarów szczególnego zagrożenia powodzią i ich peryferyjne usytuowanie w stosunku do zasadniczych części obszarów U1 i U2 pozwala na ustalenie w planach miejscowych przeznaczenia terenów i sposobów ich zagospodarowania (m.in. tereny zieleni lub komunikacji), eliminujących potencjalne negatywne skutki powodzi dla zdrowia i życia ludzi oraz dla dóbr materialnych (działalności gospodarczych).

Ryzyko narażenia ludzi na skutki poważnych awarii. W obszarach zmiany studium nie istnieje ryzyko narażenia ludzi na skutki wystąpienia poważnych awarii przemysłowych (powstałych w zakładach stwarzających takie zagrożenie). Projektowane zmiany kierunków przeznaczenia terenów w południowym fragmencie obszaru nr 2.5, położonym w sąsiedztwie zakładu o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (usytuowanego w odległości kilkuset metrów od południowej granicy obszaru) nie spowodują zwiększenia tego ryzyka, bowiem tereny te są już przeznaczone w planie miejscowym na cele produkcyjne i usługowe. W przypadku sporządzania nowych planów miejscowych w obszarach nr 2.3 i 2.5 należy ustalić zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej ze względu na sąsiedztwo terenów zabudowy mieszkaniowej.

Potencjalnie, ryzyko narażenia ludzi na skutki poważnej awarii w wyniku wypadków z udziałem pojazdów przewożących towary niebezpieczne transportem drogowym może wystąpić w obszarze nr 2.1 oraz może pojawić się w sąsiedztwie obszaru nr 2.5 (tereny mieszkaniowe) w przypadku przewożenia towarów niebezpiecznych planowaną drogą węzeł „Gotartowicka” - ul. Kłokocińska. W przypadku terenów mieszkaniowych w sąsiedztwie obszaru nr 2.5, potencjalne ryzyko wynika z ustaleń już obowiązującego planu miejscowego i projektowanych inwestycji budowlanych.

Nie zmieniły się określone w studium zasady dotyczące lokalizowania przedsięwzięć, z którymi może wiązać się ryzyko wystąpienia poważnych awarii.

Warunki do rekreacji i wypoczynku. Projektowana zmiana studium nie zmienia ustaleń dokumentu w zakresie dotychczas wyznaczonych obszarów sportu i rekreacji oraz ustaleń dotyczących warunków do rekreacji i wypoczynku.

5.9. Syntetyczna ocena wpływu projektu zmiany studium na środowisko

W wyniku zmiany studium nie uległa modyfikacji syntetyczna ocena wpływu ujednoliconego studium (wraz z projektowaną drugą zmianą studium) na poszczególne elementy środowiska w skali całego miasta. Zgodnie z prognozą sporządzoną do projektu studium z 2016 r., syntetyczna ocena wpływu ustaleń studium na środowisko zawiera (w formie tabelarycznej) skróconą, podsumowującą rozpatrywane możliwe skutki realizacji studium wraz z projektem jego zmiany na poszczególne elementy środowiska, w podziale na: rodzaj skutków, ich wagę, odwracalność procesów oraz zasięg przestrzenny zidentyfikowanych oddziaływań.

Oddziaływanie może być bezpośrednie, pośrednie, wtórne lub skumulowane. Skutki oddziaływania mogą być zarówno negatywne, jak i pozytywne oraz stałe lub chwilowe.

Wagę skutków ujęto w trzystopniowej skali:

- 1 - skutki nieznaczne, wynikające z powszechnego korzystania ze środowiska, o bardzo ograniczonym oddziaływaniu;
- 2 - skutki niewielkie, wynikające z powszechnego korzystania ze środowiska, jednak o szerszym oddziaływaniu lub w niewielkim stopniu wykraczające poza powszechne korzystanie ze środowiska, miejscowo zubażające pojedyncze lub nieliczne komponenty środowiska;
- 3 - skutki umiarkowane, powstałe w wyniku działalności wykraczającej poza powszechne korzystanie ze środowiska.

Rodzaj skutków oceniono jako negatywne - miejscowo zubażające pojedyncze lub nieliczne komponenty środowiska w stopniu nie wykraczającym poza oddziaływania lokalne lub pozytywne - zwiększenie stopnia ochrony niektórych komponentów środowiska.

Ponadto oceniono: odwracalność procesów - odwracalny, trudno odwracalny, nieodwracalny oraz zasięg przestrzenny - w podziale na miejscowy (mieszczący się w ramach konkretnej przestrzeni) lub lokalny (dotyczący skali miasta i ewentualnie najbliższego otoczenia miasta); w części dotyczącej zasięgu przestrzennego skutków środowiskowych wyróżniono oddziaływania związane z ustaleniami w niektórych obszarach zmiany studium lub ich części.

Wpływ na elementy środowiska	Rodzaj skutków	Waga skutków	Odwracalność procesów	Zasięg przestrzenny
rośliny i zwierzęta, różnorodność biologiczna	negatywne i pozytywne	umiarkowana	nieodwracalne	miejscowy, w tym tereny

Wpływ na elementy środowiska	Rodzaj skutków	Waga skutków	Odwracalność procesów	Zasięg przestrzenny
				przeznaczone pod zabudowę w obszarach nr 2.4 i 2.5
powierzchnia ziemi i gleby	negatywne i pozytywne - ograniczenia dla terenów płytkiego górnictwa	umiarkowana	nieodwracalne	miejscowy
zasoby naturalne	pozytywne - ograniczanie zagrożeń dla ludzi i środowiska	nieznaczne	nieodwracalne	lokalny
wody	negatywne - nowe źródła zanieczyszczeń	nieznaczne	odwracalne i trudno odwracalne	lokalny
	pozytywne - priorytet dla zbiorowego odprowadzania ścieków, mała retencja			
klimat i powietrze	negatywne (nowe źródła zanieczyszczeń)	niewielkie	odwracalne	lokalny
	pozytywne - zasady przeciwdziałające pogarszaniu się jakości powietrza i warunków topoklimatycznych			
krajobraz i zabytki, dobra materialne	negatywne - niekorzystne przekształcenia krajobrazu	niewielkie	nieodwracalne	lokalny, w tym skutki pozytywne w odniesieniu do zabytków w obszarach nr 2.1 i 2.2
	pozytywne - parametry i wskaźniki urbanistyczne sprzyjające kształtowaniu ładu przestrzennego, wyższy poziom ochrony przed zabudową terenów dolin, wzrost zasobów dóbr materialnych			
zdrowie i bezpieczeństwo ludzi				
hałas	negatywne i pozytywne	niewielka	odwracalne	miejscowy, w tym skutki głównie negatywne w przypadku obszaru nr 2.4
zagrożenie powodzią	negatywne (zabudowa niewielkich fragmentów dolin)	nieznaczna	trudno odwracalne	lokalny, w tym skutki negatywne – obszar nr 2.4
	pozytywne - ochrona przed zabudową najważniejszych fragmentów dolin, ograniczenia w zainwestowaniu terenu na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, mała retencja			
zagrożenie promieniowaniem elektromagnetycznym	negatywne i pozytywne	nieznaczne	odwracalne	lokalny

Syntetyczna ocena wpływu zmian w kierunkach przeznaczenia terenów na środowisko w poszczególnych obszarach zmiany studium.

Poszczególne obszary objęte zmianą studium oceniono pod kątem skutków środowiskowych, jakie wywołać mogą projektowane zmiany w kierunkach przeznaczenia terenów (w tym w odniesieniu do terenów sąsiednich), biorąc pod uwagę dotychczasowe ustalenia studium oraz przeznaczenie terenów w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w ich obrębie:

Ocena wpływu zmiany studium na środowisko	Obszar zmiany studium
0 - brak skutków lub skutki nieistotne	obszary nr: 2.1 (Stodoły, ul. Rudzka/Zwonowicka) 2.2 (Niedobczyce, ul. Górnośląska) 2.3 (Popielów/Niedobczyce, ul. Wodzisławska/Żwirowa) 2.5 (Boguszowice Stare/Gotartowice)

Ocena wpływu zmiany studium na środowisko	Obszar zmiany studium
1 – skutki negatywne nieznaczne	obszar nr 2.4 (Zamysłów, rejon Drogi Śródmiejskiej)
2 – skutki negatywne niewielkie	x
3 – skutki negatywne umiarkowane	x

gdzie:

0 - brak skutków lub skutki nieistotne (obszary, na których utrzymuje się dotychczasowe funkcje terenów bądź zmiana funkcji lub wskaźników urbanistycznych nie wpłynie istotnie na stopień zagrożenia dla środowiska);

1 - skutki negatywne - nieznaczne (obszary, dla których przewiduje się zmianę funkcji, w wyniku czego może zwiększyć się presja na środowisko [na ogół tereny rolne lub tereny zieleni zmienia się na tereny zabudowy mieszkaniowej lub usługowej], będą to zmiany o niewielkiej skali przestrzennej, nie zagrażające wartościowym zasobom przyrody);

2 - skutki negatywne - niewielkie (obszary, dla których przewiduje się zmianę funkcji, w wyniku czego zwiększy się presja na środowisko; możliwe niewielkie zubożenie zasobów przyrodniczych lub niewielkie [miejscowe] zagrożenie przekroczenia norm ochrony środowiska);

3 - skutki negatywne - umiarkowane (obszary, dla których przewiduje się zmianę funkcji, w wyniku czego zwiększy się presja na środowisko; są to zmiany o niewielkiej w odniesieniu do obszaru całego miasta skali przestrzennej, mogące jednak potencjalnie wpływać na zasoby przyrodnicze i krajobraz, w tym na lasy, korytarze ekologiczne i/lub skutkować zagrożeniem przekroczenia norm ochrony środowiska w skali lokalnej, spowodować zagrożenie utraty życia lub zdrowia).

W prognozie do studium z 2016 r. oraz w prognozie do projektu pierwszej zmiany tego dokumentu z 2021 r. do terenów o skutkach negatywnych umiarkowanych (ocena - 3) zaliczono: obszar usługowo-produkcyjny w Gotartowicach (pow. 22,5 ha), alternatywną lokalizację cmentarza w Paruszowcu-Piaskach (pow. 12,1 ha) oraz obszar (pierwszej) zmiany studium nr 6 w Stodołach (pow. 4,10 ha); do terenów o skutkach negatywnych niewielkich (ocena - 2) zaliczono obszary usługowo-produkcyjne w Kłokocinie (pow. 21,8 ha) i Boguszowicach Osiedlu (pow. 2,9 ha), obszar sportu i rekreacji w Kamieniu (pow. 7,7 ha), alternatywną lokalizację cmentarza w Zamysławie (pow. 21,2 ha) oraz obszar (pierwszej) zmiany studium nr 2 w Grabowni (2,95 ha).

Ponadto, 30 terenów w projekcie studium (o łącznej pow. 121,5 ha), położonych w różnych dzielnicach miasta oraz dwa tereny pierwszej zmiany studium (w Orzepowicach i Chwałowicach [pow. 1,70 ha]), zaliczono do kategorii terenów o skutkach negatywnych nieznacznych. Tereny, których kierunek przeznaczenia określono w prognozie do studium i do pierwszej zmiany studium, jako mogący wywoływać skutki negatywne różnej wagi (od nieznacznych do umiarkowanych) nie są położone w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów drugiej zmiany studium, stąd nie wystąpią oddziaływania skumulowane.

Projekt ocenianej zmiany studium zawiera różne zmiany dotyczące kierunków przeznaczenia terenów, polegające głównie na modyfikacji tych kierunków na terenach już zabudowanych lub w inny sposób zainwestowanych (obszary nr 2.1 i 2.2), albo w większości niezainwestowanych, lecz przeznaczonych w obowiązujących planach miejscowych pod zabudowę (obszary nr 2.3 i 2.5), a w przypadku obszaru nr 2.5 – na terenach (i w ich sąsiedztwie), na których realizowane będą w najbliższym czasie inwestycje budowlane (magazynowo-usługowe i drogowe).

Niezainwestowane dotychczas obszary nr 2.3 i 2.5, objęte drugą zmianą studium, o usługowym kierunku przeznaczenia w projekcie studium z 2016 r., nie zostały w prognozie do tego projektu zaliczone do terenów, których kierunek przeznaczenia może wywołać skutki negatywne, stanowią bowiem obszary przeznaczone pod zabudowę (na cele usługowe i produkcyjne) już w poprzednim studium (z lat 2002 - 2012) oraz w obowiązujących planach miejscowych.

Stwierdzona w obecnej prognozie do projektu (drugiej) zmiany studium, niewielka skala zmian parametrów i wskaźników urbanistycznych, jaka może wystąpić w wyniku zmiany kierunku przeznaczenia terenów na obszary usługowo-produkcyjne i produkcyjne, przy wzięciu pod uwagę

rodzaju spodziewanych przedsięwzięć (głównie składy i magazyny, lekka [nieuciążliwa] produkcja, usługi biurowe i handlowe), w połączeniu z przepisami powszechnie obowiązującymi w zakresie ochrony środowiska, w tym - dopuszczalnego poziomu hałasu na sąsiednich terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, a także ustalonych w studium zasad zagospodarowania obszarów usługowo-produkcyjnych i produkcyjnych (w szczególności dotyczących ograniczania lub eliminacji szkodliwych wpływów terenów usługowych i produkcyjnych na tereny mieszkaniowe), pozwalają na podtrzymanie dotychczasowej oceny wpływu zmian kierunków przeznaczenia terenów w tych obszarach jako skutki nieistotne dla środowiska (projektowana zmiana studium nie spowoduje znacząco większego oddziaływania na środowisko w stosunku do oddziaływań wynikających z ustaleń już przyjętych dokumentów planistycznych, w szczególności - obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego).

Jedynie w przypadku obszaru nr 2.4 zmiana dotychczasowych kierunków przeznaczenia terenów polega na przeznaczeniu terenów dotychczas wyłączonych spod zabudowy na cele inwestycyjne, w wyniku czego mogą wystąpić większe skutki negatywne - w stopniu niewielkim. Obszar ten cechuje się jednak znacznym przekształceniem antropogenicznym i niskimi walorami przyrodniczymi. W tym przypadku istotne znaczenie ma potencjalny wpływ zmiany kierunku przeznaczenia terenów w tym obszarze na sąsiednie tereny mieszkaniowe oraz na funkcje wentylacyjne doliny Nacyny.

Jako element zmiany studium nie wywołujący skutków negatywnych (lub mogący powodować skutki nieistotne), pośrednio pozytywnie wpływający na jakość powietrza i klimat, ocenić należy zmodyfikowane ustalenia w zakresie urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych - zgodnie z aktualnymi przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Jak już wskazano, nie uległy zmianie - określone w studium - zasady i cele polityki przestrzennej, kierunki zmian w strukturze przestrzennej miasta, w tym kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej (z wyjątkiem ustaleń dotyczących odnawialnych źródeł energii - jednak tylko w zakresie wynikającym ze zmian w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym) oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego, a także zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.

Wyżej wymienione ustalenia studium uzyskały pozytywną opinię (na etapie projektu dokumentu) m.in. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach oraz organów inspekcji sanitarnej (wojewódzkiej i powiatowej) - pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach stwierdził, że „ustalenia dokumentu określają politykę przestrzenną miasta, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego, które kierowane są nadrzędnymi zasadami zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego. Obszary funkcjonalne gminy wyznaczono z zastosowaniem zasad zrównoważonego rozwoju (...) oraz że „zapisy studium nie będą zagrażać celom ochrony ustanowionych form ochrony przyrody, w tym w szczególności parku krajobrazowego (...). Wprowadzone w studium zapisy są zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju uwzględniającymi potrzebę ochrony środowiska przyrodniczego oraz zapewnią skuteczną ochronę obszarów o wysokich walorach przyrodniczych znajdujących się na terenie miasta Rybnika”. W odniesieniu do projektu pierwszej zmiany studium z 2021 r., Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska uznał, że w wyniku realizacji ustaleń studium nie wystąpią negatywne oddziaływania na środowisko przyrodnicze, w szczególności na znajdujący się w obrębie opracowania park krajobrazowy, a obszary najcenniejsze pod względem przyrodniczym (las i doliny cieków) pozostaną w dotychczasowym stanie. Stwierdził ponadto, że stopień zubożenia roślinności i oddziaływania na faunę w wyniku realizacji nowych przedsięwzięć nie będzie znaczący w skali miasta i regionu,

Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny ocenił, że „rozwiązania planistyczne i zapisy ustaleń zastosowane w projekcie studium przygotowane zostały tak, aby w możliwie maksymalnym stopniu ograniczyć negatywne oddziaływanie przyszłych aktywności na stan środowiska i zdrowie mieszkańców miasta”, natomiast w przypadku pierwszej zmiany studium Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku, stwierdził w konkluzji opinii, że „wszystkie zapisy studium mają na celu ochronę lokalnego środowiska naturalnego oraz zapewnienie bezpieczeństwa sanitarnego na terenie objętym opracowaniem i tym samym uwzględniają one wymagania ochrony zdrowia ludzi i ich potrzeby”.

6. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko w wyniku projektowanej zmiany studium w obszarze nr 2.4

Spśród obszarów objętych zmianą studium negatywne oddziaływania projektowanych zmian w stopniu niewielkim wystąpią w przypadku zmian w obszarze nr 4.2 (Zamysłów, rejon Drogi Śródmiejskiej, pow. 7,34 ha). Dla tego obszaru rekomenduje się następujące rozwiązania (do stosowania w planie miejscowym), zapobiegające lub ograniczające negatywne oddziaływania na środowisko:

Dla obszaru nr 2.4 na kolejnym etapie postępowania, w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, należy odpowiednio – z punktu widzenia ochrony środowiska - ustalić:

- przeznaczenie terenów, stosując zasadę wyłączności lub dominacji funkcji usługowych w przeznaczeniu terenów oraz wykluczając usługi realizowane na terenach lub w budynkach, dla których określono dopuszczalne poziomy hałasu, mając na uwadze sąsiedztwo Drogi Regionalnej z węzłem „Śródmiejska” i Drogi Śródmiejskiej oraz wykluczając działalności usługowe mogące powodować przekroczenie norm hałasu na sąsiednich terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- sposób kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu (wysokość zabudowy, gabaryty obiektów, linie zabudowy, wskaźniki zagospodarowania terenów, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej), uwzględniając wytyczne zawarte w studium (rozdz. II.1.3.3 pkt 8), w szczególności w zakresie sposobów izolowania funkcji usługowych i mieszkaniowych, a także ustalić sposób usytuowania obiektów w stosunku do dróg oraz zasady kształtowania krajobrazu, zapewniając: ukształtowanie luźnej, niskiej zabudowy usługowej, w odpowiedni sposób usytuowanej w stosunku do granic (linii rozgraniczających) terenów usług oraz zachowanie odpowiedniego udziału powierzchni biologicznie czynnej, mając na względzie:
 - ochronę sąsiednich terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej przed negatywnym oddziaływaniem na środowisko funkcji usługowych,
 - zachowanie pasa terenów wolnych od zabudowy w zachodniej części obszaru (wzdłuż rowu i Drogi Śródmiejskiej), jako miejscowego korytarza migracyjnego, zapewniającego również zachowanie odpowiedniego dystansu pomiędzy zabudową po wschodniej i zachodniej stronie Nacyny (odpowiedniej szerokości korytarza ekologicznego Nacyny),
 - zachowanie funkcji wentylacyjnej doliny Nacyny,
 - zachowanie charakteru krajobrazu wschodniej części Zamysłowa;
- sposób powiązania układu komunikacyjnego obszaru (terenów usług) z układem zewnętrznym, wykluczając powiązanie poprzez drogi wewnętrzne obsługujące sąsiednie tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- przeznaczenie i sposób zagospodarowania terenu (zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu terenu) w obrębie obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, zapewniając wyeliminowanie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi oraz dóbr materialnych.

2. Rozwiązania dla pozostałych obszarów zmiany studium

W stosunku do pozostałych obszarów zmiany studium (nr 2.1, 2.2, 2.3 i 2.5), w których projektowane zmiany kierunków przeznaczenia terenów nie wywołają znacząco innych oddziaływań na środowisko od oddziaływań wynikających z ustaleń już przyjętych dokumentów (w tym w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego), na kolejnym etapie postępowania (przy

sporządzaniu nowych planów miejscowych) zasadne jest przyjęcie niżej wymienionych rozwiązań, pozwalających zapobiegać lub ograniczać negatywne oddziaływania na środowisko:

Dla obszarów nr 2.1 i 2.2 - istotne jest ustalenie zasad ochrony zabytków, w tym odpowiedniego zakresu ochrony konserwatorskiej, zapewniającego zachowanie wartości zabytkowych budynków dawnych szkół; ponadto dla obszaru nr 2.1 - należy przyjąć odpowiednie ustalenia w zakresie sytuowania funkcji usługowych i mieszkaniowych lub nakazu stosowania odpowiednich rozwiązań technicznych, zapewniających właściwe warunki akustyczne w budynkach, mając na względzie sąsiedztwo drogi wojewódzkiej oraz ustalić odpowiednie zasady kształtowania zabudowy, w tym w zakresie wysokości i formy architektonicznej budynków, mając na uwadze zalecaną formę architektoniczną zabudowy w parku krajobrazowym oraz zasadność ograniczenia wysokości budynków i stosowania dużych, przeszklonych płaszczyzn w budynkach usytuowanych w regionalnym korytarzu ornitologicznym.

Dla obszaru nr 2.3 (dla obszarów usługowo-produkcyjnych [U2]): należy odpowiednio ustalić:

- sposób kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, uwzględniając wytyczne zawarte w studium (rozdz. II.1.3.3 pkt 9), w szczególności w zakresie sposobów izolowania funkcji usługowych i produkcyjnych od sąsiednich terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (w południowej części obszaru),
- przeznaczenie i sposób zagospodarowania terenu (zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu terenu) w obrębie obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, zapewniając wyeliminowanie (lub ograniczenie) potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi oraz dóbr materialnych, a także w zakresie zakładów stwarzających ryzyko wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;

Dla obszaru nr 2.5:

- należy odpowiednio ustalić przeznaczenie terenów oraz sposób kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, uwzględniając wytyczne zawarte w studium (rozdz. II.1.1.3 pkt 10), w szczególności w zakresie sposobów izolowania funkcji produkcyjnych i usługowych od terenów mieszkaniowych, wykluczając działalności mogące powodować przekroczenie norm hałasu na sąsiednich terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i terenach łączących funkcje mieszkaniowe i usługowe we wschodniej części Boguszowic Starych, a także wykluczyć możliwość lokalizacji zakładów stwarzających ryzyko wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, a dla części obszaru sąsiadującego z terenami mieszkaniowymi - wyznaczanie terenów gospodarowania odpadami;
- w odniesieniu do zbiorowisk wrzосу, proponowanych w waloryzacjach przyrodniczych do objęcia ochroną prawną (w tym poprzez utworzenie użytku ekologicznego):
 - w opracowaniu ekofizjograficznym, sporządzanym na potrzeby nowego planu miejscowego, należy szczegółowo określić aktualny stan zachowania wartości przyrodniczych zbiorowiska;
 - w przypadku stwierdzenia istnienia tych wartości i zasadności zachowania zbiorowisk, w planie miejscowym w określaniu przeznaczenia terenów oraz sposobów kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów wskazane jest przyjęcie rozwiązań zapewniających warunki do faktycznej ochrony zbiorowisk (poprzez ustalenie przeznaczenia określonej części obszaru jako tereny zieleni lub - odpowiedniego usytuowania nieprzekraczalnej linii zabudowy, albo poprzez określenie szczególnych warunków zagospodarowania terenu i ograniczeń w jego użytkowaniu; przy czym, biorąc pod uwagę istniejące uwarunkowania prawne, należy wyważyć w tych działaniach interes publiczny i interesy prywatne;
- w planie miejscowym można, mając na uwadze trudne warunki budowlane w części obszaru (tereny o nachyleniu powyżej 20%), wykorzystać te uwarunkowania do ustalenia takich sposobów kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów (odpowiedniego usytuowania linii zabudowy oraz określenia wymaganego udziału powierzchni biologicznie czynnej), które mogą przyczynić się - na etapie projektowania zamierzeń inwestycyjnych - do podjęcia decyzji o niezasadności dokonywania istotnych zmian w rzeźbie terenu oraz w szacie roślinnej tej części obszaru; w planie

miejscowym należy ponadto przyjąć rozwiązania zapewniające warunki do właściwego funkcjonowania korytarza migracyjnego związanego z istniejącym przepustem dla płazów i małych ssaków pod pasem drogowym Drogi Regionalnej.

Z uwagi na to, że zwiększy się oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne (dodatkowe ilości ścieków), wskazuje się na konieczność budowy systemu kanalizacji zbiorczej na terenach dotychczas znajdujących się poza aglomeracją, zwłaszcza tam, gdzie występuje zwiększone zagrożenie dla głównych zasobów wód podziemnych - włączenie do systemu kanalizacji zbiorczej zabudowy w Stodołach (obszar nr 2.1) oraz konieczność uprzedniej (przed przystąpieniem do zabudowy terenów) budowy sieci i urządzeń kanalizacji zbiorczej na pozostałych obszarach, pozostających w całości lub w części poza zasięgiem aglomeracji (obszary nr 2.3 i 2.4 oraz w szczególności obszar nr 2.5, znajdujący się w obrębie lokalnego zbiornika wód podziemnych).

Uwagi dotyczące rozwiązań alternatywnych

Konieczność rozpatrywania rozwiązań alternatywnych w stosunku do rozwiązań zawartych w projekcie zmiany studium (a także rozwiązań kompensujących), zachodzi w przypadku stwierdzenia możliwości wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań (w rozumieniu art. 3 pkt 17 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku [...]) na obszar Natura 2000. Biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg projektu zmiany studium oraz znaczne oddalenie najbliższych obszarów Natura 2000 od granic miasta (w prognozie wykluczono możliwość wystąpienia negatywnych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz na integralność tych obszarów), nie wystąpiła konieczność rozpatrywania rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie w rozumieniu art. 51 ust. 2 pkt 3 lit. b ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku [...].

7. Metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu

W związku z tym, że realizacja studium następuje poprzez sporządzanie planów miejscowych zawierających ustalenia zgodne z ocenianym dokumentem, skutki realizacji studium i projektu jego drugiej zmiany wyrażać się będą we wpływie na środowisko konkretnych inwestycji, dla których dokument ten wyznacza ogólne ramy. Ocenę skutków realizacji studium należy przeprowadzać poprzez zbadanie wpływu na środowisko miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w trybie art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ("w celu oceny aktualności studium [...] prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy [...]"). Ocenę aktualności studium i analizę zmian w zagospodarowaniu należy dokonać co najmniej raz w czasie kadencji rady miasta (art. 32 ust. 1 i 2 cyt. ustawy).

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym narzuca obowiązek sporządzania planów miejscowych w zgodności ze studium, co powinno zapewnić respektowanie w prawie miejscowym zasad polityki przestrzennej określonej w ocenianym dokumencie. Niemniej, w trakcie analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym (obejmującej również ocenę aktualności planów miejscowych), należy skontrolować skuteczność realizacji projektowanego dokumentu poprzez zbadanie stopnia zgodności planów miejscowych z ustaleniami studium w zakresie:

- wykorzystania przestrzeni (zasięgu terenów o różnym przeznaczeniu lub o różnych zasadach zagospodarowania, w szczególności terenów przeznaczonych pod zabudowę);
- przeznaczenia terenów, w tym w zakresie dopuszczalnych funkcji usługowych i produkcyjnych, istotnym zwłaszcza dla projektowanych zmian w obszarze nr 2.4 i 2.5 (m.in. w zakresie oddziaływania na sąsiednie tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej);
- parametrów i wskaźników (dopuszczalny udział powierzchni zabudowy, wymagany minimalny udział terenu biologicznie czynnego, wysokość zabudowy), istotne zwłaszcza w przypadku

projektowanych zmian w obszarze nr 2.4, a także w obszarze nr 2.5;

- zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego (nakazy, zakazy, dopuszczenia i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów wynikające z potrzeb ochrony środowiska, o których mowa w szczególności w art. 72 i art. 73 ustawy – Prawo ochrony środowiska); w szczególności należy skontrolować stosowanie zasad dotyczących: ochrony zdrowia ludzi przed hałasem, właściwego rozdzielania funkcji mieszkaniowych od funkcji uciążliwych dla środowiska zamieszkania, rozwiązań chroniących wody powierzchniowe i podziemne przed zanieczyszczeniem ;
- zasad ochrony zabytków (istotnych w przypadku obszarów nr 2.1 i 2.2);
- granic i sposobów zagospodarowania terenów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi (obszar nr 2.3, a także obszar nr 2.4);
- szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu;
- zasad budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej (istotne w przypadku obszarów nr 2.4 i 2.5).

W dłuższej perspektywie należy ocenić skutki realizacji projektu zmiany studium wykorzystując wskaźniki dotyczące sposobów wykorzystania przestrzeni oraz wyniki monitoringu poszczególnych elementów środowiska. Analizę zgodności wykorzystania przestrzeni należy dokonać metodami GIS, stosując w tym celu aktualne mapy topograficzne i zasadnicze oraz ortofotomapy.

8. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Ze względu na położenie Rybnika w oddaleniu od najbliższej granicy państwowej oraz z uwagi na miejscowy charakter planowanych przedsięwzięć nie istnieje jakiejkolwiek prawdopodobieństwo wystąpienia - w wyniku realizacji studium i projektowanej zmiany tego dokumentu - oddziaływań transgranicznych w rozumieniu ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach na środowisko. Nie wystąpiła zatem konieczność przeprowadzenia postępowania, o którym mowa w art. 104 przywołanej ustawy.

9. Streszczenie

Prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu drugiej zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika, przyjętego uchwałą nr 370/XXIII/2016 Rady Miasta Rybnika z dnia 30 czerwca 2016 r., ze zmianą wprowadzoną uchwałą nr 730/XLIV/2021 z dnia 21 października 2021 r.

Zakres drugiej zmiany studium, sporządzanej na podstawie uchwały nr 890/LII/2022 Rady Miasta Rybnika z dnia 26 maja 2022 r., obejmuje: [1] wprowadzenie zmian w zakresie kierunków przeznaczenia terenów w pięciu obszarach (o łącznej pow. 65,3 ha), położonych w dzielnicach: Stodoły (obszar zmiany studium nr 2.1 [pow. 0,27 ha] w rejonie ul. Rudzkiej i Zwonowickiej), Niedobczyce (obszar nr 2.2 [pow. 2,85 ha] w rejonie ul. Górnośląskiej), Popielów / Niedobczyce (obszar nr 2.3 [pow. 20,6 ha] w rejonie ul. Wodzisławskiej i Żwirowej), Zamysłów (obszar nr 2.4 [pow. 7,34 ha] w rejonie Drogi Śródmiejskiej) oraz Boguszowice Stare / Gotartowice (obszar nr 2.5 [pow. 34,2 ha] w rejonie Drogi Regionalnej oraz ul. Gronowej i Mokrej), a także [2] dostosowanie dotychczasowych ustaleń dotyczących odnawialnych źródeł energii do aktualnych przepisów art. 10 ust. 2a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Studium jest obowiązkowym dokumentem planistycznym, sporządzanym na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w celu określenia polityki przestrzennej gminy. Wyznacza ramy dla ustaleń przyjmowanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Celem zmiany studium jest umożliwienie wprowadzenia zmian w planach miejscowych, stanowiących z kolei podstawę do realizacji planowanych ważnych zamierzeń inwestycyjnych w mieście, a także stworzenie większych możliwości wykorzystywania odnawialnych źródeł energii.

Projekt zmiany studium obejmuje ujednolicony tekst i rysunek studium, z wyróżnieniem wprowadzonych zmian. W mocy pozostają określone w obowiązującym studium ogólne zasady i cele polityki przestrzennej, kierunki zmian w strukturze przestrzennej miasta, a także m.in. ustalenia w zakresie ochrony: środowiska i jego zasobów, przyrody i krajobrazu kulturowego oraz dziedzictwa kulturowego i zabytków.

Prognozę oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium sporządzono na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie uzgodniono z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Rybniku.

Prognoza oddziaływania na środowisko obejmuje m.in. charakterystykę i ocenę stanu środowiska oraz ocenę skutków realizacji projektu zmiany studium i proponowane działania ograniczające negatywny wpływ realizacji dokumentu na środowisko.

Charakterystyka i ocena stanu środowiska

Budowa geologiczna i rzeźba terenu. Surowce mineralne. Podłoże skalne obszaru Rybnika tworzą osady karbonu (z pokładami węgla kamiennego), neogenu i czwartorzędu. Obszar zmiany studium nr 2.1 (Stodoły) jest położony w Kotlinie Raciborskiej, pozostałe obszary leżą na Płaskowyżu Rybnickim. W obszarze nr 2.4 i na większej części obszaru nr 2.3 występują formy rzeczne (piaski i namuły rzeczne den dolinnych [dolina Nacyny]), w obszarze nr 2.1 i w przewadze w obszarze nr 2.5 – piaski i żwiry wodnolodowcowe, zaś w obszarze nr 2.2 (Niedobczyce) dominują lessy i utwory lessopodobne. Nachylenia terenu są zróżnicowane, w przewadze niewielkie, jedynie w części obszaru nr 2.5 – znaczne (powyżej 12%). Na większości obszarów (z wyjątkiem północnej części obszaru nr 2.5) naturalne ukształtowanie terenu zostało przekształcone, głównie składowaniem odpadów pogórnich, w tym w obniżeniach terenu powstałych na skutek eksploatacji węgla kamiennego, a fragmenty obszarów nr 2.2 i 2.3 leżą także na terenach płytkiego górnictwa. Nie występują strefy wokół nieczynnych szybów i szybków. Warunki budowlane są zróżnicowane, od korzystnych do mało korzystnych z udziałem gruntów nienośnych w obszarze nr 2.3. Nie występują zjawiska osuwania się mas ziemnych.

Pod obszarami nr 2.1 - 2.4 zalegają złoża węgla kamiennego (Jejkowice, Marcel, Rydułtowy, Rymer, Chwałowice i Chwałowice 1). Pod częścią obszaru nr 2.5 występuje złoża piasków podsadzkowych Boguszowice (Pole II). Obszar nr 2.2 znajduje się w obrębie obszaru górniczego i terenu górniczego „Radlin II”, w granicach tego terenu górniczego leży również zachodnia część obszaru nr 2.3. Południową część obszaru nr 2.4 obejmuje teren górniczy Chwałowice 1, a zachodni skraj obszaru nr 2.5 – teren górniczy Jankowice. Obszary zmiany studium nie są objęte filarami ochronnymi. Wpływy działalności górniczej mogą występować na terenie górniczym Radlin II.

Wody podziemne i powierzchniowe. Główne zasoby wód podziemnych zgromadzone są w osadach czwartorzędowych. Obszar nr 2.5 znajduje się w obrębie lokalnego zbiornika wód podziemnych nr 345 Rybnik, natomiast obszar nr 2.4 – w proponowanej strefie ochronnej zbiornika. W obszarach zmiany studium nie występują ujęcia wód podziemnych i strefy ochronne tych ujęć.

Obszary objęte zmianą studium znajdują się w zlewni Rudy, w dorzeczu Odry (region wodny Górnej Odry). W obszarach nr 2.1 i 2.2 nie występują cieki i rowy. Przez obszar nr 2.3 przepływa Nacyna, a w bezpośrednim sąsiedztwie koryta tej rzeki leży obszar nr 2.4. W północnym fragmencie obszaru nr 2.5 znajduje się źródłowy odcinek Dopływu z Gotartowic. Na omawianych obszarach nie występują zbiorniki wodne.

Gleby. Grunty rolne większą powierzchnię zajmują jedynie w obszarach nr 2.4 i 2.5. Wartość bonitacyjna gleb jest niska (V i VI klasa), a ich przydatność rolnicza – słaba i bardzo słaba. Znaczna część z nich jest nieużytkowana (trwale odłogowana), w tym zadrzewiona (obszar nr 2.5).

Klimat i powietrze. Rybnik znajduje się w strefie korzystnego klimatu przejściowego (przewaga umiarkowanych temperatur powietrza, krótkie i łagodne zimy). Dominują wiatry południowo-zachodnie, o niewielkich prędkościach. Wielkość opadów w ciągu roku jest umiarkowana. Warunki topoklimatyczne są zróżnicowane, obszary nr 2.3 i 2.4, położone w dolinach, cechują warunki niekorzystne. Jakość powietrza jest nieodpowiednia, ulega jednak stopniowej poprawie.

Zagrożenia i uciążliwości środowiskowe (hałas, promieniowanie elektromagnetyczne, zagrożenie poważnymi awariami i wystąpieniem powodzi) są na niskim lub umiarkowanym poziomie (hałas). Na ponadnormatywny hałas narażone są fragmenty obszarów nr 2.1, 2.3, 2.4 i 2.5, położone w sąsiedztwie głównych dróg i linii kolejowych. Zagrożenie polami elektromagnetycznymi występuje na południowo-zachodnim skraju obszaru nr 2.2 (linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV). Zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej znajduje się w sąsiedztwie południowego fragmentu obszaru nr 2.5. Nadzwyczajne zagrożenia środowiska mogą powstać także na skutek wypadków drogowych lub kolejowych z udziałem pojazdów przewożących substancje niebezpieczne w sąsiedztwie obszarów nr 2.3, 2.4 i 2.5, a także nr 2.1. Niewielka część obszarów nr 2.3 i 2.4 jest położona w obrębie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

Przyroda ożywiona. Obszar nr 2.1 leży w północnej części miasta, na skraju zurbanizowanej części parku krajobrazowego "Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich", w obrębie struktur przyrodniczych o znaczeniu regionalnym - w ostoi florystyczno-mykologicznej Lasy Rybnicko-Raciborskie oraz w korytarzu ornitologicznym. W obszarach zmiany studium i w ich bezpośrednim sąsiedztwie nie znajdują się użytki ekologiczne i pomniki przyrody; najbliższe położone obszary Natura 2000 znajdują się w znacznej odległości, co najmniej kilkanaście kilometrów, od granic miasta. Obszary nr 2.3 i 2.4 znajdują się w ponadlokalnym korytarzu ekologicznym Nacyny. Fragment obszaru nr 2.5 stanowi, wg opracowań waloryzacyjnych, obszar cenny przyrodniczo, dla którego zaproponowano utworzenie użytku ekologicznego „Wrzosi” w celu ochrony wrzosowiska między Boguszowicami Starymi, Gotartowicami i Kłokocinem. W obszarze nr 2.5 występują również drobne zbiorowiska leśne (las prywatny) i tereny zadrzewione. W większości obszarów zmiany studium, z wyjątkiem części obszaru nr 2.5, środowisko przyrodnicze uległo znacznym przekształceniom.

Krajobraz i zabytki. Obszar nr 2.1 leży w północno-zachodniej części miasta, cechującą się znacznymi walorami krajobrazowymi. Pozostałe obszary odznaczają się krajobrazem przeciętnym lub zdegradowanym, obejmującym m.in. tereny pogórnice. W obszarach nr 2.1 i 2.2 znajdują się obiekty zabytkowe (budynki użyteczności publicznej [dawne szkoły]), ujęte w gminnej ewidencji zabytków, chronione postanowieniami planu miejscowego. W północnej części obszaru nr 2.5 występuje (powierzchniowe) stanowisko archeologiczne, ujęte w gminnej ewidencji zabytków, a także krzyż przydrożny. Obszary nr 2.3 i 2.4 nie obejmują terenów i obiektów chronionych ze względu na wartości zabytkowe i dziedzictwo kulturowe.

Do głównych **problemów ochrony środowiska** należą: nieodpowiednia jakość powietrza i niska jakość wód, a także zagrożenie powodziowe (obszary nr 2.3 i 2.4), konieczność pogodzenia ochrony przyrody z potrzebami rozwoju gospodarczego miasta - ochrona ciągłości systemu przyrodniczego, w tym korytarzy ekologicznych (obszary nr 2.4 oraz 2.3), a także ochrona i kształtowanie krajobrazu kulturowego (obszar nr 2.1) oraz szkodliwe wpływy działalności górniczej (potencjalnie obszar nr 2.2 i częściowo obszar nr 2.3).

Prognozowane oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium

W części prognostycznej oceniono wpływ ustaleń projektu zmiany studium na poszczególne komponenty środowiska i określono działania ograniczające negatywny wpływ realizacji dokumentu na środowisko. Stwierdzono, że brak realizacji projektu zmiany studium nie wpłynie istotnie na poziom presji na środowisko w skali miasta.

Negatywne oddziaływanie na środowisko projektowanej zmiany studium będzie nieistotne lub niewielkie. Ze środowiskowego punktu widzenia podstawowe znaczenie ma planowana zmiana w obszarze nr 2.4 (pow. 7,1 ha), dotycząca terenów dotąd niezabudowanych lub nieprzeznaczonych

do zainwestowania w planach miejscowych. Planowana zmiana kierunków przeznaczenia terenów w obszarze nr 2.4, z terenów zieleni nieurządzonej na tereny usług, wyznacza nowy obszar zabudowy. Może to potencjalnie wpłynąć niekorzystnie na stan środowiska w skali miejscowej, w tym wywierać negatywny wpływ na sąsiednie tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (głównie w zakresie oddziaływań akustycznych). Nowe tereny zabudowy nie odznaczają się istotnymi walorami przyrodniczymi, nie stanowią siedlisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz cechują się antropogenicznym przekształceniem lokalnego środowiska. Ocenia się, że zastosowanie prawidłowych rozwiązań planistycznych na kolejnym etapie postępowania pozwoli na eliminację lub istotne ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko, w szczególności na tereny mieszkaniowe.

Pozostałe projektowane zmiany ustaleń studium polegają na modyfikacjach kierunków zagospodarowania terenów w obrębie obszarów już zabudowanych lub przeznaczonych (w studium i w planach miejscowych) do zabudowy, dla których przeprowadzono już postępowanie w sprawie oddziaływania na środowisko (planowane zmiany w tych obszarach nie odbiegają w sposób istotny od dotychczasowego przeznaczenia terenów). W przypadku obszaru nr 2.5 należy spodziewać się, że w najbliższym czasie nastąpią w jego obrębie oddziaływania na środowisko wywołane realizacją zabudowy w południowym fragmencie obszaru oraz drogi relacji Węzeł Gotartowicka - ul. Kłokocińską w ramach planowanej budowy Panattoni Park Rybnik (obiekty magazynowe przeznaczone pod usługi i lekką produkcję).

W większości przypadków, podstawowym negatywnym skutkiem dla środowiska będzie zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej. Rozwój zabudowy spowoduje niewielki w skali miasta wzrost ilości ścieków i odpadów. Nie powinna pogorszyć się jakość powietrza ze względu na konieczność respektowania przepisów powszechnie obowiązujących, dotyczących urządzeń grzewczych i jakości stosowanego paliwa.

W zakresie ochrony przyrody, zmiana w obszarze nr 2.1 nie spowoduje zauważalnego wpływu na walory parku krajobrazowego oraz na funkcjonowanie korytarza ornitologicznego. W przypadku obszarów nr 2.3 i 2.4 nie przewiduje się ingerencji zaburzających funkcjonowanie ponadlokalnego korytarza ekologicznego Nacyny.

Zmiana ustaleń studium w zakresie odnawialnych źródeł energii wynika z zasadności dostosowania treści studium do aktualnych przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w tym zakresie. Przyczyni się to do rozwoju wykorzystania energii z odnawialnych źródeł, co powinno pozytywnie wpłynąć na jakość powietrza i klimat.

W prognozie zamieszczono rekomendacje w zakresie rozwiązań planistycznych (do stosowania w planach miejscowych), mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko w niektórych obszarach zmiany studium, zwłaszcza w obszarze nr 2.4 i w jego sąsiedztwie, a także w obszarze nr 2.5 (szczególnie w zakresie oddziaływania na sąsiednie tereny zabudowy mieszkaniowej oraz w przypadku obszaru nr 2.5 - w stosunku do obszaru cennego przyrodniczo [zbiorowiska wrzosu]).

10. Materiały źródłowe. Literatura

Aktualizacja waloryzacji przyrodniczej Miasta Rybnika, Vanellus Eco Firma Przyrodnicza Łukasz Tomasiak, Ostrowiec Św. 2017

Aktualizacja „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Rybnika (Uchwała nr 422/XXV/2020 Rady Miasta Rybnika z dnia 24 września 2020 r.)

Baza danych geologiczno - inżynierskich wraz z opracowaniem Atlasu geologiczno-inżynierskiego Rybnik – Jastrzębie Zdrój – Żory w województwie śląskim, Katowickie Przedsiębiorstwo Geologiczne sp. z o.o., Państwowy Instytut Geologiczny, Przedsiębiorstwo Geologiczne we Wrocławiu Proxima S.A., Warszawa - Katowice 2010

Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2021 r., Państwowa Służba Geologiczna, Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2022

Diagnoza strategiczna na potrzeby opracowania strategii rozwoju miasta Rybnika „Rybnik2030”, Urząd Miasta Rybnika – Wydział Analiz, Rybnik 2021

Centralna Baza Danych Geologicznych PIG <https://baza.pgi.gov.pl>

Centralny rejestr form ochrony przyrody <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>

Dokumentacja hydrogeologiczna określająca warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych lokalnego zbiornika wód podziemnych Rybnik, dawnego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 345 – Rybnik, PIG Warszawa 2015 r.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2022-2025 dla miasta Rybnika (Uchwała nr 753/XLV/2021 Rady Miasta Rybnika z dnia 18 listopada 2021 r. [Dz.Urz. Woj. Śl. z 2021 r. poz. 7403])

<https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/rwms/12/publications>

Hydroportal ISOK https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Rybnika do 2020 roku (Uchwała nr 662/XLIII/2017 Rady Miasta Rybnika z dnia 14 grudnia 2017 r.)

Materiały do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Budowa regionalnej drogi Racibórz – Pszczyna, MP-MOSTY Sp. z o.o., Kraków 2013

Midas <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web>

Ocena stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego i zabezpieczenia przeciwpowodziowego Miasta Rybnika za 2021 rok (Uchwała Nr 829/XLIX/2022 Rady Miasta Rybnika z dnia 24 marca 2022 r.)

Opracowanie ekofizjograficzne dla obszarów zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika, Biuro Rozwoju Regionu Sp. z o.o., Katowice 2022

Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego, Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice 2015

Opracowanie ekofizjograficzne podst. dla miasta Rybnika, Biuro Rozwoju Regionu Sp. z o.o., Katowice 2014

Parusel J.B., Skowrońska K., Wower A. (red.) Korytarze ekologiczne w województwie śląskim - koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Etap I. Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice, 2007

Plan adaptacji Miasta Rybnika do zmian klimatu do roku 2030 (Uchwała nr 98/VI/2019 Rady Miasta Rybnika z dnia 21 marca 2019 r.)

Plan Aglomeracji Rybnik, województwo śląskie (załącznik Nr 1 do uchwały Nr 507/XXIX/2020 Rady Miasta Rybnika z dnia 3 grudnia 2020 r. [Dz. Urz. Woj. Śl. z 2020 r. poz. 8917])

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Rybnika do roku 2025 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030, Zespół Analiz Środowiskowych Eko-precyzja Ustroń, Rybnik 2022 (załącznik do Uchwały nr 829/LII/2022 Rady Miasta Rybnika z dnia 26 maja 2022 r.)

Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2016-2022 (Uchwała nr V/37/7/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 24 kwietnia 2017 r.)

Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Śląskiego Plan 2020+ (Uchwała nr V/26//2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r.)

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. [Dz. U. z 2016 r. poz. 1938])

Prognoza oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej obszar dzielnicy Zamysłów (MPZP 29-2), Geologic Tomasz Miłowski, Rybnik 2018

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Planu adaptacji do zmian klimatu Miasta Rybnika do roku

2030", Arcadis Sp. z o.o., Rybnik 2018

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego "Plan 2020+", Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice 2015

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”, Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice 2020

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika, Biuro Rozwoju Regionu Sp. z o.o., Katowice 2015-2016

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika, Biuro Rozwoju Regionu Sp. z o.o., Katowice 2020-2021

Program ochrony powietrza dla województwa śląskiego (Uchwała nr VI/21/12/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 22 czerwca 2020 r.)

Program ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Rybnika na lata 2018 - 2023, BMTcom Sp. z o.o. Gdańsk (Uchwała nr 797/L/2018 Rady Miasta Rybnika z dnia 13 września 2018 r. [Dz. Urz. Woj. Śl. z 2018 r. poz. 5951])

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Rybnika na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2028, Albeko, Opole (załącznik do Uchwały nr 754/XLV/2021 Rady Miasta Rybnika z dnia 18 listopada 2021 r.)

Program Ochrony Środowiska dla województwa śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024 (Uchwała nr V/11/8/2015 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 31 sierpnia 2015 r.)

Raport o stanie miasta Rybnika za 2021 rok, Urząd Miasta Rybnika, Rybnik 2022

Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim - raport wojewódzki za rok 2021, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach, Katowice 2022

Strategia rozwoju miasta Rybnika „Rybnik 2030”. Pierwszy krok transformacji (Uchwała nr 772/XLVI/2021 Rady Miasta Rybnika z dnia 16 grudnia 2021 r.)

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”. Zielone Śląskie (Uchwała nr VI/24/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 19 października 2020 r.)

Streszczenie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko - uzupełnienie (Budowa Regionalnej Drogi Racibórz - Pszczyna - materiały do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia), MP-Mosty Sp. z o.o., Kraków, 2013

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika (Uchwała nr 370/XXIII/2016 Rady Miasta Rybnika z dnia 30 czerwca 2016 r., zmiana - Uchwała nr 730/XLIV/2021 r. z dnia 21 października 2021 r.)

Walasz K., Koncepcja korzyści ekologicznych na terenach zurbanizowanych, Kraków, 2011

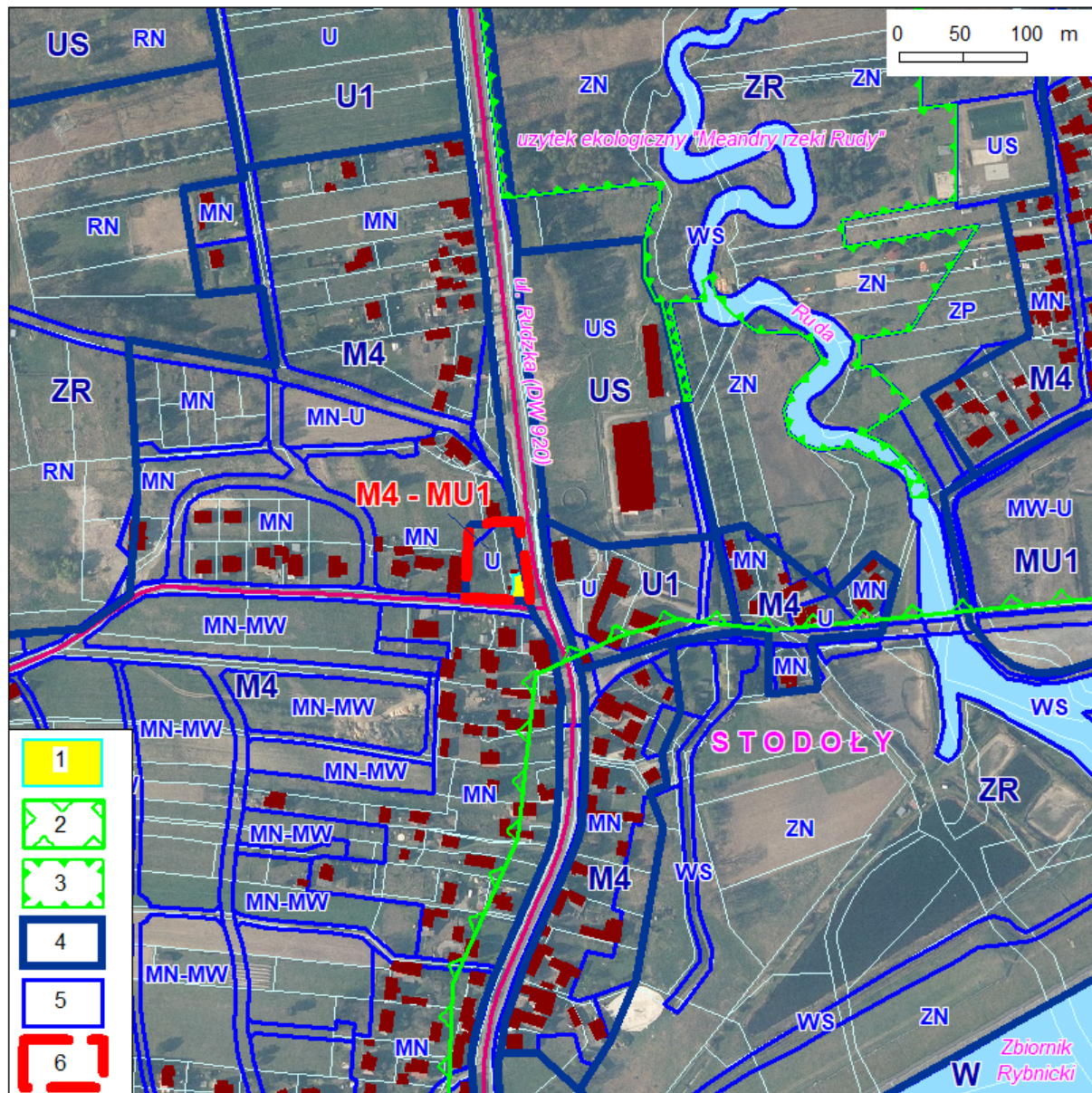
Załączniki graficzne

załączniki graficzne dla poszczególnych obszarów objętych projektem zmiany studium sporządzono na podkładzie ortofotomapy (nalot z 2019 r.), Główny Urząd Geodezji i Kartografii w Warszawie

Obszary objęte projektem zmiany studium

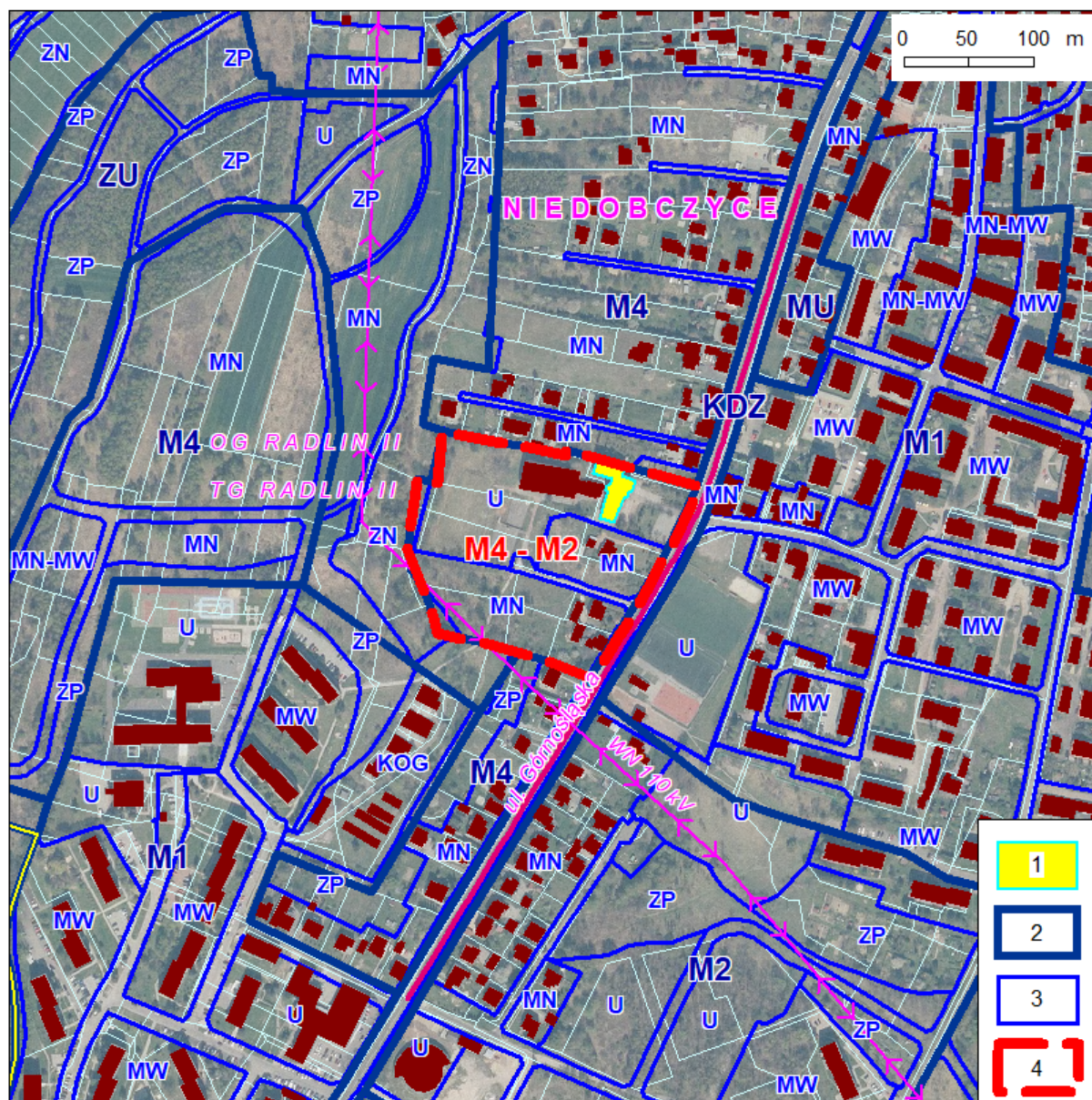
Obszar nr 2.1 (Stodoły, ul. Rudzka / Zwonowicka)

skala 1:5 000

objaśnienia: 1 - obiekt zabytkowy ujęty w gminnej ewidencji zabytków, 2 - granica parku krajobrazowego (Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich), 3 - granica użytku ekologicznego, 4 - granice obszarów o różnym kierunku przeznaczenia terenów wg ustaleń studium (**M4** – symbole obszarów), 5 - granice (linie rozgraniczające) terenów o różnym przeznaczeniu wg ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (**MN** – symbole przeznaczenia terenów), 6 – granica obszaru objętego zmianą studium (obszar nr 2.1), **M4 - MU1** – projektowana zmiana kierunku przeznaczenia terenów w obszarze nr 2.1

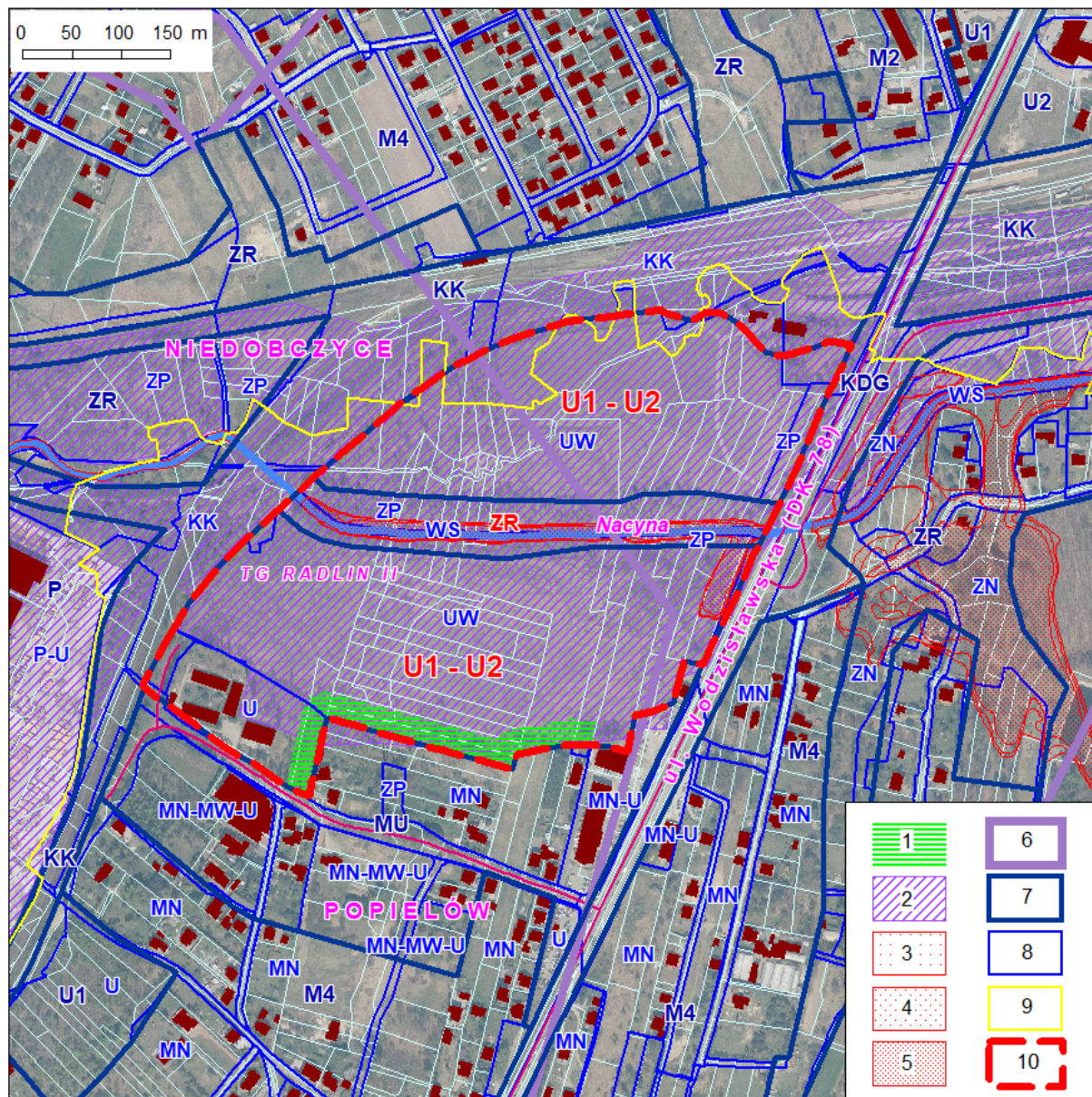
Obszar nr 2.2 (Niedobczyce, ul. Górnośląska)

skala 1:5 000

objaśnienia: 1 - obiekt zabytkowy ujęty w gminnej ewidencji zabytków, 2 - granice obszarów o różnym kierunku przeznaczenia terenów wg studium (**M4** – symbole obszarów), 3 – granice (linie rozgraniczające) terenów o różnym przeznaczeniu wg ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (**MN** – symbole przeznaczenia terenów), 4 – granica obszaru objętego zmianą studium (obszar nr 2.2), **M4 - M2** – projektowana zmiana kierunku przeznaczenia terenów w obszarze nr 2.2

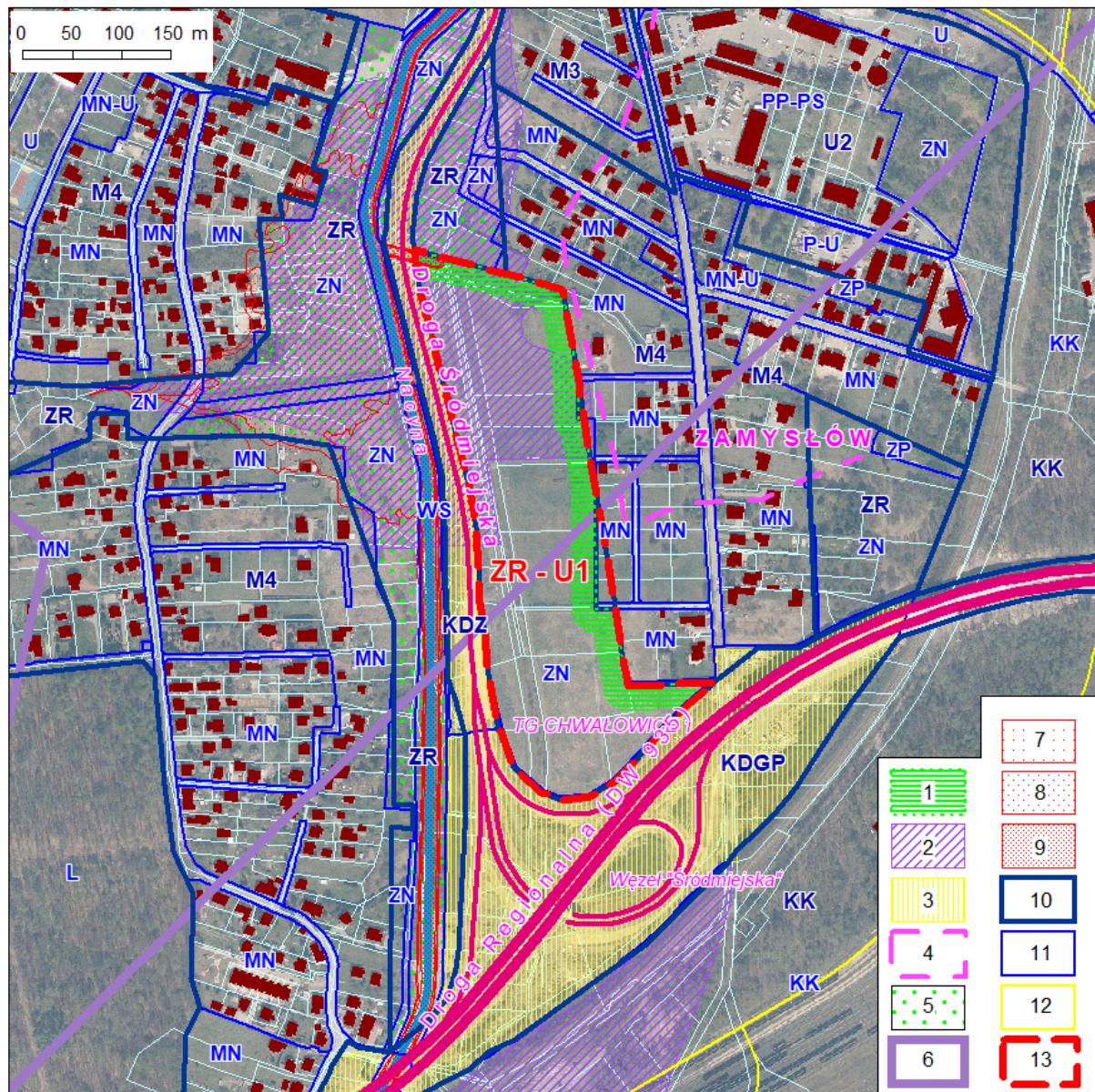
Obszar nr 2.3 (Popielów / Niedobczyce, ul. Wodzisławska / Żwirowa)

skala 1:6 000

objaśnienia: 1 - orientacyjna strefa izolacji terenów usług i produkcji od terenów zabudowy mieszkaniowej, 2 - grunty antropogeniczne, 3 - obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (0,2%), 4 - 5 - obszary szczególnego zagrożenia powodzią: 4 - obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat), 5 - obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat), 6 - granica terenu górniczego, 7 - granice obszarów o różnym kierunku przeznaczenia terenów wg studium (M4 - symbole obszarów), 8 - granice (linie rozgraniczające) terenów o różnym przeznaczeniu wg ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (MN - symbole przeznaczenia terenów), 9 - granice dzielnic, 10 - granica obszaru objętego zmianą studium (obszar nr 2.3), U1 - U2 - projektowana zmiana kierunku przeznaczenia terenów w obszarze nr 2.3

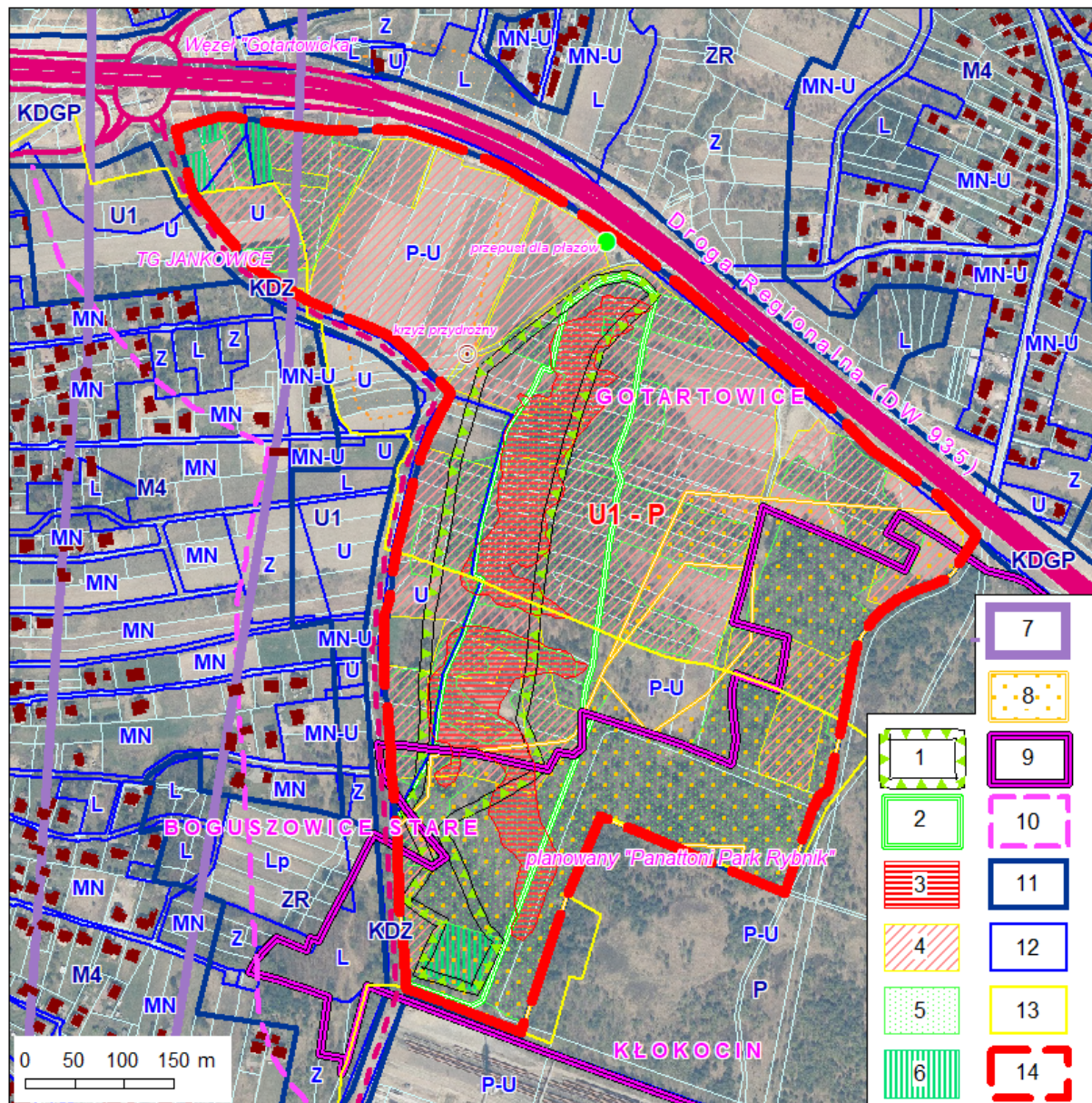
Obszar nr 2.4 (Zamysłów, rejon Drogi Śródmiejskiej)

skala 1:6 000

objaśnienia: 1 - orientacyjna strefa izolacji terenów usług od terenów zabudowy mieszkaniowej, 2 - grunty antropogeniczne, 3 - pas drogowy Drogi Regionalnej i Drogi Śródmiejskiej, 4 - strefa 150 m od granicy pasa drogowego Drogi Regionalnej i Drogi Śródmiejskiej, 5 - korytarz ekologiczny Nacyny, wyznaczony zasięgiem terenów otwartych wg ustaleń planów miejscowych z uwzględnieniem projektowanej zmiany w obszarze nr 2.4, 6 - granica terenu górniczego, 7 - obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (0,2%), 8 - 9 - obszary szczególnego zagrożenia powodzią: 8 - obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat), 9 - obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat), 10 - granice obszarów o różnym kierunku przeznaczenia terenów wg studium (M4 - symbole obszarów), 11 - granice (linie rozgraniczające) terenów o różnym przeznaczeniu wg ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (MN - symbole przeznaczenia terenów), 12 - granice dzielnic, 13 - granica obszaru objętego zmianą studium (obszar nr 2.4), ZR - U1 - projektowana zmiana kierunku przeznaczenia terenów w obszarze nr 2.4

Obszar nr 2.5 (Boguszowice Stare / Gotartowice; rejon Drogi Regionalnej oraz ul. Gronowej i Mokrej)

skala 1:6 500

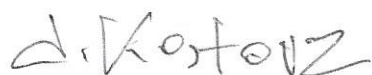
objaśnienia: 1 - tereny proponowane do objęcia ochroną prawną (na podstawie ustawy o ochronie przyrody) wg opracowań waloryzacyjnych, 2 - strefa koncentracji powierzchni biologicznie czynnej wg ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, 3 - tereny o nachyleniu 15% i więcej, 4 - nieużytki i użytki rolne niskich klas bonitacyjnych (V i VI klasy), 5 - tereny zadrzewione i zakrzewione, 6 - lasy, 7 - granica terenu górniczego, 8 - złoża piasków podsadzkowych Boguszowice (Pole II), 9 - granica gruntów nabytych w 2022 r. przez firmę Panattoni (tereny planowanego „Panattoni Park Rybnik”), 10 - strefa 150 m od granicy terenów produkcji i usług w obszarze nr 2.5, 11 - granice obszarów o różnym kierunku przeznaczenia terenów wg studium (M4 – symbole obszarów), 12 - granice (linie rozgraniczające) terenów o różnym przeznaczeniu wg ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (MN – symbole przeznaczenia terenów), 13 - granice dzielnic, 14 - granica obszaru objętego zmianą studium (obszar nr 2.5), U1 - P – projektowana zmiana kierunku przeznaczenia terenów w obszarze nr 2.5

Prognoza oddziaływania na środowisko

projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika

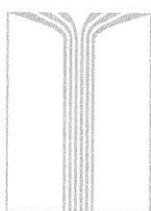
Autor prognozy:

Leszek Kostorz

Data sporządzenia prognozy:

10 lutego 2023 r.

BIURO ROZWOJU REGIONU SP. Z O.O.
ULICA ŚRODKOWA 5, 40-584 KATOWICE

tel/fax: 032.2052393,
e-mail: brr@brr.com.pl

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że spełniam wymagania art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, z późn. zm.).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Leszek Kostorz

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'L. Kostorz', with a stylized flourish at the end.